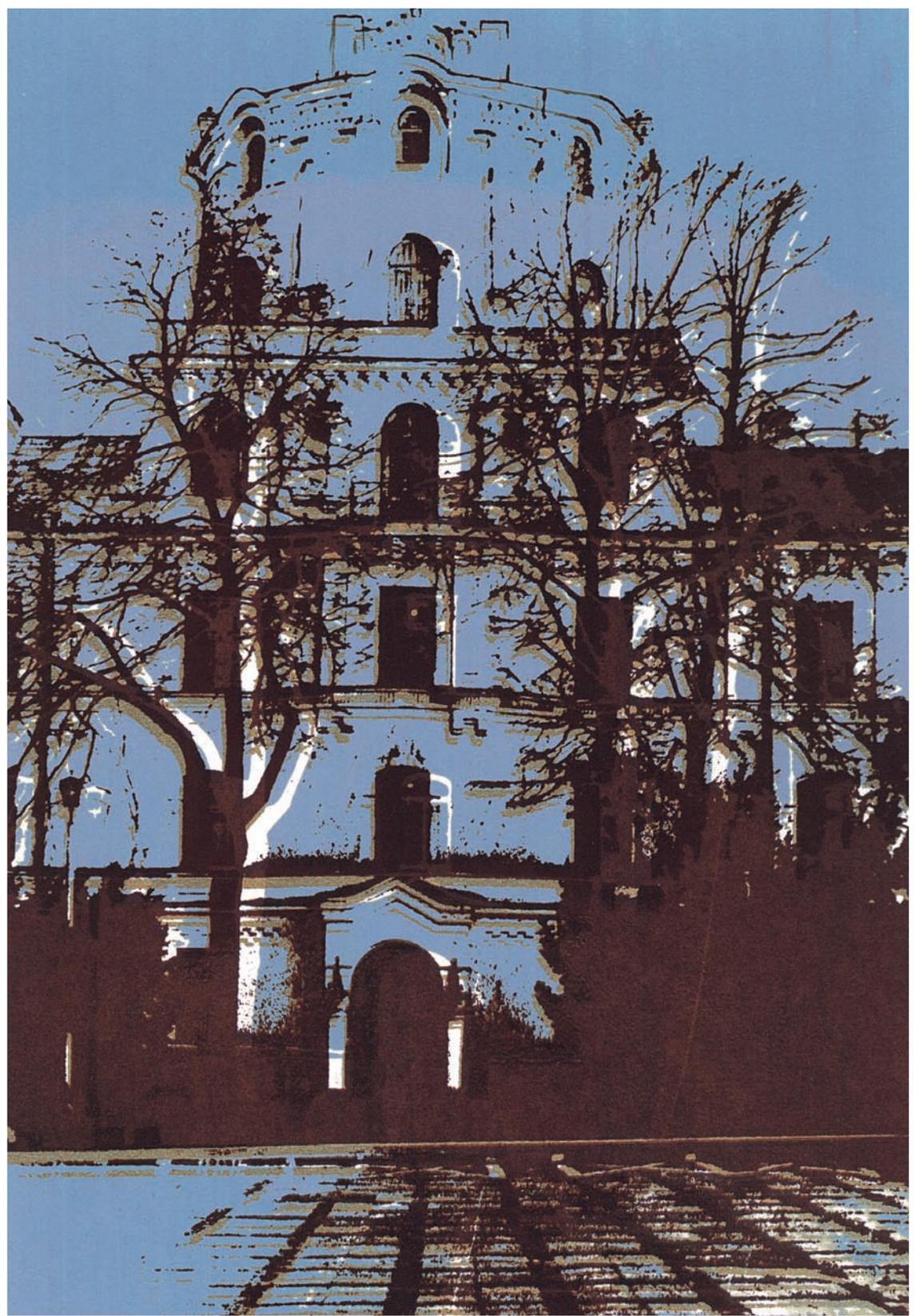

BIULETYN INFORMACYJNY POLITECHNIKI LUBELSKIEJ

2(6)/2001

Program TEMPUS

Wydarzenia

marzec 2001

23 marca Koło Naukowe Marketingu było organizatorem sympozjum pt. *Wielcy ludzie reklamy*.

⇒ WZIPT – konferencje

28 marca Politechnika Lubelska otworzyła swoje drzwi dla kandydatów na studia oraz osób, które nie miały jeszcze skonkretyzowanych planów odnośnie wyboru uczelni. Spotkanie miało miejsce w auli im. St. Podkowy na Wydziale Mechanicznym. Wzięło w nim udział blisko 900 młodych ludzi, którzy mieli okazję bezpośrednio porozmawiać z władzami uczelni i przedstawicielami studentów. Najbardziej interesowały ich informacje o kierunkach i specjalnościach studiów, a także zasadach przyjęć na I rok studiów w roku akademickim 2001/2002. O urokach studiowania na Politechnice mówili dziekani poszczególnych wydziałów oraz przedstawiciel Samorządu Studenckiego. Na zakończenie spotkania każdy uczestnik otrzymał bezpłatnie egzemplarz „Informatora dla kandydatów na studia”.

kwiecień 2001

6 kwietnia odbyło się podpisanie umowy między Politechniką Lubelską a Forum Pracodawców Polskich na wydzierżawienie budynku należącego do uczelni przy ul. Nadbystrzyckiej 38a.

W wydzierżawionym budynku znajdować się będzie klub biznesu pod nazwą „Forum-Politechnika” o wysokich standardach estetycznych i użytkowych, obejmujących salę konferencyjną z zapleczem gastronomicznym oraz pomieszczeniami biurowymi.

Od lewej: członek Zarządu Forum Jacek Sobczak, Prezes Zarządu Tadeusz Fijałka, rektor PL prof. Kazimierz Szabelski, prorektor ds. nauki PL prof. Ewa Bojar

BULLETYN INFORMACYJNY POLITECHNIKI LUBELSKIEJ

2(6)/2001

Wydarzenia	1
Informacja o pracach Senatu PL	2
Prorektor Tadeusz Opolski – wspomnienie	5
Pożegnania	7
Moja droga do profesury	8
Ocena działalności katedr, instytutów i jednostek międzywydziałowych	10
Akredytacja - z myślą o jakości	14
Udział PL w programach międzynarodowych	17
Trzy lata z TEMPUSEM	21
Ograniczenia czy granice poznania?	23
Umiejętności promocyjne, których moglibyśmy nauczyć się od naszych dziadków i pradiadków ..	25
Co zyskujemy, a co tracimy	28
Piknik 2001	
„Wyścig szczurów”	29
W kręgu współpracy	31
Kładziemy nacisk na język biznesowy – rozmowa z mgr Bożenną Blaim, kierownikiem SJO	32
III Sesja Naukowa „Fizyka w zastosowaniach”	34
Narodowy Katalog Centralny NUKat	35
Konferencja Rektorów Akademickich Szkół Polskich ..	36
Konferencja Rektorów Polskich Uczelni Technicznych ..	37
Wydział Mechaniczny	38
Rozwój kadry naukowej	
Wydarzenia	
Konferencje, seminaria	
Współpraca międzynarodowa	
Wydział Elektryczny	41
Rozwój kadry naukowej	
Dydaktyka	
Studia doktoranckie	
Konferencje, seminaria	
Współpraca międzynarodowa	
Wydział Inżynierii Budowlanej i Sanitarnej	43
Rozwój wydziału	
Rozwój kadry naukowej	
Dydaktyka	
Co nowego w katedrach	
Konferencja	
Perspektywy inżynierii ochrony środowiska – rozmowa z prof. Lucjanem Pawłowskim, dyrektorem IIOŚ	
Wydział Zarządzania i Podstaw Techniki	46
Rozwój kadry naukowej	
Zakład Fizyki Doświadczalnej Instytutu Fizyki PL	
Promocja z pasją	
Elastyczny system kształcenia na kierunku <i>wychowanie techniczne</i>	
Konferencje, warsztaty, seminaria	
Życie studenckie	49
Dni Kultury Studenckiej – Juwenalia 2001	
„Kazik” nieco inaczej	
Od spektaklu do spektaklu – GTW PL	
Tańcząc idziemy przez życie	
Tourne po Włoszech	
AZS – jeszcze kilka słów o Juwenaliach, Grzegorz Sposób - medalista z PL	
Sportowcy na medal	
Nowości wydawnicze	55
Nie tak całkiem serio – powycieczkowa refleksja	56

19-20 kwietnia Katedra Informatyki PL wraz z Polskim Towarzystwem Informatycznym i WSPiA w Lublinie zorganizowały IV Konferencję – Informatyk Zakładowy.

⇒ WE – konferencje

26-27 kwietnia br. w Kazimierzu Dolnym odbyła się, już po raz ósmy, konferencja naukowo-techniczna organizowana przez Katedrę Elektrowni i Gospodarki Energetycznej Wydziału Elektrycznego Politechniki Lubelskiej pt. *REE'2001 – rynek energii elektrycznej: Liberalizacja krajowego rynku energii elektrycznej – szanse i zagrożenia*.

⇒ WE – konferencje

27 kwietnia odbyła się konferencja naukowo-techniczna pt.: „Ekologia w planowaniu przestrzennym aglomeracji miejskich”.

⇒ WIBiS – konferencje

Od 28 kwietnia do 5 maja trwał studencki obóz naukowy „Technologie informatyczne w diagnostyce medycznej – Górecko Kościelne'2001”, którego organizatorem było Koło Naukowe Automatyki Politechniki Lubelskiej oraz Studenckie Koło Naukowe przy Klinice Kardiologii Akademii Medycznej.

⇒ WM – konferencje

maj 2001

9-13 maja Samorządy Studenckie: Politechniki Lubelskiej, Akademii Medycznej i po raz pierwszy Wyższej Szkoły Przedsiębiorczości i Administracji oraz Instytutu Dziennikarstwa w Lublinie, były organizatorami VI Dni Kultury Studenckiej – Juwenalia 2001.

⇒ Dni Kultury Studenckiej

10-11 maja Koło Naukowe Napędu i Automatyki Politechniki Lubelskiej, Sekcja Studencka Stowarzyszenia Elektryków Polskich PL oraz Katedra Napędów Elektrycznych PL zorganizowały IV Sympozjum Naukowo-Techniczne „Sterowanie i monitorowanie układów przemysłowych”.

⇒ WE – konferencje

14-17 maja w Kazimierzu Dolnym odbyły się X Mikrokomputerowe Warsztaty PL, zorganizowane przez Zakład Systemów Informatycznych Katedry Zarządzania PL i IV Wydział Nauk Technicznych LTN.

⇒ WZiPT – konferencje

14-16 maja Katedra Mechaniki Budowli Politechniki Lubelskiej była organizatorem III Ogólnopolskiego Sympozjum *Wpływy środowiskowe na budowlę i ludzi – obciążenia, oddziaływania, interakcje, dyskomfort* (Zwierzyniec).

17-18 maja w Kazimierzu Dolnym odbyło się, w ramach V Regionalnej Konferencji Informatycznej, V Lubelskie Akademickie Forum Informatyczne – LAFI 2001, zorganizowane

przez Katedrę Informatyki Politechniki Lubelskiej oraz Polskie Towarzystwo Informatyczne, Koło w Lublinie.

⇒ WE – konferencje

17 maja na Wydziale Mechanicznym Politechniki Lubelskiej odbyło się z udziałem gości zagranicznych seminarium poświęcone podsumowaniu realizacji grantu TEMPUS S-JEP 12242/97.

⇒ Trzy lata z TEMPUSEM

21-23 maja w Kazimierzu Dolnym odbyła się VIII Międzynarodowa Konferencja Naukowa pt. *Badania symulacyjne w technice samochodowej*.

⇒ WM – konferencje

czerwiec 2001

5 czerwca na Wydziale Zarządzania i Podstaw Techniki odbył się specjalny wykład z promocji, podczas którego najlepsi studenci zaprezentowali swoje prace.

WZIPT – promocja z pasją

9 czerwca rozpoczął się w uczelni kurs przygotowawczy dla kandydatów na studia.

16-17 czerwca w hali sportowej MOSiR Klub Kick-boxingu PL zorganizował, po raz pierwszy w Lublinie, Mistrzostwa Polski Kick-boxing Light-Contact Seniorów i Kobiet

⇒ Sportowcy na medal

21-22 czerwca w Kazimierzu Dolnym miała miejsce IV Konferencja Naukowo-Techniczna pt. „Technologiczne systemy informacyjne w inżynierii produkcji i kształceniu technicznym”, zorganizowana przez Instytut Technologicznych Systemów Informatycznych Politechniki Lubelskiej.

⇒ WM – konferencje

Katedra Automatyki była organizatorem seminarium „Monitoring i nadzorowanie procesów”. To szesnaste seminarium z cyklu „Jakość i efektywność wytwarzania”.

⇒ WM – konferencje

22 czerwca pracownicy politechniki bawili się w Wierchowskich na „Pikniku 2001”.

⇒ Piknik 2001

26 czerwca rozpoczęło się postępowanie kwalifikacyjne na I rok studiów.

29-30 czerwca odbyło się I Seminarium Doktorantów Wydziału Elektrycznego w zakresie elektrotechniki.

⇒ WE – studia doktoranckie

lipiec 2001

2-6 lipca grupa pracowników Katedry Silników Spalinowych WM gościła w Uniwersytecie Technicznym w Eindhoven.

⇒ WM – współpraca międzynarodowa

6 lipca Prezydent RP wręczył nominację nadającą tytuł naukowy profesora nauk technicznych dr hab. inż. Mieczysławowi Królowski, prof. PL, pracownikowi naukowo-dydaktycznemu Politechniki Lubelskiej.

⇒ Moja droga do profesury

6 lipca odbyło się uroczyste otwarcie budynku dydaktyczno-laboratoryjnego dla potrzeb kierunku inżynieria środowiska Wydziału Inżynierii Budowlanej i Sanitarnej Politechniki Lubelskiej.

⇒ Co zyskujemy, a co tracimy

Informacja o pracach Senatu Politechniki Lubelskiej (marzec-lipiec 2001)

Przedmiotem obrad były następujące sprawy i zagadnienia:

- kwestor przedstawiła informację o dotacji budżetowej dla uczelni na 2001 rok;
- przyjęto sprawozdanie finansowe i wynik uczelni za 2000 r.;
- zatwierdzono plan rzeczowo-finansowy Politechniki Lubelskiej na rok 2001;
- zapoznano się z wnioskami pokontrolnymi delegatury Najwyższej Izby Kontroli w zakresie realizacji i finansowania inwestycji w okresie od 1995-r. do I kw. 2001 r.;
- zaakceptowano podpisanie umowy o współpracy Politechniki Lubelskiej z Wyższą Szkołą Zawodową w Białej Podlaskiej i Wyższą Szkołą Zawodową w Jarosławiu;
- omówiono zagospodarowanie gmachu „Ochrony Środowiska”.
- powołano Uczelnianą Komisję Rekrutacyjną na I rok studiów w roku akademickim 2001/2002.

Przyjęto do realizacji szereg uchwał, m.in. w sprawach:

- wydzielenia 30% odpisu z limitu KBN na działalność statutową na rok 2001 na finansowanie niedoboru wynagrodzeń osobowych wraz z pochodnymi;
- utworzenia kierunku studiów „zarządzanie i inżynieria produkcji”;
- finansowania wynagrodzeń osobowych;
- wysokości pensum dydaktycznego, warunków jego obniżania i zasad obliczania godzin dydaktycznych w roku akademickim 2001/2002;
- zasad odpłatności za zajęcia dydaktyczne prowadzone w Politechnice Lubelskiej w roku akademickim 2001/2002;
- organizacji roku akademickiego 2001/2002.

Zaopiniowano m.in. sprawy osobowe:

- powołanie prof. Jana Olchowika, dziekana WZiPT, na Seniora rozbudowy Wydziału Zarządzania i Podstaw Techniki;
- wnioski rad wydziałów o nagrody indywidualne i zespołowe Ministra Edukacji Narodowej.

Wykaz Uchwał Senatu Politechniki Lubelskiej

Uchwała Senatu Politechniki Lubelskiej z dnia 29 marca 2001 r. w sprawie wydzielenia 30% odpisu z limitu KBN na działalność statutową na rok 2001 na sfinansowanie niedoboru wynagrodzeń osobowych wraz z pochodnymi.

Uchwała Senatu Politechniki Lubelskiej z dnia 19 kwietnia 2001 r. w sprawie utworzenia kierunku studiów magisterskich zarządzanie i inżynieria produkcji.

Uchwała Senatu Politechniki Lubelskiej z dnia 19 kwietnia 2001 r. w sprawie zatwierdzenia sprawozdania finansowego Politechniki Lubelskiej za rok 2000.

Uchwała Senatu Politechniki Lubelskiej z dnia 21 czerwca 2001 r. w sprawie pensum dydaktycznego, warunków jego obniżenia i zasad obliczania godzin dydaktycznych w roku akademickim 2001/2002.

Uchwała Senatu Politechniki Lubelskiej z dnia 21 czerwca 2001 r. w sprawie finansowania wynagrodzeń osobowych.

Uchwała Senatu Politechniki Lubelskiej z dnia 21 czerwca 2001 r. w sprawie zatwierdzenia planu rzeczowo-finansowego Politechniki Lubelskiej na rok 2001.

Wykaz Zarządzeń Rektora Politechniki Lubelskiej

Zarządzenie Nr R-6/2001 z dnia 20 marca 2001 r. w sprawie obowiązujących zasad w okresie planowanych przerw w funkcjonowaniu Uczelni w 2001 r.

Zarządzenie Nr R-7/2001 z dnia 2 kwietnia 2001 r. w sprawie powołania Uczelnianej Komisji Rekrutacyjnej na I rok studiów dziennych i zaocznych w Politechnice Lubelskiej w roku akademickim 2001/2002.

Aneks Nr 1/2001 z dnia 19 kwietnia 2001 r. do Zarządzenia Nr R-14/97 Rektora PL z dnia 28 marca 1997 r. w sprawie powołania Komisji bezpieczeństwa i higieny pracy.

Zarządzenie Nr R-8/2001 z dnia 27 kwietnia 2001 r. w sprawie dotyczącej nieruchomości przy ul. Bernardyńskiej 13 zaistniałej po rozstrzygnięciu Naczelnego Sądu Administracyjnego.

Zarządzenie Nr R-9/2001 z dnia 27 kwietnia 2001 r. w sprawie urlopów wypoczynkowych pracowników Politechniki Lubelskiej.

Zarządzenie Nr R-10/2001 z dnia 27 kwietnia 2001 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu premiowania pracowników nie będących nauczycielami akademickimi Politechniki Lubelskiej.

Zarządzenie Nr R-11/2001 z dnia 7 maja 2001 r. w sprawie pobierania ekwiwalentu pieniężnego za uszkodzone, zniszczone lub nie zwrócone materiały biblioteczne.

Zarządzenie Nr R-12/2001 z dnia 8 maja 2001 r. w sprawie wprowadzenia „Ogólnej instrukcji BHP i ppoż.” regulującej szczegółowo obowiązki i odpowiedzialność pracowników i studentów w zakresie przestrzegania przepisów

bezpieczeństwa i higieny pracy oraz ochrony przeciwpożarowej w Politechnice Lubelskiej.

Zarządzenie Nr R-13/2001 z dnia 29 maja 2001 r. w sprawie stawek wynagradzania za ponadwymiarowe godziny dydaktyczne.

Zarządzenie Nr R-14/2001 z dnia 18 czerwca 2001 r. w sprawie ustalenia szczegółowych zasad szkolenia pracowników uczelni z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy.

Zarządzenie Nr R-15/2001 z dnia 21 czerwca 2001 r. w sprawie zasad odpłatności za zajęcia dydaktyczne prowadzone w Politechnice Lubelskiej w roku akademickim 2001/2002.

Zarządzenie Nr R-16/2001 z dnia 23 czerwca 2001 r. w sprawie organizacji roku akademickiego 2001/2002.

NASI DO PARLAMENTU

Dwaj pracownicy naszej uczelni – dr Józef Pituch oraz dr inż. Adam Wasilewski – biorą udział w tegorocznych wyborach parlamentarnych. Ich celem jest uzyskanie mandatu senatora na Lubelszczyźnie.

DR INŻ. ADAM WASILEWSKI

kandydat niezależny

Blok Senat 2001

Wykształcenie:

- tytuł magistra – Wydział Elektroniki Politechniki Warszawskiej,
- stopień doktora nauk technicznych – Instytut Podstawowych Problemów Techniki PAN.

Praca zawodowa:

Politechnika Lubelska (kolejne stanowiska: laborant, adiunkt, prodziekan, od 1999 r. prorektor ds. kształcenia).

Dom:

Żona i dwoje dzieci.

DR JÓZEF PITUCH

Członek ZChN

Wykształcenie:

- tytuł mgr - Wydział Matematyki, Fizyki i Chemii na UMCS w Lublinie,
- stopień doktora – Uniwersytet Łódzki

Praca zawodowa:

od 1973 r. zatrudniony w Politechnice Lubelskiej.

Dom:

Żona oraz dwoje dzieci.

Trzymamy kciuki!

Prorektor Tadeusz Opolski

Wspomnienie

Przygotowując do „Biuletynu Informacyjnego PL” biogramy profesorów pełniących ważniejsze funkcje akademickie mam świadomość, iż nie jest możliwym w takiej formule wydawnictwa ukazanie ich pełnych sylwetek. Scharakteryzowanie kilkudziesięcioletniego dorobku i dokonań profesora Tadeusza Opolskiego wymagałoby wielu stron druku i konkretnych zestawień. Konieczne jest więc ograniczenie się do rzetelnego, ale skrótowego tylko, niekiedy lapidarnego, przekazu najważniejszych informacji.

Prof. Tadeusz Opolski urodził się 28.09.1917 roku we Lwowie, w rodzinie inteligenckiej – Stanisława i Marii, z domu Ploder. Szkołę podstawową, średnią i studia inżynierskie w zakresie konstrukcji maszyn - w Politechnice Lwowskiej ukończył także we Lwowie. Dyplom magistra inżyniera w zakresie specjalności maszyn górniczych uzyskał w Politechnice Śląskiej w roku 1948.

Pracę zawodową – w charakterze nauczyciela przedmiotów zawodowych szkół średnich - rozpoczął w roku 1945. Był wykładowcą w Szkole Samochodowej w Nowym Sączu oraz w Liceum Mechanicznym w Ropczycach (pow. Dębica). Krótko (luty 1947 – październik 1947) pracował także jako kierownik kolejki linowej na Gubałówce; wcześniej, w czasie wojny (sierpień 1940 – czerwiec 1941) zatrudniony był jako aspirant Politechniki Lwowskiej, a następnie kierownik warsztatu firmy „Galikol” we Lwowie (grudzień 1941 – lipiec 1944). Aspiranturę odbywał w Katedrze Silników Spalinowych, pod kierunkiem prof. Adolfa Polaka (1890-1967), projektanta maszyny parowej, zastosowanej do napędu pierwszego statku zbudowanego w stoczni „Sołdek”.

W latach 1947-1951 pracował na stanowisku specjalisty – konstruktora w Głównym Instytucie Górnictwa w Katowicach, w Zakładzie Konstrukcyjno-Mechanicznym Przemysłu Węglowego. W roku 1951, w związku z wdrożeniem w praktyce przemysłowej całego szeregu Jego rozwiązań konstrukcyjnych, uzyskał stopień naukowy docenta. W tym samym roku otrzymał propozycję podjęcia pracy w Politechnice Warszawskiej, przeniósł się więc do Warszawy na okres jedenastu lat.

Od roku 1953 rozwinął szeroką współpracę naukową z Akademią Górniczo-Hutniczą w Krakowie. W roku 1957 Rada Wydziału Mechanizacji Górnictwa i Hutnictwa AGH

nadała Tadeuszowi Opolskiemu stopień naukowy kandydata nauk technicznych. Etatowo z AGH związał się na okres pięciu lat, tj. od 1958 do 1963 r., zaś od 1963 został przeniesiony służbowo do pracy naukowo-dydaktycznej w Politechnice Częstochowskiej, gdzie został zatrudniony do roku 1972. Tutaj prof. T. Opolski zorganizował i przez wiele lat prowadził wieczorowe studia górnicze. Okresy pracy w Krakowie i Częstochowie stanowią etap szczególnej aktywności naukowej prof. Opolskiego. Wieńczy go uzyskanie (w roku 1967) tytułu naukowego profesora nadzwyczajnego nauk technicznych.

Na okres trzech lat powrócił do Gliwic, do Centrum Konstrukcyjno- Technologicznego Maszyn Górniczych „KOMAG”, gdzie kierował Zespołem Konstruktorów Maszyn Górniczych. W tym czasie tworzone były założenia planistyczno-organizacyjne Lubelskiego Zagłębia Węglowego, zaś w Politechnice Lubelskiej (wówczas Wyższej Szkole Inżynierskiej) zdecydowano o uruchomieniu nowego kierunku studiów „górnictwo i geologia, przygotowującego kadre dla LZW. Wśród wielu specjalistów z zakresu górnictwa, pozyskanych wówczas do naszej uczelni znalazł się także prof. T. Opolski. Podjął to kolejne wyzwanie, przeniósł się do Lublina i pozostał w nim do końca swoich dni.

Minister Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki oficjalnie przeniósł prof. Opolskiego do ówczesnego WSiInż. w Lublinie z dniem 5 maja 1975 roku. Zatrudniony został w Instytucie Technologii i Eksploatacji Maszyn, funkcjonującym na prawach wydziału – początkowo w Zakładzie Konstrukcji i Eksploatacji Maszyn, a już w listopadzie 1975 r. tworzy samodzielny zakład dydaktyczno-naukowy „maszyny górnicze”.

W styczniu 1977 roku Minister Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki powołał prof. Opolskiego na stanowisko dyrektora Instytutu Technologii i Eksploatacji Maszyn, zaś w lipcu tegoż roku zatwierdził wniosek uczelni o Jego zatrudnienie na stanowisku profesora zwyczajnego w związku z uzyskaniem przez Niego tytułu naukowego profesora zwyczajnego, nadanego Mu przez Radę Państwa.

W okresie od 1.09.1978 do 31.08.1981 prof. T. Opolski pełnił obowiązki prorektora ds. organizacji i rozwoju Politechniki Lubelskiej. W trakcie tej kadencji władz akademickich uczelnia została przekształcona z Wyższej Szkoły Inżynierskiej w politechnikę. Nastąpił wyjątkowo dynamiczny jej rozwój, stworzono struktury i system organizacyjny, warunkujący przebudowę naszej uczelni z zawodowej w uczelnię akademicką. Prof. Tadeusz Opolski uczestniczył aktywnie w tych wszystkich przemianach nie tylko z racji pełnionej funkcji prorektora, ale również m.in. jako kierownik Zespołu Naukowego Maszyn Górniczych oraz różnych komisji rektorskich i senackich. Równocześnie uczestniczył w pracach Rad Naukowych PAN, Polskiego Towarzystwa Mechaniki Teoretycznej i Stosowanej, SIMP, SITG, NOT i innych organizacji naukowych. Kierował redakcjami biuletynów naukowych IMG, ZK MPW oraz „Zeszytów Naukowych Politechniki Lubelskiej”, był członkiem komitetów redakcyjnych Archiwum Górniczego i „Zeszytów Problemych Górniczego”.

Był autorem bądź współautorem kilkudziesięciu oryginalnych prac naukowych, ponad 20 patentów (wdrożenie do produkcji seryjnej 3 spośród nich przyniosło wielomilionowe oszczędności), sześciu podstawowych opracowań książkowych z zakresu maszyn górniczych oraz realizatorem wielu dziesiątków różnorodnych projektów technicznych. Był nauczycielem i wychowawcą kilku tysięcy inżynierów i magistrów inżynierów górników oraz mechaników górniczych.

Był promotorem kilkunastu rozpraw doktorskich, recenzentem ponad 50 doktoratów i 5 prac habilitacyjnych. Przygotowywane pod Jego kierunkiem rozprawy dotyczyły głównie problematyki maszyn górniczych i wytrzymałości zmęczeniowej. Do najważniejszych osiągnięć Profesora można zaliczyć:

- dokonanie analizy geometrii i dynamiki wiercenia obrotowego w skałach,
- wykrycie i wyjaśnienie podstawowych ograniczeń prędkości posuwu kombajnów bębnowych oraz wpływu ich konstrukcji i parametrów pracy na skład ziarnowy urobku,
- opracowanie konstrukcyjne strugów do pracy w węglu trudnourabialnym,
- opracowanie zasad ścisłego obliczania stojaków hydraulicznych obudów zmechanizowanych.

Za swoje osiągnięcia był wielokrotnie wyróżniany i nagradzany, w tym dwukrotnie Nagrodą Państwową (za konstrukcję i wdrożenie przenośnika ROK oraz za opracowanie i wdrożenie kompleksowej mechanizacji ścian), Nagrodą Min.N.Sz.W.i T. – pierwszego stopnia i wielokrotnie nagrodami rektorskimi i premiovymi dyrektorów kopalni i zakładów.

W uznaniu zasług został odznaczony: Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, Złotym Krzyżem Zasługi, Złotą Odznaką Racjonalizatora, medalem „Zasłużonego dla Województwa Śląskiego” i „Za Zasługi dla Politechniki Lubelskiej”. Uzyskał również honorowy tytuł „Zasłużonego Nauczyciela PRL” oraz stopnie Dyrektora Górniczego III, II i I stopnia.

Zmarł 19 czerwca 1982 roku w Katowicach, po krótkiej i ciężkiej chorobie. Pochowany został 25 czerwca na cmentarzu przy ulicy Lipowej w Lublinie. Jego portret fotograficzny znajduje się w sali obrad Rady Wydziału Mechanicznego w budynku przy ulicy Nadbystrzyckiej 36.

W pamięci społeczności uczelni, instytutów i zakładów przemysłowych, w których pracował, pozostał na zawsze jako wyjątkowo mobilny i odważny w decyzjach zwierzchnik i współpracownik. Jego kompetencje i zasługi dla rozwoju przemysłu oraz kształcenia kadry inżynieryjno-technicznej zyskały Mu ogromne uznanie i autorytet wybitnego specjalisty. Jako młodszy współpracownik Profesora, czuję się upoważniony do stwierdzenia, że był osobowością wybitną. Prosty i bezpośredni w kontaktach ze studentami i współpracownikami, a równocześnie dominujący błyskotliwym intelektem w każdej niemal sytuacji i we wszystkich gremiach. Nie narzucając swojego punktu widzenia spraw i zadań, umiał zjednywać przychylność i zaangażowanie w ich realizację. Z dużą odwagą i przedsiębiorczością, ale równocześnie bardzo rozważnie podejmował się tak wielu zadań i w taki sposób, iż wypełniały one niemal całkowicie Jego życie.

Od 16 lipca 1946 roku żył w małżeństwie z panią Lillą, z domu Koziatulską, która związała się z Lublinem na stałe.

Edward Śpiewła

LUDMIŁA GONTARZ 1955–2001

W dniu 3 lipca pożegnaliśmy przedwcześnie zmarłą pracownicę Wydziału Zarządzania i Podstaw Techniki – Ludmiłę Gontarz. Kiedy kończy się życie człowieka w jego najbliższym otoczeniu pozostaje pustka, zwłaszcza gdy to życie kończy się za wcześnie.

Z naszego otoczenia odszedł doskonały pracownik, wspomniały człowiek, zawsze życzliwy dla otoczenia, a szczególnie dla studentów, wzór do naśladowania. Jest to niepowetowana strata nie tylko dla najbliższych, ale również dla nas, na co dzień stykających się w biurze, w gabinecie, czy w każdym innym miejscu, gdzie zawsze można ją było zobaczyć uśmiechniętą, nawet podczas cierpienia.

Pani Ludmiła Gontarz (dla najbliższych Lena) pracowała w Politechnice Lubelskiej od 20.12.1982 r. Jako pracownik dziekanatu została zatrudniona 01.07.1996 r. Zbiegło się to z moją pierwszą kadencją funkcji prodziekana wydziału. Ludmiła Gontarz od razu dała się poznać jako fachowiec przy obsłudze studentów, których szanowała i dla których o każdej porze miała czas.

Niestety, los na zawsze ją nam odebrał...
Cześć Twojej pamięci.

Jan M. Olchowik

JAN CHAŁABIS 1967-2001

My wszyscy, Twoja Rodzina, współpracownicy, studenci, środowisko inżynierów budownictwa drogowego Lubelszczyzny – wiązaliśmy z Tobą Jasiu – bardzo duże nadzieje.

Koniec tego roku akademickiego miał być zwieńczeniem Twojej pracy doktorskiej. Nieformalnej obrony tej pracy dokonałeś przed gronem profesorów i większości pracowników wszystkich instytutów i katedr inżynierii komunikacyjnej z Polski, obradujących w Gdańsku w styczniu 2001 roku. Zdobyłeś tam duże uznanie za naukową i praktyczną wartość Twoich badań. Nadanie Tobie stopnia doktora nauk technicznych byłoby tylko dopełnieniem formalności.

Nagła choroba przekreśliła wszystkie nadzieje i plany. Niech wolno mi będzie przypomnieć w tym miejscu krótką, ale owocną drogę życiową Jana Chałabisa – Jasia – tak wszyscy o nim mówiliśmy.

Urodził się w Janowie Lubelskim w 1967 roku. Jako uczeń Technikum Geodezyjno-Drogowego w Lublinie wygrał krajowy konkurs wiedzy drogowej. Wybrał studia w Politechnice Lubelskiej i od początku był bardzo dobrym studentem. Obowiązki przewodniczącego Samorządu Studenckiego Politechniki Lubelskiej nie przeszkodziły Mu w uzyskaniu bardzo dobrej oceny końcowej ze studiów.

Będąc asystentem naszej Katedry Budownictwa Drogowego opublikował 10 artykułów i referatów naukowych, uczestniczył w realizacji 3 grantów KBN, pracował dodatkowo w „Intergipsie” zdobywając praktyczną wiedzę o materiałach budowlanych. Jako asystent projektanta zdobywał doświadczenie praktyczne dla uzyskania przyszłych uprawnień budowlanych, uczestniczył w realizacji licznych eksper-

tyz, a ostatnio osobiście kierował zespołami badawczymi, był aktywnym członkiem Zarządu Oddziału Stowarzyszenia Inżynierów i Techników Komunikacji w Lublinie.

Kończąc pracę doktorską pamiętał też o potrzebach materialnych rodziny. Śpieszył się bardzo – jak wielu z nas obecnie. Był wyróżniającym się młodszym pracownikiem nauki i jednocześnie inżynierem – praktykiem.

Tobie Jasiu potrzebna jest już tylko modlitwa i życzliwa pamięć. Twoja żona i syn będą żyć między nami – ale nie obok nas. Tak przyrzekają sobie w tej chwili Twoi koledzy ze studiów i starsi pracownicy katedry i wydziału. Przyrzekamy to Tobie, Jasiu.

Pozostaniesz zawsze we wdzięcznej naszej pamięci.

Jan Kukielka

MOJA DROGA DO PROFESURY

Na prośbę Redakcji przedstawiam moją drogę do profesury.
W dniu 6 lipca 2001 roku Prezydent RP wręczył mi nominację
nadającą tytuł naukowy profesora nauk technicznych

Trudne początki

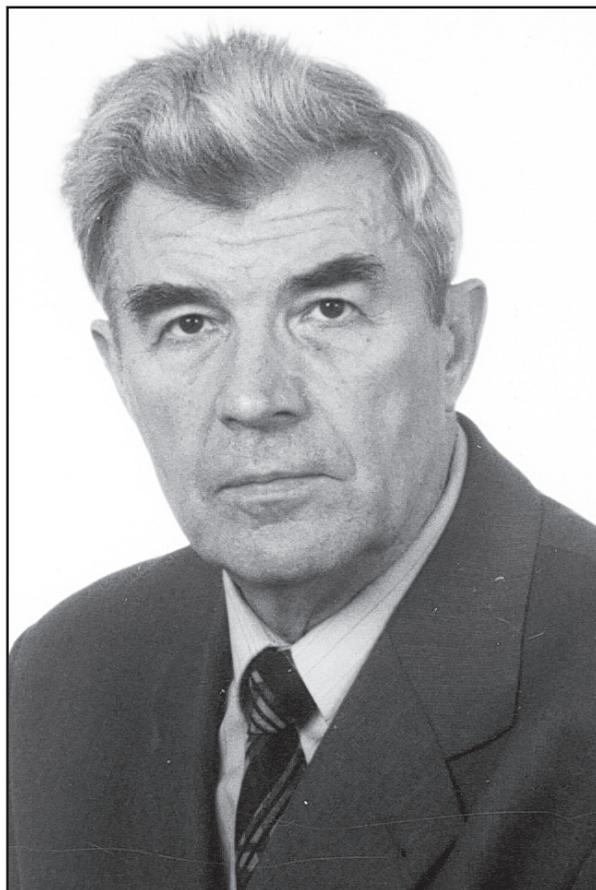
Pochodzę z Markuszowa k. Lublina, gdzie pobierałem nauki w szkole podstawowej oraz częściowo w gimnazjum w Garbowie. Względny materialny ubóstwo spowodowały, że musiałem przerwać edukację w szkole średniej i podjąć pracę zarobkową jako „wolny najemita” w swojej miejscowości. Były to lata 1948-1950.

Robotnik fizyczny

Moja praca w budownictwie państwowym rozpoczęła się w 1950 roku w przedsiębiorstwie pod nazwą Zarząd Budownictwa Miejskiego (ZBM). Dyrekcja tego przedsiębiorstwa mieściła się nomen omen przy ul. Bernardyńskiej 13/15. Mieszkałem wtedy w hotelu (baraku) robotniczym, na którego miejscu jest obecnie „Czarcia Łąpa”. Wykonywałem wówczas prace pomocnicze na budowie przy wykopach, robotach murowych i betoniarskich. Zwróciłem na siebie uwagę swoich przełożonych pracowitością i innowacyjnością, w wyniku czego zostałem wytypowany jako „przodownik pracy” na kontynuowanie nauki. Przez dwa lata (1952-1954) byłem słuchaczem Uniwersyteckiego Studium Przygotowawczego w Łodzi, a następnie podjąłem studia na Politechnice Wrocławskiej (1954-1959).

Osiem lat pracy w wykonawstwie

Po studiach, z dyplomem mgr inż. budownictwa lądowego, wróciłem do macierzystego przedsiębiorstwa, które zmieniło siedzibę i nazwę na Lubelskie Przedsiębiorstwo Budownictwa Miejskiego (LPBM). W przedsiębiorstwie tym pracowałem w latach od 1959 do 1967 r. na budowach (w Puławach i Lublinie) oraz w zarządzie przedsiębiorstwa. Przez te lata pełniłem różne funkcje techniczne: kierownika robót, obiektu, budowy oraz kierownika działu technicznego (analizy dokumentacji). Zdobyłem praktykę zawodową, uzyskałem odpowiednie uprawnienia budowlane. Główny obszar działalności innowacyjnej to uprzemysławianie wykonawstwa, przeprojektowywanie budynków z technologii tradycyjnych na prefabrykowane. Ponadto zaprojektowałem poligonowy zakład prefabrykacji (Świdnik) i nadzorowałem wdrażanie prefabrykacji w budownictwie. Złożyłem w tym czasie szereg wniosków racjonalizatorskich, uzyskując tytuł racjonalizatora i wynalazcy.

Dziewięć lat prac w biurze projektów

W 1967 roku zostałem oddelegowany do pracy w biurze projektów (WBPBW). Pełniłem tu kolejno funkcje projektanta, specjalisty i naczelnego inżyniera. Będąc zatrudnionym w biurze projektów uzyskałem kolejne uprawnienia budowlane. Pracując w biurze projektów obroniłem pracę doktorską w Politechnice Warszawskiej w 1974 roku. Po doktoracie pracowałem w biurze jeszcze dwa lata, czyli do 1976 roku. W owym okresie czasu WSIInż. potrzebowała nauczycieli akademickich ze stopniami naukowymi.

Nauczyciel akademicki

Z Politechniką Lubelską nawiązałem współpracę jeszcze w 1963 roku (dawna WSIInż), gdy jako dochodzący, na zasa-

dzie godzin zleconych, pracowałem z małymi przerwami do 1976 roku. W tym to roku przeszedłem na pełny etat, na stanowisko adiunkta, na czas nieokreślony. Gdy nowa ustawa o szkolnictwie wyższym wprowadziła rotacje adiunktów, stanąłem przed dylematem: wrócić do przemysłu czy zdobyć drugi stopień naukowy; wybrałem to drugie.

Nie były to dobre czasy dla mnie do rozwoju naukowego. Habilitację realizowałem w sposób „utajony”. Wyszło to na jaw po kolokwium habilitacyjnym w Politechnice Warszawskiej w 1987 roku.

Można byłoby tu wymienić negatywne działania szczególnie dwu osób, ale i pozytywne, np. prof. dr hab. inż. Janusza Kwiatkowskiego, byłego prodziekana ds. nauki, a także w końcowej fazie rektora prof. dr hab. inż. Włodzimierza Sitko. Jednak wszystko skończyło się dobrze. W 1988 roku zostałem powołany przez MEN i rektora na stanowisko docenta, zaś w 1991 roku rektor Politechniki Lubelskiej powołał mnie na stanowisko profesora nadzwyczajnego, na którym to stanowisku pracuję nadal. W latach 1988-2000 pełniłem funkcję kierownika Katedry Konstrukcji Budowlanych.

Kontynuując pracę w Politechnice Lubelskiej prowadziłem zajęcia głównie z przedmiotów zawodowych (technologia prefabrykacji, konstrukcje żelbetowe, awarie i naprawy budynków, betony specjalne, seminaria dyplomowe). Wypromowałem ponad 150 inżynierów (studia zaoczne i wieczorowe) oraz mgr inżynierów (studia dzienne). Dla celów dydaktycznych wydałem szereg skryptów akademickich.

Obszar działalności naukowej

W działalności naukowej wyodrębniają się tu trzy obszary badawcze:

- obszar pierwszy (wcześniejszy) obejmujący tak zwane betony „trwale prasowane”; poprzez ten zabieg kształtowano właściwości konstrukcyjnych betonów, w których sprężenie przykładowe było wprost na zaformowaną w wyrób mieszankę betonową, wiążącą i twardniejącą pod tym naciskiem prasujących; to sprężenie pozostawało stałe. Ten zabieg powodował, że wszystkie właściwości konstrukcyjne były ok. 40% wyższe od właściwości betonów klasycznych,
- obszar drugi (współczesny), wywodzi się z problematyki wcześniejszej, ale stanowi odmienne podejście do zagadnień wywierania trwałych nacisków, nie ciągniemy (strunami, splotami, kablami) lecz poprzez zastosowanie betonów ekspansywnych, samosprężających. To otworzyło ogromne pole zastosowań tych specjalnych betonów w budownictwie;
- obszar trzeci jest rozwinięciem obszaru drugiego – to cementy i betony ekspansywne.

Opracowana została procedura projektowania cementów i betonów o zadanych parametrach ekspansji, podjęto produkcję tych cementów. Najbardziej racjonalny zakres ich zastosowań to przede wszystkim do napraw „aktywnych”, redystrybucji sił w konstrukcjach przeciążonych, wzmocnienia istniejących konstrukcji (sposobem iniekcji i reprofiliacji) oraz do konstrukcji zespolonych). Ta tematyka jest kontynuowana.

Syntetyczne zestawienie podstawowych danych o dorobku publikacyjnym

Dorobek publikacyjny po doktoracie, a przed habilitacją obejmuje 27 prac, zaś po habilitacji 82 pozycje, łącznie zatem 109 publikacji. Prace te można podzielić na prace o charakterze monografii, studiów, rozpraw, artykułów i referatów. Były one drukowane w wydawnictwach naukowych i naukowo-technicznych, jak „Arkady”, „Inżynieria i Budownictwo”, „Przegląd Budowlany”, „Cement-Wapno-Beton”, „Materiały budowlane”, zeszyty naukowe uczelni, materiały konferencji krajowych i zagranicznych.

Praca społeczna

Głównie koncertowała się w działalności Polskiego Związku Inżynierów i Techników Budownictwa. Przeszedłem szerebie od członka koła, przewodniczącego koła, członka i z-cę przewodniczącego Oddziału PZITB w Lublinie (szereg kadencji) oraz członka prezydium i z-cę przewodniczącego Zarządu Głównego PZITB od czterech kadencji. Jestem członkiem dwóch sekcji Komitetu Inżynierii Lądowej i Wodnej PAN, wchodzę także w skład dwóch Rad Programowych czasopism budowlanych (Inżynieria i Budownictwo, Przegląd Budowlany). Jestem członkiem Rady ds. Aprobat technicznych w ITB.

Wyróżnienia i odznaczenia

Za swoją działalność zawodową, społeczną, dydaktyczną i naukową zostałem uhonorowany odznaczeniami państwowymi, a w szczególności Złotym Krzyżem Zasługi, Krzyżem Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski, Medalem Edukacji Narodowej. Ponadto wyróżniony zostałem odznakami państwowymi i resortowymi, odznakami honorowymi oraz dyplomami i nagrodami Rektora.

Osoby, które wywarły największy wpływ na mój rozwój naukowy, to:

- prof. dr hab. inż. Kazimierz Dąbrowski, promotor pracy doktorskiej. Wybitny specjalista w dziedzinie żelbetu, konsultant naukowy, człowiek o złotym sercu,
- prof. (doc.) dr hab. inż. Jakub Mames, przez wiele lat bezpośredni przełożony, konsultant problematyki naukowej aż do dnia dzisiejszego. Wybitny specjalista w dziedzinie konstrukcji sprężonych, człowiek nie uznający kompromisów w rozwoju naukowym, twórca Kodeksu Etyki Pracownika Nauki,
- prof. dr hab. inż. Wiktor Tur (Republika Białoruska), wieloletni współpracownik naukowy w dziedzinie betonów ekspansywnych, człowiek o niespożytej energii w działalności naukowej.

Wszystkie wymienione działania i osiągnięcia oraz kontakty z wybitnymi osobistościami nauki złożyły się na nobilitujący tytuł profesora nauk technicznych.

Mieczysław Król

OCENA INSTYTUTÓW, KATEDR I JEDNOSTEK MIĘDZYWYDZIAŁOWYCH POLITECHNIKI LUBELSKIEJ

Mając na uwadze potrzebę permanentnego doskonalenia struktur organizacyjnych podstawowych jednostek uczelni i realizowanych przez nie zadań w zakresie: dydaktyki, nauki i rozwoju katedry, postanowiono, że w drugim roku każdej kadencji władz akademickich przeprowadzona będzie ocena katedr, instytutów i jednostek międzywydziałowych.

Poprzednia ocena przeprowadzona w 1998 roku umożliwiła porównanie osiągnięć poszczególnych jednostek, jak również problemów i nieprawidłowości. Pozwoliła na sformułowanie wniosków zmierzających do doskonalenia struktur organizacyjnych i osiągnięcia lepszych wyników w działalności podstawowej. Uwzględniając zalety i doświadczenie z pierwszej oceny J.M. Rektor zarządzeniem Nr R-21/2000 z dnia 25 października 2000 roku powołał uczelniany zespół ds. analizy wyników oceny działalności instytutów, katedr i jednostek międzywydziałowych. Zarządzenie określa zadania oraz harmonogram pracy zespołu, dziekanów, dyrektorów instytutów, kierowników katedr i rad wydziałów.

Podstawą oceny jest znowelizowany „arkusz oceny działalności jednostki” wypełniany przez kierownika katedry, obejmujący następujące rozdziały:

- stan i rozwój kadry,
- realizację zadań dydaktycznych,
- działalność naukową i współpracę z zagranicą,
- bazę lokalową i aparaturową oraz stan komputeryzacji,
- organizację pracy katedry lub instytutu.

Kierownicy jednostek wypełniali arkusz i dokonywali samooceny poszczególnych rozdziałów według przyjętej trójstopniowej skali: dobra, średnia, słaba. Następnie ocenę przeprowadzał dziekan oraz rady naukowe poszczególnych wydziałów.

Tak przygotowane materiały zostały przekazane prorektorowi ds. ogólnych, a następnie rozdzielone do analizy i oceny przez poszczególnych członków zespołu. Praca zespo-

łu polegała na indywidualnej analizie arkuszy i dyskusji na forum całego zespołu nad poszczególnymi arkuszami. Oceny dokonywano stosując system punktowy obejmujący szczegółowe informacje o jednostce. W celu stworzenia jednolitych zasad oceny przez wszystkich członków zespołu na posiedzeniu z dnia 8.03. przyjęto dodatkowe ustalenia wynikające z aneksu nr 1 z dnia 31 stycznia 2001 roku do zarządzenia Nr R-21/2000. Rektora z dnia 25 października 2000 roku a mianowicie:

- jeśli katedra zatrudnia mniej niż 10 osób – ocena jednostki nie może być wyższa niż „słaba”
- jeśli jednocześnie udział pracowników inż.-techn. w stosunku do nauczycieli przekracza 30%, a katedra lub instytut zatrudnia adiunktów powyżej 50-go roku życia – ocena jednostki nie może być wyższa jak „słaba”
- do oceny przyjęto następujące przedziały punktów:
70÷100 p. – ocena dobra
41÷70 p. – ocena średnia
0÷40 p. – ocena słaba.

W końcowej ocenie przydzielono dodatkowe punkty za publikacje indeksowane w Science Citation Index. Natomiast stosowano punkty ujemne (odjęto punkty) za brak hospitacji zajęć oraz oceny nauczycieli przez studentów i niewypełnianie zarządzeń rektora dotyczących wykorzystywania zaległych urlopów i braku aktualnych badań lekarskich.

Na stronach 12 i 13 przedstawiono arkusze:

OCENA INSTYTUTÓW I KATEDR WG SYSTEMU PUNKTOWEGO NA POSZCZEGÓLNYCH WYDZIAŁACH

OCENA INSTYTUTÓW I KATEDR WG SYSTEMU PUNKTOWEGO W SKALI CAŁEJ UCZELNI

opracowane w oparciu o system punktowy podany na stronie 11.

Zespół uwzględniając wyniki przeprowadzonej oceny sformułował kilka wniosków dotyczących całej uczelni, m.in.

1. Optymalna liczebność katedry to 10-25 osób. Katedry zatrudniające powyżej 25 osób wymagają wewnętrznej struktury (zespoły, zakłady), w związku z tym odpowiednią formą powinien być instytut.
2. Adiunkci po przekroczeniu 50-tego roku życia, którzy nie rokują dalszego rozwoju naukowego, powinni być przeniesieni na stanowisko starszego wykładowcy.
3. Zajęcia dydaktyczne są rozłożone w miarę równomiernie i nie przekraczają 1,5 pensum dydaktycznego.
4. Podstawową formą oceny pracy jednostki winna być „samoocena” przedstawiona w rocznym sprawozdaniu. Kompleksowa ocena jednostki powinna być, jak dotychczas, dokonywana raz na kadencję, według udoskonalonego arkusza, w szczególności w odniesieniu do działalności finansowej.

Andrzej Wac-Włodarczyk

PUNKTACJA ARKUSZA OCENY KATEDRY

I. Stan i rozwój katedry	0÷30
1. Stan kadry	0÷10
2. Uzyskane przez pracowników stopnie i tytuły naukowe	0÷6
3. Liczba publikacji	0÷6
4. Liczba cytowań	0÷4
5. Udział w konferencjach międzynarodowych	0÷4
II. Realizacja zadań dydaktycznych	0÷25
1. Prace dyplomowe	0÷2
2. Zastosowanie technik informatycznych	0÷2
3. Studia podyplomowe	0÷4
4. Nowe kierunki, specjalności, specjalizacje i laboratoria	0÷4
5. Zakupiona aparatura i materiały dydaktyczne	0÷4
6. Opracowane pomoce dydaktyczne	0÷4
7. Funkcje dydaktyczne	0÷1
8. Hospitacje	0÷2
9. Ocena nauczycieli wg ankiety studentów	0÷2
III. Działalność naukowa i współpraca z zagranicą	0÷25
1. Granty KBN zgłoszone	0÷2
2. Granty KBN zrealizowane	0÷3
3. Programy międzynarodowe	0÷3
4. Organizacja konferencji	0÷4
5. Patenty, wdrożenia	0÷3
6. Komitety i rady naukowe	0÷3
7. Efektywność finansowa	0÷7
IV. Baza lokalowa i aparaturowa, komputeryzacja	0÷10
1. Wartość aparatury	0÷5
2. Komputeryzacja	0÷5
V. Organizacja pracy	0÷5
1. Zebrania	0÷2
2. System informowania	0÷1
3. System wdrażania zarządzeń Rektora	0÷1
4. Sekretariat, kształcenie kadry i sprawozdawczość	0÷1
VI. Inne – informacje uzupełniające	0÷5

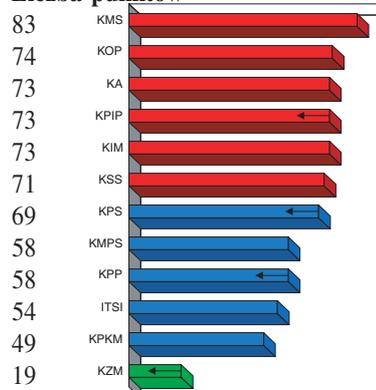
Σ 100 pkt

OCENA INSTYTUTÓW I KATEDR WG SYSTEMU PUNKTOWEGO NA POSZCZEGÓLNYCH WYDZIAŁACH

WYDZIAŁ MECHANICZNY

Skrót nazwy	Nazwa instytutu, katedry
KMS	Katedra Mechaniki Stosowanej
KOP	Katedra Obróbki Plastycznej
KA	Katedra Automatykacji
KPIP	Katedra Podstaw Inżynierii Produkcji
KIM	Katedra Inżynierii Materiałowej
KSS	Katedra Silników Spalinowych
KPS	Katedra Pojazdów Samochodowych
KMPS	Katedra Maszyn Przemysłu Spożywczego
KPP	Katedra Procesów Polimerowych
ITSI	Instytut Technologicznych Systemów Informatycznych
KPKM	Katedra Podstaw Konstrukcji Maszyn
KZM	Katedra Zastosowań Matematyki

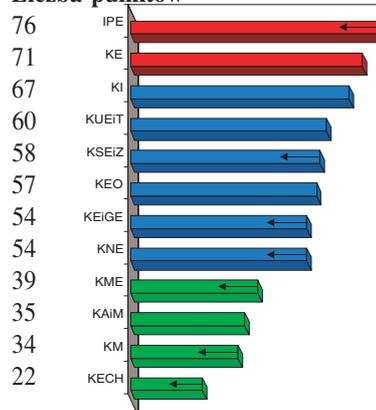
Liczba punktów

WYDZIAŁ ELEKTRYCZNY

Skrót nazwy	Nazwa instytutu, katedry
IFE	Instytut Podstaw Elektrotechniki i Elektrotechnologii
KE	Katedra Elektroniki
KI	Katedra Informatyki
KUEiT	Katedra Urządzeń Elektrycznych i TWN
KSEiZ	Katedra Sieci Elektroenergetycznych i Zabezpieczeń
KEO	Katedra Elektrotechniki Ogólnej
KEiGE	Katedra Elektrowni i Gospodarki Energetycznej
KNE	Katedra Napędów Elektrycznych
KME	Katedra Maszyn Elektrycznych
KAiM	Katedra Automatyki i Metrologii
KM	Katedra Matematyki
KECH	Katedra Elektrochemii

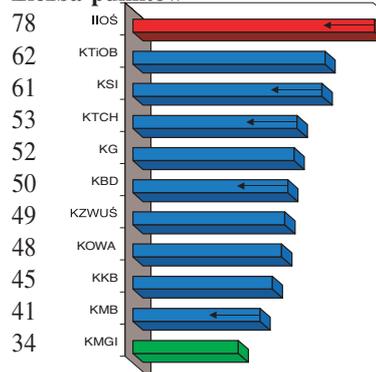
Liczba punktów

WYDZIAŁ INŻYNIERII BUDOWLANEJ I SANITARNEJ

Skrót nazwy	Nazwa instytutu, katedry
IIOŚ	Instytut Inżynierii Ochrony Środowiska
KTOB	Katedra Technologii i Organizacji Budownictwa
KSI	Katedra Stereomechaniki Inżynierskiej
KTCH	Katedra Technologii Chemicznej
KG	Katedra Geotechniki
KBD	Katedra Budownictwa Drogowego
KZWUŚ	Katedra Zaopatrzenia w Wodę i Usuwania Ścieków
KOWA	Katedra Ogrzewnictwa Wentylacji i Automatykacji
KKB	Katedra Konstrukcji Budowlanych
KMB	Katedra Mechaniki Budowli
KMGI	Katedra Matematyki i Geometrii Inżynierskiej

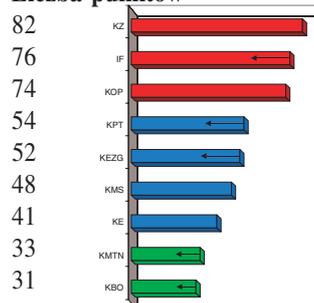
Liczba punktów

WYDZIAŁ ZARZĄDZANIA I PODSTAW TECHNIKI

Skrót nazwy	Nazwa instytutu, katedry
KZ	Katedra Zarządzania
IF	Instytut Fizyki
KOP	Katedra Organizacji Przedsiębiorstwa
KPT	Katedra Podstaw Techniki
KEZG	Katedra Ekonomii i Zarządzania Gospodarką
KMS	Katedra Matematyki Stosowanej
KE	Katedra Ergonomii
KMTN	Katedra Metod i Technik Nauczania
KBO	Katedra Badań Operacyjnych

Liczba punktów

↑ udział pracowników inż.-techn. w stosunku do nauczycieli przekracza 30%, a katedra lub instytut zatrudnia adiunktów powyżej 50-go roku życia

OCENA INSTYTUTÓW I KATEDR WG SYSTEMU PUNKTOWEGO W SKALI CAŁEJ UCZELNI

Skrót nazwy	Nazwa instytutu, katedry	Kierownik	Liczba punktów
KMS	Katedra Mechaniki Stosowanej	prof. Kazimierz Szabelski	83
KZ	Katedra Zarządzania	prof. Włodzimierz Sitko	82
IIOŚ	Instytut Inżynierii Ochrony Środowiska	prof. Lucjan Pawłowski	78
IPE	Instytut Podstaw Elektrotechniki i Elektrotechnologii	prof. Tadeusz Janowski	76
IF	Instytut Fizyki	prof. Edward Śpiewła	76
KOP	Katedra Organizacji Przedsiębiorstwa	dr hab. inż. Maciej Bałtowski	74
KOP	Katedra Obróbki Plastycznej	prof. Wiesław Weroński	74
KPIP	Katedra Podstaw Inżynierii Produkcji	dr hab. inż. Józef Kuczmaszewski	73
KIM	Katedra Inżynierii Materiałowej	prof. Andrzej Weroński	73
KA	Katedra Automatyzacji	dr hab. inż. Stanisław Płaska	73
KSS	Katedra Silników Spalinowych	prof. Andrzej Niewczas	71
KE	Katedra Elektroniki	dr hab. inż. Witold Pawelski	71
KPS	Katedra Pojazdów Samochodowych	dr hab. inż. Piotr Tarkowski	69
KI	Katedra Informatyki	dr hab. Stanisław Grzegórski	67
KTOB	Katedra Technologii i Organizacji Budownictwa	dr hab. inż. Tadeusz Ciężak	62
KSI	Katedra Stereomechaniki Inżynierskiej	prof. Jerzy Grycz	61
KUEiT	Katedra Urządzeń Elektrycznych i TWN	dr hab. inż. Andrzej Kozłowski	60
KSEiZ	Katedra Sieci Elektroenergetycznych i Zabezpieczeń	dr hab. inż. Zygmunt Rutka	58
KPP	Katedra Procesów Polimerowych	prof. Robert Sikora	58
KMPS	Katedra Maszyn Przemysłu Spożywczego	dr hab. inż. Marek Opielak	58
KEO	Katedra Elektrotechniki Ogólnej	prof. Wiktor Pietrzyk	57
KPT	Katedra Podstaw Techniki	dr hab. inż. Klaudiusz Lenik	54
KNE	Katedra Napędów Elektrycznych	prof. Andrzej Horodecki	54
KEiGE	Katedra Elektrowni i Gospodarki Energetycznej	prof. Krzysztof Majka	54
ITSI	Instytut Technologicznych Systemów Informacyjnych	dr hab. inż. Antoni Świć	54
KTCH	Katedra Technologii Chemicznej	dr hab. Krystyna Bartnik-Pomorska	53
KG	Katedra Geotechniki	dr hab. inż. Leszek Litwinowicz	52
KEZG	Katedra Ekonomii i Zarządzania Gospodarką	dr hab. Ewa Bojar	52
KBD	Katedra Budownictwa Drogowego	dr hab. inż. Jan Kukielka	50
KZWUŚ	Katedra Zaopatrzenia w Wodę i Usuwania Ścieków	prof. Wenanty Olsza	49
KPKM	Katedra Podstaw Konstrukcji Maszyn	dr hab. inż. Krzysztof Wituszyński	49
KOWA	Katedra Ogrzewnictwa Wentylacji i Automatyzacji	dr hab. Rudolf Burek	48
KMS	Katedra Matematyki Stosowanej	prof. Zdzisław Grodzki	48
KKB	Katedra Konstrukcji Budowlanych	dr hab. inż. Zbigniew Baczyński	45
KE	Katedra Ergonomii	dr hab. inż. Tadeusz Baum	41
KMB	Katedra Mechaniki Budowli	prof. Andrzej Flaga	41
KME	Katedra Maszyn Elektrycznych	prof. Andrzej Horodecki	39
KAiM	Katedra Automatyki i Metrologii	prof. Janusz Jaworski	35
KMGI	Katedra Matematyki i Geometrii Inżynierskiej	dr hab. Waldemar Cieślak	34
KM	Katedra Matematyki	prof. Jan Kisiński	34
KMTN	Katedra Metod i Technik Nauczania	dr hab. Franciszek Lis	33
KBO	Katedra Badań Operacyjnych	dr hab. inż. Tadeusz Banek	31
KECH	Katedra Elektrochemii	dr hab. Marek Kosmulski	22
KZM	Katedra Zastosowań Matematyki	dr hab. Leopold Koczan	19

Akredytacja – z myślą o jakości

Akredytacja jest procesem, którego skutkiem może być formalne uznanie przez upoważnioną instytucję lub organizację przyjętych prawem standardów dotyczących produktu, technologii, systemu jakości, systemu organizacji i in. W przypadku szkolnictwa jest to proces, w którym określa się, czy edukacja w danej jednostce spełnia „progowe” standardy jakości. W toku akredytacji określa się cele kształcenia i ich realizację. Problematyka akredytacji jest aktualna w dyskusjach nad kondycją systemu edukacji w Polsce od początku lat dziewięćdziesiątych, to jest od czasu pojawienia się na rynku edukacyjnym uczelni niepaństwowych. Dyskusja jaka towarzyszyła rodzącej się konkurencji dotyczyła przede wszystkim jakości kształcenia. Dyskusja ta sprawiła, że akredytacją zainteresowane są nie tylko uczelnie państwowe, ale także uczelnie niepaństwowe, niesłusznie czasem traktowane jako jednostki świadczące usługi edukacyjne w znacznie gorszym od uczelni państwowych standardzie. Akredytacja jako obiektywna miara jakości kształcenia może być szansą dla uczelni niepaństwowych, mogą one udowodnić, że są równorzędnym partnerem w procesie edukacji. Także pomiędzy uczelniami państwowymi istnieje pewien rodzaj polaryzacji, istnieją tzw. renomowane uczelnie, z reguły uczelnie duże, z wieloletnią tradycją akademicką, zlokalizowane w dużych centrach urbanistycznych, a także uczelnie mniejsze, traktowane przez te pierwsze jako uczelnie słabsze, a więc także gorzej kształcące. Nie jest i nie musi to być regułą. Tak jak dynamiczne są aktualnie zmiany w gospodarce, w kulturze, w ogóle w cywilizacji, tak też dynamiczne muszą być zmiany w systemach kształcenia, treściach i metodach nauczania. Siła tradycji, czasem pozytywny w środowisku akademickim konserwatyzm może być także przeszkodą w dynamicznym przekształcaniu systemu edukacji. Problem ten jest szczególnie aktualny w uczelniach technicznych.

Akredytacja jest wyzwaniem

W aspekcie prawnym proces akredytacji jest przygotowany. Komisja Akredytacyjna Uczelni Technicznych (KAUT) opracowała zasady akredytacji, procedurę, odpowiednie wzory dokumentów. Prace te zostały zakończone w maju bieżącego roku. Formalnie Komisja została powołana w dniu 17.02.2001 roku przez Konferencję Rektorów Polskich Uczelni Technicznych. Kadencja trwa 3 lata, z tym, że kadencja aktualnej, pierwszej komisji trwa dwa lata i kończy się 14 marca 2003 roku. Porozumienie o poddaniu wszystkich kierunków studiów procedurze akredytacyjnej podpisa-

li rektorzy następujących uczelni: Akademii Górniczo-Hutniczej, Politechniki Białostockiej, Politechniki Częstochowskiej, Politechniki Gdańskiej, Politechniki Lubelskiej, Politechniki Łódzkiej, Politechniki Poznańskiej, Politechniki Rzeszowskiej, Politechniki Szczecińskiej, Politechniki Śląskiej, Politechniki Świętokrzyskiej, Politechniki Warszawskiej, Politechniki Wrocławskiej, Politechniki Koszalińskiej, Politechniki Krakowskiej, Politechniki Opolskiej, Politechniki Radomskiej, Politechniki Zielonogórskiej, Wyższej Szkoły Morskiej w Gdyni, Wyższej Szkoły Morskiej w Szczecinie, Akademii Techniczno-Rolniczej w Bydgoszczy, Wojskowej Akademii Technicznej, Akademii Marynarki Wojennej, Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego.

Do porozumienia mogą przystąpić także uczelnie niepaństwowe, a także uczelnie nietechniczne jeżeli prowadzą studia na kierunkach typowych dla uczelni technicznych. Jest wiele przesłanek świadczących o tym, że w najbliższych latach o powodzeniu na rynku edukacyjnym będzie decydować jakość oferty i jakość realizacji tej oferty. Wydaje się, że w roku akademickim 2001/2002 wpłyną pierwsze wnioski o udzielenie akredytacji. Uzyskanie akredytacji dla jednostki prowadzącej akredytowany kierunek będzie wydarzeniem medialnym w środowisku akademickim i zwiększy atrakcyjność kierunku dla kandydatów na studia, a dla potencjalnych pracodawców będzie gwarancją dobrego przygotowania absolwenta do pracy. Uczelnie mogą przykładowo zamieszczać specjalne wkładki do dyplomów informujące o ukończeniu przez absolwenta kierunku studiów po pozytywnej akredytacji. Uzyskanie akredytacji będzie świadectwem spełnienia standardów edukacyjnych i rodzajem legitymacji przynależności do prestiżowego klubu wydziałów taką akredytację posiadających.

Akredytacja jest szansą

Niezależnie od ostatecznego efektu warto podjąć wysiłek i przygotować się do akredytacji. Akredytacja jest dobrowolna, koszty związane z przeprowadzeniem procedury akredytacyjnej (aktualnie 10 tys. zł) ponosi jednostka zgłaszająca się do akredytacji. Akredytacji udziela KAUT. Nadzór nad działalnością KAUT sprawuje Konferencja Rektorów Polskich Uczelni Technicznych. Fakt podjęcia działań przygotowawczych do procesu akredytacji jest sam w sobie pozytywny. Pozwala przede wszystkim na rzetelną diagnozę jakości kształcenia w jednostce prowadzącej przygotowujący do akredytacji kierunek studiów. Taka diagnoza pozwala zdefiniować słabe strony procesu kształcenia, co jest nie-

zbędnym warunkiem podjęcia działań naprawczych. Akredytacja jest więc szansą dla procesu kształcenia, niezależnie od formalnego aktu przystąpienia do procedury akredytacyjnej.

Procedura akredytacyjna

Jednostka ubiegająca się o akredytację dla określonego kierunku studiów składa wniosek do Sekretariatu KAUT, który mieści się w AGH w Krakowie. Wniosek zawiera „Raport samooceny” oraz propozycje kandydatów do Grupy Ekspertów i Zespołów Oceniających. Lista kandydatów powinna składać się z dwóch nauczycieli akademickich zatrudnionych w uczelni wnioskującej, trzech nauczycieli akademickich spoza tej uczelni oraz dwóch przedstawicieli pracodawców. Kandydaci ze środowiska akademickiego muszą mieć tytuł naukowy lub stopień naukowy doktora habilitowanego. Przyjmuje się, że procedura akredytacyjna rozpocznie się wówczas, gdy około pięć jednostek prowadzących ten sam kierunek studiów przystąpi do akredytacji, choć nie jest to warunek konieczny. KAUT powołuje wówczas Grupę Ekspertów, która w oparciu o ramowe standardy (opracowane przez KAUT) przygotowuje standardy szczegółowe, specyficzne dla danego kierunku studiów. W oparciu o opracowane przez Grupę Ekspertów standardy szczegółowe Zespoły Oceniające będą wizytowały jednostki ubiegające się o akredytację. Syntetycznie rzecz ujmując procedura akredytacyjna przedstawia się następująco:

- zgłoszenie wniosku o udzielenie akredytacji przez jednostkę prowadzącą kierunek,
- powołanie Grupy Ekspertów,
- złożenie przez jednostkę „Raportu samooceny”,
- powołanie Zespołu Oceniającego jakość kształcenia na akredytowanym kierunku studiów,
- wizytacja Zespołu Oceniającego,
- opracowanie raportu przez Zespół Oceniający,
- przekazanie raportu Zespołu Oceniającego do KAUT,
- przekazanie raportu jednostce ubiegającej się o akredytację, w terminie 30 dni jednostka może zgłosić uwagi i wyjaśnienia do raportu,
- rozpatrzenie zgłoszonych uwag przez KAUT w terminie 30 dni,
- decyzja KAUT o udzieleniu, odroczeniu lub odmowie akredytacji.

Raport samooceny

Raport samooceny jest dokumentem, który w kompleksowy sposób obejmuje problematykę kształcenia na danym kierunku. Obejmuje on następujące, ważniejsze elementy:

- nazwa kierunku,
- uczelnia (nazwa, adres, tel., fax, e-mail),
- jednostka prowadząca kierunek (nazwa, adres, tel., fax, e-mail)
- dane ogólne dotyczące uczelni

- rok założenia
- struktura organizacyjna uczelni
- misja uczelni
- liczba nauczycieli akademickich w uczelni: profesorowie tytularni, doktorzy habilitowani, doktorzy, pozostali nauczyciele
- liczba studentów w uczelni: dziennych, wieczorowych, zaocznych, eksternistycznych
- liczba uczestników studiów doktoranckich w uczelni
- liczba słuchaczy studiów podyplomowych
- dane ogólne dotyczące jednostki prowadzącej kierunek
- rok założenia jednostki
- struktura organizacyjna jednostki
- liczba nauczycieli akademickich z podziałem na mianowanych – M, zatrudnionych na podstawie umowy o pracę na pełnym etacie – U i zatrudnionych na podstawie umowy o pracę w niepełnym wymiarze czasu pracy – UN: profesorowie tytularni, doktorzy habilitowani, doktorzy, pozostali nauczyciele
- liczba studentów jednostki w zależności od systemu (dzienny, wieczorowy, zaoczny, eksternistyczny) i rodzaju (licencjackie, inżynierskie, magisterskie jednolite, magisterskie uzupełniające) studiów
- liczba uczestników studiów doktoranckich jednostki
- liczba słuchaczy studiów podyplomowych
- informacje o specyficznych cechach jednostki prowadzącej kierunek
- dane dotyczące kierunku
- informacja o kwalifikacjach i liczebności kadry
- liczba nauczycieli akademickich w poszczególnych grupach pracowniczych z podziałem na mianowanych, zatrudnionych na podstawie umowy o pracę, zatrudnionych na części etatu
- liczba pracowników administracyjnych, inżynierijno-technicznych
- udział profesorów i doktorów habilitowanych w realizacji programu zajęć
- liczba studentów do sumy liczb profesorów, doktorów habilitowanych i doktorów prowadzących zajęcia na kierunku, mianowanych oraz zatrudnionych w uczelni jako podstawowym miejscem pracy
- liczba studentów do liczby wszystkich nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na kierunku
- obsada zajęć dydaktycznych zgodnie z kwalifikacjami
- informacje o programach i treściach nauczania kierunku
- systemy (dziennie, wieczorowe, zaoczne i eksternistyczne) i rodzaje studiów (licencjackie, inżynierskie, magisterskie, eksternistyczne, doktoranckie i podyplomowe)
- minima programowe, liczby godzin dla przedmiotów wykształcenia ogólnego, przedmiotów podstawowych, przedmiotów kierunkowych
- zgodność programu nauczania z minimami programowymi
- plany, programy studiów, siatki godzin
- proporcje udziału wykładów, ćwiczeń, laboratoriów, projektów, seminariów w programie

- informacje o treściach programowych przedmiotów
 - powiązania programów nauczania ze współczesnymi osiągnięciami naukowymi i technicznymi
 - stosowane metody nauczania
 - udział praktyk studenckich, zajęć terenowych
 - przebieg realizacji pracy dyplomowej
 - oferta kształcenia w języku obcym
 - system punktowy ects (uchwała senatu, regulamin)
 - informacje o studentach
 - liczba studentów w zależności od systemu (dzienny, wieczorowy, zaoczny, eksternistyczny) i rodzaju (licencjackie, inżynierskie, magisterskie jednolite, magisterskie uzupełniające, doktoranckie, podyplomowe) studiów
 - zasady rekrutacji – informacja dla kandydatów, dostępność informacji o zasadach rekrutacji, informatory, strony www
 - warunki studiowania: między innymi: wskaźnik powierzchni dydaktycznej na studenta, wskaźnik powierzchni laboratoryjnej na studenta, wskaźnik liczby podręczników przypadających na studenta (zalecanych w prowadzonych przedmiotach), forma informacji o sposobach zaliczania przedmiotów, forma ogłoszeń o godzinach konsultacji pracowników, stołówki, bary, itp.)
 - ruch studencki: kluby, stowarzyszenia, koła naukowe, działalność samorządu studenckiego, udział samorządu w działalności jednostki, w działalności dla kierunku, konferencje, seminaria studenckie, publikacje studenckie
 - indywidualizacja toku studiów
 - sylwetka absolwenta, stowarzyszenia absolwentów, pomoc w zatrudnianiu absolwentów
 - podstawowe dane o infrastrukturze dydaktycznej
 - warunki lokalowe, wyposażenie budynków, lokalizacja budynków, w których odbywają się zajęcia
 - sale audytoryjne, liczba miejsc, wyposażenie audiowizualne
 - wyposażenie laboratoriów w sprzęt specjalistyczny
 - laboratoria komputerowe, dostęp do internetu
 - plany zajęć, liczba dni zajęć w tygodniu, czas zajęć dla wszystkich systemów studiów, układ zajęć w semestrze
 - techniczne wspomaganie dydaktyki
 - zasoby biblioteczne, wielkość księgozbioru biblioteki uczelni, jednostki
 - dostępność zbiorów, sposób zamawiania książek, informacje o dostępności pozycji w bibliotece, w czytelni
 - liczba skryptów, podręczników akademickich napisanych przez nauczycieli akademickich (5 lat wstecz)
 - informacje o organizacji toku studiów
 - organizacja pracy dziekanatu
 - organizacja roku akademickiego
 - zgodność organizacji studiów z regulaminem studiów
 - liczba studentów w grupach dziekańskich, laboratoryjnych, projektowych, seminaryjnych
 - zakres i formy udostępniania studentom i nauczycielom akademickim informacji o programach, treściach programowych i organizacji studiów
 - informacja o systemie wewnętrznym oceny jakości
 - ankiety studenckie
 - hospitacja zajęć
 - ocena okresowa pracowników akademickich
 - system podwyższania kwalifikacji pracowników
 - inne formy wewnętrznej oceny jakości
 - informacje o współpracy krajowej i międzynarodowej
 - wymiana studencka z innymi ośrodkami akademickimi, programy międzynarodowe wymiany
 - kontakty z pracodawcami
 - wymiana pracowników z innymi ośrodkami akademickimi
 - informacje o badaniach naukowych
 - kategoria KBN jednostki
 - liczba i jakość publikacji w ostatnim roku wg kryteriów KBN
 - wykorzystanie laboratoriów naukowych w realizacji prac dyplomowych
 - powiązania tematyki badań z kierunkiem kształcenia oraz potrzebami regionu i kraju
 - liczba grantów KBN, programu ramowego, itp.
 - liczba tematów w ramach działalności statutowej, badań własnych i prac zleconych
 - liczba tematów naukowo-badawczych realizowanych wspólnie z ośrodkami krajowymi i zagranicznymi
 - udział w konferencjach naukowych, organizacja konferencji w ostatnich 3 latach
 - forma przekazywania informacji o osiągnięciach naukowych
 - liczba nagród naukowych i dydaktycznych rektorskich i pozauczelnianych w ostatnich 3 latach
 - inne, ważne dla jednostki aspekty kształcenia w ramach kierunku
 - lista załączników
- Przyjmuje się, że „raport samooceny” nie może przekraczać 25 stron (bez załączników).
- W strukturze raportu dominują dane ilościowe. Jest to słuszne, pozwala to obiektywnie parametryzować stan procesu, pozwala także jednostce prowadzącej kierunek na własną, rzeczową samoocenę. Występują jednak w raporcie także oceny jakościowe. Dotyczą one przede wszystkim otoczenia systemowego procesu kształcenia, a zwłaszcza oferty w zakresie kultury, sportu, innych form aktywnego spędzania wolnego czasu przez studentów, własnych tradycji akademickich. KAUT słusznie zakłada, że efekty kształcenia są pochodną nie tylko procesu dydaktycznego wynikającego z programu studiów, ale także są skutkiem oddziaływania całego otoczenia systemowego tego procesu.
- Strukturę raportu samooceny przytoczono tutaj z nadzieją, że będzie ona przedmiotem analizy we wszystkich wydziałach naszej uczelni, że rozpocznie proces diagnozy stanu systemu edukacji i przygotowania do akredytowania wszystkich kierunków studiów w Politechnice Lubelskiej. Wydaje się, że takie przygotowania powinny stać się jednym z ważniejszych elementów strategii dydaktycznej naszej uczelni w najbliższych latach.

Józef Kuczmaszewski

Udział Politechniki Lubelskiej w programach międzynarodowych

Politechnika Lubelska w roku 2001, podobnie jak w latach ubiegłych, aktywnie uczestniczyła w szeregu programach i przedsięwzięciach międzynarodowych, w tym m.in. w ramach Stowarzyszenia Uniwersytetów Regionu Karpackiego (ACRU), CEEPUS, programie COST, w ramach Grupy Compostela, programie Leonardo da Vinci, Piątym Programie Ramowym Badań, Rozwoju Technicznego i Prezentacji Unii Europejskiej, projekcie badawczym Polonium 2000, programie Socrates/Erasmus czy TEMPUS.

ACRU

Współpraca Politechniki Lubelskiej w ramach Stowarzyszenia Uniwersytetów Regionu Karpackiego (ACRU) z siedzibą w Koszycach jest ważnym elementem przygotowania naszej uczelni do integracji Polski z Unią Europejską. Głównym celem ACRU jest podejmowanie działań wspomagających rozwiązywanie problemów regionalnych, organizacja kontaktów naukowych i kulturalnych pomiędzy stowarzyszonymi uczelniami oraz towarzystwami naukowymi Regionu Karpackiego. Program realizowany jest m.in. poprzez systematyczne spotkania przedstawicieli zrzeszonych instytucji z poszczególnych krajów regionu. Dotychczas odbyło się łącznie 10 dorocznych konferencji ACRU. Ostatnia miała miejsce w dniach 7-9 czerwca 2001 roku w Krakowie. Politechnika Lubelska, która jest członkiem ACRU od roku 1994, reprezentowana była przez prof. Tadeusza Janowskiego oraz prof. Iwo Pollo.

Obecnie najważniejszym zadaniem ACRU jest zjednoczenie wysiłków uniwersytetów regionu zmierzających do wyrównania różnic między organizacją procesu kształcenia na poziomie wyższym w krajach Unii Europejskiej oraz w krajach Europy Południowo-Wschodniej. Podnoszone są 3 aspekty tego problemu. Jednym z nich jest unowocześnienie programów pod względem merytorycznym, co jak się wydaje nie powinno rodzić większych trudności, gdyż uniwersytety regionu karpackiego dysponują dobrą, światłą i doświadczoną kadrą naukową i dydaktyczną. Daleko jednak trudniejszym problemem do rozwiązania jest zorientowanie programów i specjalności na przyszłe potrzeby rynku pracy. Pod tym względem kraje regionu mają wciąż niepełne rozeznanie i odczuwa się brak opracowań dotyczących tego zagadnienia.

Członkowie Stowarzyszenia podnoszą również potrzebę demokratyzacji kształcenia na poziomie wyższym. Chodzi tu przede wszystkim o objęcie kształceniem już około roku 2006 ponad 50% młodzieży w wieku 19-23 lat, a ponadto silne rozwinięcie kształcenie permanentnego (*Continuing Education*). Celowi temu służy trzecia faza projektu Management of Continuing Education, realizowanego we współpracy z Kennesaw State University. Dużym sukcesem jest pozyskanie do współpracy uniwersytetów amerykańskich w zakresie organizacji specjalnych szkoleń poświęconych zarządzaniu kształceniem ustawicznym (*Management of*

Continuing Education). Takie kursy odbyły się już wcześniej w USA i na Słowacji przy dużym wsparciu finansowym ze strony amerykańskiej (w związku z projektem *Building Bridges*). Kolejne szkolenia w ramach projektu zorganizowane zostaną przez Uniwersytet w Miskolcu jesienią 2001 roku.

Trzeci z dostrzeganych przez członków stowarzyszenia ACRU istotnych problemów dotyczy zabezpieczenia środków publicznych na edukację, ale także konieczność pozyskiwania środków przez uczelnie.

Członkowie grupy zwracają uwagę, że integracja i globalizacja wymagają równocześnie szczególnego pielęgnowania dziedzictwa kulturowego regionu, co znajduje potwierdzenie w statucie i działaniach podejmowanych przez członków ACRU.

CEEPUS

Uczelnia uczestniczy w programie CEEPUS – Central European Exchange Program for University Studies. Program istnieje od 1994 roku. Głównym celem programu jest organizowanie międzynarodowej wymiany studentów i młodych pracowników akademickich oraz doskonalenie programów dydaktycznych. W ramach Programu CEEPUS odbywają się tzw. studia semestralne, praktyki zawodowe w przedsiębiorstwach i administracji oraz organizowane są intensywne seminaria doskonalące (szkoły letnie, kursy językowe i specjalistyczne).

W Programie CEEPUS uczestniczy Wydział Inżynierii Budowlanej i Sanitarnej PL w zakresie wprowadzania do programów nauczania problematyki ekologicznej. Studenci i młodzi pracownicy akademicy uczestniczą w letnich szkołach poświęconych problemom ekologicznym.

COST

Politechnika Lubelska bierze udział w programie COST, Action P4 *Non-linear dynamics in mechanical processing (Nieliniowa dynamika i sterowanie w procesie obróbki skrawaniem)*. Jest to projekt badawczy, który otrzymał dofinansowanie w wysokości 600.000 złotych.

Jest to trzyletni (1999-2001) ramowy program wyznaczony przez państwa Wspólnoty Europejskiej poświęcony nieliniowym zjawiskom dynamicznym, utworzony w celu rozwiązania problemów w zautomatyzowanych procesach wytwarzania. Złożoność zjawisk występujących w tych procesach wymaga współpracy uczonych z różnych dziedzin nauki: inżynierów mechaników, fizyków oraz matematyków i chemików. Zespoły i grupy badawcze mają charakter interdyscyplinarny. W ramach tego programu powstały grupy robocze WG1, WG2, WG3, WG4, które spotykają się w trakcie organizowanych warsztatów oraz konferencji.

Organizowane są również krótkie wymiany osobowe głównie dla młodych pracowników realizujących prace doktorskie.

Program realizowany jest w Katedrze Mechaniki Stosowanej, kierowanej przez prof. Kazimierza Szabelskiego oraz w Katedrze Podstaw Inżynierii Produkcji, którą kieruje prof. Józef Kuczmaszewski.

W 2001 r. pracownicy obu katedr uczestniczyli w warsztatach grupy roboczej WG3 w Sztokholmie (26.04-30.04.2001) oraz grupy roboczej WG2 w Budapeszcie (13.06-16.06.2001). Jesienią bieżącego roku odbędzie się we Wrocławiu spotkanie grupy roboczej WG1 oraz spotkanie wszystkich uczestników w Dortmundzie podsumowujące program.

GRUPA COMPOSTELA

Politechnika Lubelska uczestniczy również w Compostela Group of Universities. Grupa Compostela jest siecią uniwersytetów europejskich w zamierzeniu przeciwdziałająca intelektualnym podziałom europejskiego środowiska akademickiego.

Grupa Compostela zrzesza blisko 100 uniwersytetów z 20 krajów. Głównym zadaniem Grupy jest promocja współpracy akademickiej, realizowanej poprzez wymianę studentów i nauczycieli akademickich, tworzenie wielostronnych projektów i wielonarodowych grup badawczych oraz organizowanie letnich kursów.

W ramach Grupy Compostela Politechnika Lubelska podpisała 3 porozumienia o bezpośredniej współpracy naukowej – z Uniwersytetem Santiago de Compostela (Hiszpania), Centro Studi Universitati Internazionali (Szwajcaria) oraz z Portucalense University D.Henrique (Portugalia). Pod patronatem Grupy Compostela odbywają się konferencje organizowane przez działające w PL Koło Naukowe Menedżerów.

W ramach Grupy Compostela Politechnika Lubelska uczestniczyła w zorganizowanej w Londynie konferencji *Europe For Youth*. Konferencja była poświęcona integracji i roli uniwersytetów w realizowaniu idei integracji europejskiej. Pod patronatem Grupy odbyła się również Konferencja Studentów i Młodych Pracowników Nauki pn. *Problemy zarządzania strategicznego i ekorozwoju w warunkach transformacji systemowej*.

W dniach 6-9 września 2000 roku w Santiago de Compostela odbyło się 6 Zgromadzenie Ogólne Grupy Compostela. W sesji Politechnika Lubelska reprezentowana była przez rektora Politechniki Lubelskiej prof. Kazimierza Szabelskiego i prorektora ds. nauki prof. Ewę Bojar. Debata poświęcona była w głównej mierze wymianie akademickiej pomiędzy uniwersytetami – członkami Grupy Compostela, możliwościom i doświadczeniom poszczególnych uniwersytetów w zakresie wydawania wspólnych dyplomów oraz modelom i systemom transferu technologii. Kolejne spotkanie odbędzie się na początku września 2001 roku w Szwecji.

W wydawanym przez Grupę Compostela biuletynie zaprezentowane zostały pozostałym członkowskim uniwersytetom i szkołom wyższym dwie konferencje organizowane w roku 2000 przez Politechnikę Lubelską – druga doroczna konferencja „Polskie przedsiębiorstwa wobec wyzwań rosnącej konkurencji” oraz ELMECO 2000.

POLONIUM 2000

Politechnika Lubelska realizuje projekt badawczy dofinansowany w ramach programu POLONIUM 2000: *Naprę-*

żenia w metalicznych strukturach wielowarstwowych: zastosowanie metod doświadczalnych oraz symulacji numerycznych dyfrakcji promieni rentgenowskich w przypadku koherentnych struktur wielowarstwowych.

Projekt jest realizowany przez Zakład Fizyki Doświadczalnej Instytutu Fizyki PL oraz Laboratorium TECSSEN, Uniwersytet Aix-Marseille III. Koordynatorami projektu są: prof. Grzegorz Gładyszewski (ZFD IF) oraz prof. Olivier Thomas (TECSSEN).

Głównym celem tego wspólnego projektu jest przeprowadzenie badań doświadczalnych i numerycznych wpływu efektu koherencji warstw na położenia wierzchołków dyfrakcyjnych w różnych układach wielowarstwowych.

Uzyskane w trakcie realizacji projektu rezultaty zostały zaprezentowane podczas III Polsko-Francuskiego Sympozjum *Vacuum Science, Technology and Applications*, zorganizowanego w Warszawie przez Polskie Towarzystwo Próżniowe (PTP) i Société Française du Vide (SFV).

Efektom realizacji projektu jest m.in. szereg publikacji naukowych, w tym: D. Chocyk, G. Gładyszewski, T. Pienkos, L. Gładyszewski: *Strain in multilayered systems and its influence on asymmetric x-ray diffraction profiles* oraz D. Chocyk, G. Gładyszewski, S. Labat, P. Gergaud, O. Thomas: *Nonspecular X-ray diffraction from multilayered systems: An influence of the in-plane coherence of sublayers*.

Projekt jest kontynuowany również w roku 2001.

PROGRAM SOCRATES / ERASMUS

W międzynarodowym programie edukacyjnym Socrates/Erasmus Politechnika Lubelska uczestniczy począwszy od roku 1999. Partnerami we współpracy są Christian-Albrechts Universität w Kilonii, University of Portucalense oraz University Infante D. Henrique (Portugalia).

W pierwszym roku uczestniczenia w programie na wykłady zagraniczne wyjechało 2 nauczycieli akademickich – prof. Ewa Bojar do Portugalii i prof. Witold Stępniewski do Niemiec.

W ramach wymiany studentów wyjechało za granicę 13 osób na łączny okres 54 studento-miesiący, z czego: z WM – 1 osoba, z WE – 6 osób, z WIBiS – 5 osób oraz z WZiPT – 1 osoba.

W roku akademickim 2000/2001 w ramach wymiany studenckiej programu Sokrates-Erazmus studenci Politechniki Lubelskiej studiowali na Uniwersytecie Kilońskim (Niemcy) oraz w Portugalii.

W ramach wymiany kadry naukowej zrealizowany został wyjazd prof. Ewy Bojar z wykładami do Portugalii oraz prof. Jerzego Grycza z cyklem wykładów w Technische Universität w Hamburgu i wyjazd prof. Witolda Stępniewskiego, który miał wykłady na Uniwersytecie Kilońskim oraz Uniwersytecie HOHENHEIM w Stuttgarcie.

Na rok akademicki 2001/2002 został opracowany i złożony kontrakt na wyjazd 25 studentów, 11 nauczycieli akademickich oraz na opracowanie systemu ECTS.

TEMPUS

Zakończone zostały dwa projekty realizowane w Politechnice Lubelskiej w ramach międzynarodowego programu TEMPUS – *Informatyka w elektrotechnice oraz Technologie i urządzenia elektromagnetyczne wysokiego poziomu.*

Celem projektu *Informatyka w elektrotechnice* było wprowadzenie dziennych studiów inżynierskich o specjalności informatyka w elektrotechnice, opracowanie podręczników i skryptów do ćwiczeń laboratoryjnych, zakup niezbędnego sprzętu i wyposażenia, szkolenie nauczycieli akademickich, zacieśnienie współpracy z przemysłem oraz praktyki, szkolenia i seminaria.

Partnerem Politechniki Lubelskiej w realizacji projektu był University of South Australia, School of Physic Electronic Systems z Adelajdy oraz Wytwórnia Sprzętu Komunikacyjnego „PZL Świdnik” S.A. i firma Polspace Ltd. z Warszawy.

Realizacja projektu o łącznej wartości 300.975,00 EURO koordynowana była przez prof. Andrzeja Wac-Włodarczyka.

Celem projektu *Technologie i urządzenia elektromagnetyczne wysokiego poziomu* było wprowadzenie nowej specjalności studiów inżynierskich – technologie i urządzenia elektromagnetyczne wysokiego poziomu poprzez m.in. opracowanie programu nauczania, opracowanie i wydanie materiałów dydaktycznych, skryptów do ćwiczeń laboratoryjnych i innych publikacji, zakup niezbędnego sprzętu i oprogramowania oraz szkolenie nauczycieli akademickich.

Partnerami Politechniki Lubelskiej były uczelnie wyższe oraz przedsiębiorstwa - University of Wales, College of Cardiff, Cardiff School of Engineering (Wielka Brytania), Université de Orleans (Francja) oraz Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Lublinie, Elektromontaż S.A. Oddział Lublin oraz Cukrownia Lublin S.A.

Wyniki współpracy opublikowano w artykule *Highly Advanced Electromagnetic Processes and Devices a New Bachelor of Engineering Course at Lublin Technical University*. Artykuł wygłoszony został na konferencji międzynarodowej we Włoszech (10th EAEEIE Annual Conference: Education Innovations in EIE).

Projekt o wartości 253.180 EURO realizowany był w Instytucie Podstaw Elektrotechniki i Elektrotechnologii, kierowanym przez prof. Tadeusza Janowskiego.

WSPÓLPRACA KRAJÓW BAŁTYCKICH

Politechnika Lubelska uczestniczy w Bałtyckim Programie Uniwersyteckim. Program ten działa w oparciu o współpracę 150 uniwersytetów z 14 krajów, znajdujących się w zlewisku Morza Bałtyckiego. Program koordynowany jest przez UPPSALA UNIVERSITY w Szwecji.

Program Uniwersytetu Bałtyckiego organizowanego pod patronatem Uniwersytetu w Uppsali powołany został w celu wspierania zrównoważonego rozwoju w krajach regionu Morza Bałtyckiego poprzez współdziałanie ośrodków uniwersyteckich.

- Program powstał w 1991 roku i obejmuje 4 dziedziny:
- naukę w ramach programu szkół wyższych z zastosowaniem nowoczesnych metod (np. Internet, edukacyjne programy TV);
 - program badawczy oparty głównie na tematyce związanej z ochroną środowiska;
 - współpracę z regionalnymi instytucjami i szkołami;
 - współpracę z regionalnymi przedstawicielami TV.

W ramach współpracy w Instytucie Inżynierii Ochrony Środowiska PL odbywały się zajęcia w ramach kursu *Zrównoważone zarządzanie zasobami wodnymi (Sustainable Wa-*

ter Management). Opiekunem naukowym kursu był prof. Lucjan Pawłowski.

W ramach współpracy przeprowadzane są wspólne cykle wykładów dotyczących zaopatrzenia w wodę, zanieczyszczeń wód gruntowych, renaturalizacji zbiorników wodnych, itp. Realizowany wcześniej w ramach Uniwersytetu Bałtyckiego kurs *The Baltic Sea Environment* został zastąpiony przez kurs *A Sustainable Baltic Region*.

MASTER OF BUSINESS ADMINISTRATION

Współpraca z University of Illinois (USA) – nowe propozycje i perspektywy rozwoju

Wydział Zarządzania i Podstaw Techniki Politechniki Lubelskiej współpracuje z Uniwersytetem Illinois w Urbana-Champaign od roku 1995. Współpraca odbywa się na podstawie podpisanej z University of Illinois umowy o współpracy naukowej, dydaktycznej, badawczej oraz wymiany akademickiej.

We współpracy z University of Illinois prowadzone są m.in. dwusemestralne podyplomowe studia menedżerskie w zakresie zarządzania w następujących specjalnościach: marketing, rozwój zasobów ludzkich (HRD), logistyka.

Pierwsi absolwenci uzyskali dyplomy ukończenia studiów w roku 1996. Od tego czasu wspólny program menedżerskich studiów podyplomowych ukończyło ponad 600 absolwentów.

Zajęcia dydaktyczne prowadzą wykładowcy z Politechniki Lubelskiej oraz Uniwersytetu Illinois. Zajęcia prowadzone przez wykładowców amerykańskich tłumaczone są na język polski. Na potrzeby programu opracowane zostały unikalne materiały dydaktyczne dla studentów z poszczególnych przedmiotów objętych programem studiów.

Regularnie też odbywają się spotkania naukowców i dydaktyków z obydwu współpracujących ze sobą uczelni.

W roku akademickim 2001/2002 we współpracy z University of Illinois prowadzone będą również podyplomowe studia Master of Business Administration. Jest to nowa inicjatywa Wydziału Zarządzania i Podstaw Techniki PL, która spotkała się z ogromnym zainteresowaniem przyszłych studentów.

Ten unikalny program uzupełniających studiów podyplomowych MBA przygotowany został w odpowiedzi na rosnące zapotrzebowanie rynku na wysoko wykwalifikowane kadry menedżerskie. Program MBA stanowi kontynuację procesu kształcenia menedżerów realizowanego we współpracy z University of Illinois w trakcie rocznych podyplomowych studiów menedżerskich (*Postgraduate Management Studies Certificate*).

Koordynatorem i opiekunem naukowym programu podyplomowych studiów menedżerskich realizowanych w Politechnice Lubelskiej we współpracy z University of Illinois jest prof. Ewa Bojar, prorektor ds. nauki.

O udziale naszej uczelni w programie **Euro-Entrepreneurship** – ogólnoeuropejskim projekcie wspierania przedsiębiorczości pt.: *Creation of crossborder university system to accompany bussiness creators* pisaliśmy szerzej w poprzednim wydaniu biuletynu.

Warto przy tej okazji zachęcić do nawiązywania współpracy z partnerami zagranicznymi przy realizacji projektów w ramach 5. Programu Ramowego Badań, Rozwoju Tech-

nicznego i Prezentacji UE. Komisja Europejska stworzyła polskim instytucjom możliwość przyłączenia się do już realizowanych projektów. Komisja Europejska wyraża zgodę na modyfikację budżetu projektu konieczną w związku z przyłączeniem się nowego partnera. Partnera do współpracy można poszukiwać za pośrednictwem bazy realizowanych projektów, dostępnej w Internecie pod adresem: http://dbs.cordis.lu/fep/FP5/FP5_PROJL_search.html.

LEONARDO DA VINCI

W Politechnice Lubelskiej realizowany jest współfinansowany przez Komisję Europejską w ramach programu Leonardo da Vinci pilotażowy projekt *Forging Development in the System of Students' Practical Training in Electrical Engineering Sector in the Aspect of Qualification Needs*.

Projekt realizowany jest pod kierownictwem prof. Wiktora Pietrzyka, kierownika Katedry Elektrotechniki Ogólnej. Kontraktorem projektu jest prorektor ds. nauki PL prof. Ewa Bojar. Projekt koordynowany jest przez dr inż. Marka Horyńskiego, który pełni funkcję zastępcy kierownika projektu. Otrzymane dofinansowanie wynosi 150.000 EURO.

Polska uczestniczy w programie Leonardo da Vinci na równi z państwami członkowskimi UE od marca 1998 roku.

Druga faza programu Leonardo da Vinci

Druga faza programu Unii Europejskiej Leonardo da Vinci obejmuje lata 2000-2006. Polska uczestniczy w programie na równi z państwami członkowskimi UE od roku 1998.

Program przyczynia się do rozwoju kształcenia i szkolenia zawodowego na wszystkich poziomach w poszczególnych krajach uczestniczących w programie oraz stymuluje rozwój współpracy międzynarodowej w tym zakresie. Strategicznym celem programu jest dostosowanie systemu kształcenia zawodowego do potrzeb rynku pracy w zjednoczonej Europie oraz poprawy sytuacji na rynku pracy w poszczególnych krajach.

Program działa w oparciu o konkursy projektów. Konkursy organizowane są przez Komisję Europejską oraz Krajowe Agencje Programu. Planuje się przeprowadzenie trzech konkursów projektów w krajach biorących udział w programie w okresach: 2000-2002, 2003-2004 oraz 2005-2006. Konkursy z reguły ogłaszane są na początku roku kalendarzowego.

Projekty mogą składać wszystkie instytucje, posiadające osobowość prawną, zaangażowane w rozwój kształcenia i szkolenia zawodowego – instytucje szkoleniowe, szkoły zawodowe, uczelnie wyższe, instytuty badawcze, przedsiębiorstwa, izby handlowe i przemysłowe, partnerzy społeczni, organizacje lokalne i regionalne, organizacje non-profit, organizacje pozarządowe, władze publiczne i inne.

Cele i priorytety programu

Program Leonardo da Vinci udziela wsparcia finansowego międzynarodowym projektom z zakresu kształcenia i szkolenia zawodowego, które realizują poniższe cele:

1. Doskonalenie systemów wstępnego kształcenia i szkolenia zawodowego na każdym poziomie umożliwiające dostosowanie i przekwalifikowanie zgodnie z wymaganiami rynku pracy.
2. Poprawa jakości i dostępności ustawicznego kształcenia i szkolenia zawodowego umożliwiającego zdobywanie umiejętności oraz kwalifikacji przez całe życie.

3. Zwiększanie szans na rynku pracy poprzez promowanie innowacyjności w kształceniu i szkoleniu zawodowym oraz rozwój konkurencyjności i kształtowanie przedsiębiorczości.

W konkursie projektów obowiązują następujące priorytety:

1. Zwiększanie szans na rynku pracy poprzez poprawę jakości i dostępności systemów kształcenia i szkolenia zawodowego oraz doradztwa zawodowego.
2. Promowanie współpracy między instytucjami kształcenia zawodowego a przedsiębiorstwami (zwłaszcza MŚP) oraz partnerami społecznymi w celu dostosowania wykształcenia do rynku pracy.
3. Wspieranie równych szans w dostępie do kształcenia i szkolenia zawodowego osób znajdujących się w niekorzystnym położeniu na rynku pracy.
4. Promowanie inwestowania w zasoby ludzkie. Kształtowanie zdolności adaptacyjnych do rynku pracy i przedsiębiorczości niezbędnych w warunkach zmian technologicznych i organizacyjnych.
5. Wykorzystanie potencjału informatyki i technologii komunikacyjnych w kształceniu i szkoleniu zawodowym.
6. Poprawa przejrzystości kwalifikacji zawodowych.

W ramach drugiej fazy programu Leonardo da Vinci mogą być realizowane i współfinansowane przez Komisję Europejską różnorodne typy projektów. Można ubiegać się o dofinansowanie dla:

- projektów wymiany i staży,
- projektów pilotażowych, w tym tzw. akcji tematycznych,
- projektów językowych,
- międzynarodowych sieci instytucji,
- projektów obejmujących badania i analizy, oraz
- tzw. działania wspólne.

Projekty wymiany i staży

Maksymalny czas dofinansowania projektu 2 lata, czas trwania pobytu beneficjentów za granicą od 1 tygodnia do 12 miesięcy, dofinansowanie stażu – do 5.000 EURO na beneficjenta. Uczelnie wyższe otrzymują dofinansowanie na poziomie 90% całkowitych kosztów projektu.

Projekty pilotażowe i akcje tematyczne

Czas finansowania projektu do 3 lat, dofinansowanie – do 75% kosztów, do 200.000 EURO rocznie (akcje tematyczne do 300.000 EURO rocznie).

Projekty językowe

Czas finansowania projektu do 3 lat, dofinansowanie – do 75% kosztów, do 200.000 EURO rocznie.

Międzynarodowe sieci instytucji

Czas finansowania projektu do 3 lat, dofinansowanie – do 50% kosztów, do 150.000 Euro rocznie.

Badania i analizy

Czas finansowania projektu do 3 lat, dofinansowanie – do 50%-100%, do 300.000 EURO rocznie.

Działania wspólne

Czas dofinansowania projektu do 18 miesięcy (istnieje możliwość przedłużenia), maksymalna kwota dotacji – 75% całkowitych kosztów projektu (maksymalnie 500.000 EURO na cały projekt).

Jacek Kuterek

TRZY LATA Z TEMPUSEM

Od kilkunastu lat funkcjonują programy bezzwrotnej pomocy Komisji Europejskiej na rzecz wspierania reform społeczno-gospodarczych w krajach Europy Środkowo-Wschodniej (PHARE) oraz Wspólnoty Niepodległych Państw (TACIS). TEMPUS stanowi część takiego kompleksowego programu. Głównym jego celem jest wspieranie reformy szkolnictwa wyższego w wymienionych krajach poprzez szeroką współpracę ośrodków akademickich i przedsiębiorstw naszego regionu z partnerami w krajach Unii Europejskiej. Jako program edukacyjny TEMPUS wspomaga modernizację metod nauczania, materiałów dydaktycznych, doskonalenie nauczycieli akademickich oraz wymianę studentów.

Projekt takiego programu powstał na Wydziale Mechanicznym w Katedrze Mechaniki Stosowanej, kierowanej przez rektora – prof. Kazimierza Szabelskiego. Został on napisany przez dr inż. Tomasza Sadowskiego. Komisja Europejska zatwierdziła jego realizację w terminie: 15.12.1997-14.06.2001, przeznaczając na ten cel kwotę: 372 150 EUR.

Partnerami PL były następujące instytucje:

- Politechnika w Mons, Belgia,
- Uniwersytet im Martina Lutra, Halle, Niemcy,
- Uniwersytet Walijski, Swansea, Wielka Brytania,
- PZL Świdnik S.A., Świdnik

Jako osoby odpowiedzialne za prowadzenie grantu, przedstawiamy główne efekty jego realizacji:

1. **Utworzenie laboratorium komputerowego.**
2. **Modernizacja laboratorium wytrzymałości materiałów.**

Z przyznanych środków zakupiono nowoczesną aparaturę: maszyna wytrzymałościowa MTS 858.02, komora temperaturowa MTS 651.05C-02, ekstensometr dwuosiowy

Przecinarka metalograficzna Minitom

MTS 632.85F-05, ekstensometr szczelinowy MTS 632.02F-23, niwersalny, cyfrowy wzmacniacz pomiarowy MTS 493.21, młot do badania udarność, mikroskop metalograficzny odwrócony LEO, aparat fotograficzny cyfrowy coolpix, przecinarka metalograficzna Minitom.

3. **Opracowanie i wydanie 8 książek i skryptów (niektóre w języku angielskim).**

4. **Udział w opracowaniu nowego, elastycznego systemu studiów na Wydziale Mechanicznym.**

Przygotowano i wydrukowano informator w języku polskim i angielskim dostosowany do wymagań programu SOCRATES.

5. **Organizowanie wizyt gości zagranicznych.**

Zorganizowano 14 wizyt partnerów ze Swansea, Mons i Merseburga, których celem było wygłaszanie wykładów oraz udział w warsztatach i seminariach.

6. **Organizowanie wyjazdów pracowników PL do Swansea, Mons i Merseburga.**

Zorganizowano 22 wyjazdy dla 24 pracowników w celu uczestniczenia w wykładach, zapoznania się z bazą laboratoryjną i programami studiów oraz zbierania materiałów koniecznych do pisania skryptów.

7. **Organizowanie wyjazdów studentów PL do Swansea, Mons i Merseburga.**

Zorganizowano miesięczne praktyki dla 10 studentów.

8. **Prowadzenie kursów języka angielskiego dla pracowników PL.**

Seminarium podsumowujące realizację programu TEMPUS – referuje dr Tomasz Sadowski

Program TEMPUS przyniósł niewątpliwie wiele korzyści. Oprócz tych wymiernych, jak przygotowanie skryptów, zakup nowoczesnej aparatury i komputerów oraz sprzętu biurowego (kserokopiarka, faks, itp.), przyczynił się do ożywienia kontaktów międzynarodowych. Były to trzy lata, w których nasi pracownicy często gościli w Swansea, Merseburgu i Mons, a cykle wykładów prowadzonych przez zagranicznych partnerów wpisały się do rozkładu zajęć prowadzonych na Wydziale Mechanicznym.

Dla nas, organizatorów, były to ponad trzy lata, w których prawie każdego dnia TEMPUS „domagał się”, aby być na pierwszym miejscu wśród różnych obowiązków, „wkraść się” również w nasze dyskusje domowe. Zaczął się także panoszyć w kolejnych licznych segregatorach, gdyż aby sprostać biurokratycznym wymaganiom urzędników z Unii Europejskiej zgromadziliśmy dokumenty zajmujące ponad 2

*Kaziemierz – spotkanie uczestników programu TEMPUS
...I już po bankiecie... mgr Jolanta Sadowska, prof. Guy Guerle-
mrent (Belgia)*

m półek. Konieczność gromadzenia tak obszernej dokumentacji nie wzbudzała w nas zbytniego entuzjazmu, lecz kontroler, który przyjechał z Londynu, nie posiadał się z radości. Przez dwa dni bardzo skrupulatnie przeglądał każdy papierek i zadawał niezliczoną ilość pytań. Temu zajęciu (zadawaniu pytań – najczęściej w sprawach oczywistych) lubią oddawać się również urzędnicy w Brukseli. Zgromadziliśmy więc obszerną korespondencję, gdzie odpowiadamy, tłumaczymy, wyjaśniamy... Gdy z kolei my wysyłaliśmy zapytania do Brukseli (najczęściej dotyczące terminu przysłania pieniędzy), wyczuwaliśmy wyraźnie mniejszą chęć do korespondowania z nami. Czasami zaś udzielano odpowiedzi na pytania, których nie zadawaliśmy.

*Kolacja u J.T. Sadowskich: prof. Guy Guerle-
mrent, mark Hardy,
dr Stephen Hardy, prof. Daniel Lamblin, prof. Holm Altenbach,
mgr Jolanta Sadowska, Marta Sadowska*

Niewątpliwy sukces, jakim zakończyła się realizacja tego projektu, ma wielu ojców. Nie jest możliwe wykonanie wielu różnorodnych zadań w dość krótkim czasie bez grona życzliwych, zaangażowanych osób. My mieliśmy szczęście, gdyż znaleźliśmy je wśród pracowników Wydziału Mechanicznego oraz Inżynierii Budowlanej i Sanitarnej, a także kwestury. Z wdzięcznością myślimy o kierowniku i kolegach z Katedry Mechaniki Stosowanej, którzy chętnie nas wspierali i stworzyli sprzyjającą atmosferę do realizacji projektu, zamykając się w stwierdzeniu, że hasło TEMPUS miało u nich zawsze „zielone światło”.

Nie sposób wyobrazić sobie pomyslną realizację tego typu projektu bez aktywnego udziału partnerów zagranicznych. Oprócz ich odpowiedzialności i kompetencji, niezmiernie ważne są cechy osobowości. Nasi partnerzy okazali się ludźmi życzliwymi, przyjaźnie nastawionymi do otoczenia. Takie cechy, w połączeniu z naszą postawą przejawiająca się w okazywaniu im serdeczności i gościnności na każdym kroku, zaowocowały wytworzeniem się przyjacielskich więzi, które z pewnością będą sięgały poza ramy TEMPUSA. Nic nie ociepla wzajemnych kontaktów tak dobrze, jak wspólna wycieczka (Kozłówka, Kazimierz itp.), zaproszenie do domu na kolację, symboliczny drobiazg będący wyrazem pamięci. Nasi partnerzy, początkowo zaskoczeni taką aktywnością wychodzącą poza oficjalne spotkania i rozmowy (będące – oczywiście – najważniejszym elementem wizyt), zgodnie podkreślali, że jest to najbardziej sprawnie i sympatycznie prowadzony projekt ze wszystkich, w których uczestniczyli. Na seminarium podsumowującym „naszego” TEMPUSA wszyscy partnerzy w ciepłych słowach

*„Nasi ludzie w Belgii” dr Jerzy Warmiński, prof. Guy Guerle-
ment, prof. Daniel Lamblin, inż. Andrzej Krygier*

omawiali dotychczasową współpracę z nami i wręcz „domagali się” kontynuacji w dowolnej formie.

Miłym akcentem kończącym realizację projektu było zaproszenie do PZL Świdnik S.A., gdzie nasi goście obejrzeliby fabrykę, a także odbyli lot śmigłowcem (przed lotem wprawdzie bardzo dociekliwie pytali o ilość silników w śmigłowcu i sposób lądowania awaryjnego, ale gdy już wysiedli utrzymywali, że była to duża przyjemność).

Teraz jeszcze musimy zadowolić urzędników w Brukseli. Nie jest to łatwe zadanie, gdyż mamy napisać sprawozdanie końcowe – obejmujące wszelkie aspekty realizacji projektu, łącznie z wykazaniem „trafności przyjętej metodologii i podejścia w codziennym wypełnianiu obowiązków koordynatora projektu” (takie sformułowanie może powstać tylko w urzędniczej głowie!). Zatem przed nami jeszcze przygotowanie kilkudziesięciu stron beletrystyki – i... można myśleć o następnym projekcie.

A 6 Program Ramowy na lata 2002-2006 z przewidywanym budżetem 17, 5 bilionów EURO kusi...

*Jolanta Sadowska
Tomasz Sadowski*

OGRANICZENIA CZY GRANICE POZNANIA?

Pracując w uczelni akademickiej, której podstawowym celem jest kształcenie młodzieży i kadr naukowych, nie sposób nie pytać o „wartość tego, co wiemy”. Pytanie to jest zasadne także w kontekście ugruntowanego w ostatnim 10-leciu przekonania o postępującym kryzysie nauki, kryzysie poznania, barierach zrozumienia. Nie miejsce tutaj aby przytaczać dziesiątki koncepcji, teorii i definicji odnoszących się do tak postawionego problemu i przynależnych raczej do filozofii czy naukoznawstwa – właściwszym wydaje się omówienie go na podstawie kilku konkretnych przykładów.

Jest oczywistym stwierdzenie, iż poznanie stanowi podstawową i pierwotną potrzebę i rodzaj aktywności psychicznej człowieka, zaś nauka wydaje się być najdoskonalszym i najefektywniejszym rodzajem aktywności poznawczej. Najkrócej rzecz ujmując, naukę rozumiemy obecnie jako systematyczne i metodologiczne poznawanie świata, jako wprowadzenie w pole świadomości nowych informacji o czymś! Dopuszcza się, że obok naukowego sposobu poznania można je osiągać również np. poprzez sztukę, przeżycie mistyczne, czy też w skrajnych stanach psychicznych. Czytając wiersz, czy oglądając dzieło sztuki każdy wrażliwy i wykształcony człowiek wzbogaca się nie tylko emocjonalnie ale również intelektualnie. W każdym dziele sztuki „zatopiony” jest bowiem jakiś element rzeczywistości, jakiś choćby drobny fragment rzeczywistego obrazu świata. To „coś” leży zwykle w szerokim widmie możliwości poznawczych zawartych w utworze czy dziele i każdy może z niego wynieść czy w nim dostrzec coś nieco innego.

Poznanie naukowe dość istotnie różni się od innych form poznania a zasadniczą i swoistą cechą nauki jest jej większa jednoznaczność, większa sprawdzalność i większa intersubiektywność. Każdy, kto rozumie twierdzenie naukowe i znajdzie się w podobnej sytuacji technicznej do tej, którą miał odkrywca twierdzenia, może powtórzyć jego eksperyment i potwierdzić jego odkrycie. W sytuacji innych, wyżej wymienionych form poznania takich możliwości nie ma.

Nie wdając się w szersze wprowadzenie, należy podkreślić, że w poznaniu naukowym powstaje także wiele ograniczeń. Dziś wiadomo, że wspomniane wyżej swoiste dla nauki sprawdzalność, precyzja i intersubiektywność nie są absolutnie jednoznaczne i ostateczne, zawężają jedynie zakres możliwości interpretacyjnych. Nauka nie jest także światopoglądem, nie formułuje nawet w sposób bezpośredni tez światopoglądowych, co nie oznacza, że w oparciu o teorie naukowe nie można prowadzić rozważań światopoglądowych – wówczas jednak nie należą one już do sfery aktywności naukowej.

Wśród wielu fetyszy człowiek XX wieku wysunął naukę i technikę na czoło, nadał im nimb wzniosłości, a trzeba przecież pamiętać, że „natura człowieka wyraża się raczej

w poszukiwaniach i dążeniach a nie w dokonaniach” (O. Wilde). C.F. von Veizsäker napisał, że „naukę łatwiej uprawiać aniżeli ją zrozumieć”, zaś W. Gombrowicz podkreślił: „dzieje kultury wykazują, że głupota jest siostrą bliźniaczą rozumu, ona rośnie najbujniej nie na glebie dziewiczej ignorancji, ale na gruncie uprawianym siódmym potem doktorów i profesorów”!

Przytoczone myśli ilustrują stan umiarkowanego krytycyzmu i ostrożności wobec nauki. Pozostaje ona jednak głównym rodzajem aktywności w poznawaniu i objaśnianiu świata. Największe znaczenie w tym względzie przypisuje się współczesnej fizyce, a tak niewielu jest ludzi, którzy mogliby z przekonaniem powiedzieć o sobie, że rozumieją świat objaśniany przez współczesne teorie fizyczne. W tym kontekście nasuwa się pytanie, czy kryzys rozumienia współczesnej nauki i w szczególności fizyki – uważany przez wielu za wstydliwą ignorancję własną – nie jest wynikiem słabości samej nauki? Najwybitniejszy fizyk i zarazem filozof ubiegłego stulecia W. K. Heisenberg we wszystkich niemal pracach dokładał ogromnych wysiłków, aby nauka stała się zrozumiała. W swojej ostatniej pracy (*Ponad granicami* – 1980), wydanej po śmierci, znalazło się stwierdzenie, że fizyka współczesna, podobnie jak inne nauki podstawowe, nie wywiązały się z zadania stania się zrozumiałą i sprzeczności pomiędzy światopoglądem zgodnym z zasadami fizyki klasycznej oraz fizyki współczesnej pozostały.

Fizyka współczesna stworzona w oparciu o mechanikę kwantową oraz szczególną i ogólną teorię względności ma ten zasadniczy atut, że objaśnia wiele zjawisk niezrozumiałych w ujęciu fizyki klasycznej oraz dokładniej weryfikuje dane o strukturach i prawach – zarówno teoretycznie jak i eksperymentalnie. Jest jednak zgoła różną kwestią uznać prawa i zasady współczesnych teorii fizycznych a inną je zrozumieć.

Ważną barierą rozumienia praw dzisiejszej nauki jest ich formułowanie i dowodzenie matematyczne. Dość powszechnie uznano, że język naturalny nie nadaje się do formułowania współczesnych teorii. Rodzi to zasadniczy i zrozumiały sprzeciw, gdyż takie podejście oznaczałoby, że ogromna część społeczeństwa, bez odpowiedniego przygotowania matematycznego, utraciłaby na zawsze możliwość zrozumienia najnowszych osiągnięć naukowych, poznawczych. Język matematyki pełni bardzo doniosłą rolę, ale opisując wielkości niezinterpretowane, tzn. nie będące wielkościami fizycznymi czy psychicznymi, nie może stanowić absolutnie jedyne i podstawowe sposobu objaśniania struktury i zachowania się świata. Nie mamy prawa przekreślić możliwości rozumienia współczesnego sobie świata przez każdego człowieka, należy więc bezwzględnie dążyć do opisu wszelkich odkryć, praw i teorii w języku naturalnym, jako wyprzedzającym opis matematyczny.

Podstawowa bariera niezrozumienia wynika z powszechnej prawidłowości, iż człowiek nie może zrozumieć niczego, co jest sprzeczne z jego intuicją poznawczą, a więc nie potrafimy zrozumieć niczego czego nie potrafimy sobie wyobrazić! Obecny stan intuicji poznawczych człowieka wydaje się wskazywać, iż wszystkie ważniejsze tezy, np. fizyki współczesnej – niezgodne z fizyką klasyczną – kwalifikują się jako niewyobrażalne, a więc niezrozumiałe.

Współczesne przyrodoznawstwo traktuje przestrzeń i czas jako właściwości materii, uznając lub co najmniej dopuszczając, że wszechświat materialny jest skończony w przestrzeni i czasie. Czas i przestrzeń rozpatruje jako wielkości sprzężone w formę czasoprzestrzeni. Twierdzenie o skończoności zarówno czasu jak i przestrzeni jest jednakże wyraźnie sprzeczne z naszymi wyobrażeniami. Teza o skończoności przestrzeni kłóci się z wyobrażeniami o przestrzeni, w której przecież przez każdy punkt we wszechświecie, choćby oddalonych o miliardy lat świetlnych, można poprowadzić linie proste, nieskończenie długie, we wszystkich kierunkach. Nasuwa się również sprzeczność natury semantycznej: jeśli przestrzeń miałaby być skończona, czyli miałaby koniec lub końce, to co znajduje się „po tamtej stronie” tego końca? Bez „tamtej strony” pojęcie końca traci sens logiczny! Myśląc o czasie nasuwa się nieodparcie pytanie: co dzieło się w czasie, kiedy jeszcze nie było czasu?

Zakładana i dowiedziona wzajemna zależność przestrzeni i czasu jest także sprzeczna z intuicyjnym pojmowaniem zupełnej odrębności tych wielkości. Jedyłą swoistą cechą przestrzeni upatrujemy w jej rozciągłości, za jedyną cechą czasu uznajemy jego trwanie. Zjawisko względnościowego zwolnienia biegu czasu, np. w rakiecie kosmicznej, może być uzgodnione z intuicją tylko, jeśli potraktuje się je jako zwolnienie pozorne. „Paradoks bliźniąt” można zrozumieć tylko przy założeniu, iż wskutek osobliwych warunków fizycznych występujących w statku kosmicznym, odczucia psychiczne pasażerów zmieniają się tak dalece, iż będzie im się wydawało, że np. upłynął jeden rok, podczas gdy na Ziemi upłynie kilkaset lat. Tak więc odpowiednio zwolnione musiały by zostać biologiczne przemiany w organizmach, od których zależy proces starzenia się.

Takie subiektywne poczucie temporalne obserwujemy na co dzień dla tego samego obiektywnego czasu, np. 10 minut czytania tego tekstu i 10 minut oglądania bardzo ciekawego koncertu będzie odbierane zgoła różnie. W fizyce jednak chodzi o rzeczywiste ale różne czasy, z zachowaniem synchroniczności ich sekwencji! Intuicyjnie nie akceptujemy więc takiej koncepcji, gdyż dla nas istnieje tylko „jedno obiektywne” trwanie, niezależnie od wyobrażanej sobie części wszechświata. Nasza intuicja akceptuje pojęcie równoczesności chwil, zdarzeń, np. na Ziemi i gdzieś w Mgławicy Andromedy, fizyka zaś odrzuca możliwość takiej absolutnej równoczesności.

Trudnym do przyjęcia pozostaje ciągle zagadnienie równoważności masy i energii. Intuicyjnie materię rozumie się jako coś, co zajmuje przestrzeń, charakteryzuje się bezwład-

nością i ciężarem, zaś energię pojmuje się jako cechę materii, jako jej zdolność do ruchu i wykonania pracy. Powstaje więc niejasność – jak z kwantów energii wytwarzają się np. cząstki elementarne.

Niezrozumiałym pozostaje także dualizm korpuskularno-falowy cząstek materii, zwłaszcza w nauczaniu kursowym studentów. Powszechnym bowiem jest wyobrażenie, iż jeśli mikroobiekt ma cechy cząstki, to jest cząstką, jeśli zaś fali, to jest po prostu falą.

Barierę zrozumienia stanowi pojęcie energii wiązania. Najkrócej można je ująć następująco: „wolność waży”, zaś „wiązanie czyni lżejszym”. Suma mas protonu i elektronu jest o około 1/100 000 000 części tej wartości większa aniżeli masa atomu – najprostszego izotopu wodoru utworzonego z tych dwóch cząstek. Przyłączeniu się protonu i elektronu, za przyczyną oddziaływań elektromagnetycznych powstaje promieniowanie (jeden ultrafioletowy kwant promieniowania) i foton opuszczając atom, unosi energetyczny ekwiwalent wskazanego niedoboru masy. W układzie proton-neutron ten niedobór masy jest około 100 000 razy większy aniżeli w układzie proton-elektron. Masa układu Ziemia-Księżyc jest mniejsza od sumy ich mas o około 1 mld ton. Suma mas cząsteczek tworzących Słońce ($\sim 10^{37}$) różni się od masy Słońca o wartość równą w przybliżeniu masie Ziemi. Blok żelaza jest lżejszy aniżeli roztopiony, kiedy atomy (jony) nie są ze sobą powiązane. Podobnie ogniwo rozładowane waży mniej aniżeli naładowane itd., itp.

Innym rodzajem ograniczeń poznania jest powszechne przekonanie o przyczynowo-skutkowym charakterze wszystkiego co zachodzi w nas i wokół nas. Cała działalność ludzka opiera się na tym przeświadczeniu, iż każde zjawisko i każde zdarzenie musi mieć przyczynę; jeśli zaś nie widać takich przyczyn naturalnych, to są poszukiwane i wskazywane przyczyny irracjonalne. W tym kontekście brak uwarunkowania czymkolwiek niektórych zachowań w mikroświecie wydaje się również całkowicie niezrozumiałe. Poczawszy od zasady nieokreśloności Heisenberga, nie determinowanie zjawisk i praw mikroświata przejawia się we wszystkich koncepcjach i teoriach.

Wszystkie te ograniczenia i niemożności wskazują na wyjątkową złożoność obecnego stanu aktywności poznawczej i wydaje się potwierdzać coraz mocniej podkreślany „kryzys rozumienia” współczesnej fizyki i innych nauk podstawowych. Powstaje pytanie jak wybrnąć z tej „delikatnej” ale bardzo trudnej sytuacji? Należałoby chyba podjąć przebudowę naszych intuicji, aby występujące bariery rozumienia zmniejszyć lub nadać im charakter bodźców dla wykorzystania ze świadomości tych – jak się wydaje przestarzałych intuicji i zastąpienia ich nowymi, odpowiadającymi obecnym wymogom. Nie można jednakże wykluczyć możliwości polegającej na tym, że te przestarzałe intuicje funkcjonowały w ludzkiej świadomości na długo przed powstaniem fizyki klasycznej a Galilleusz, Kepler, Newton i inni stworzyli ją pod wpływem tych właśnie intuicji. W takim przypadku wykorzenienie z umysłów ludzi intuicji sprzecz-

nych z tezami fizyki najnowszej przedstawiałoby się bezna-
dziejnie. Warto też dodać, iż ludzi wybitnych a więc i nie-
których uczonych cechują skłonności neurotyczne, zachowa-
nia dewiacyjne i nadwrażliwość – częściej aniżeli w innych
grupach zawodowych. Ten fakt ma także określony wpływ
na transfer wyników poznania do społeczeństwa.

Tym bardziej więc społeczność świata musi naukę i całą
działalność badawczą nadzorować, musi także ją organizo-
wać, a jej rezultaty przyjmować do świadomości. Nasi po-
przednicy, np. sprzed 150 lat, nic nie wiedzieli o budowie
atomu, o kwantowej naturze świata, o genotypach i dziedzic-
zeniu, nie wiedzieli, że można latać samolotami, raketami
itd. Musimy więc sobie uzmysłwić, że nie jesteśmy w sta-
nie nawet sformułować przewidywań, jakie mogą być i będą
udziałem człowieka. Wybitny fizyk i filozof M. Bunge
(w *Philosophy of Physics*) twierdzi, że „powinniśmy czuć
się szczęśliwi, jeżeli nie rozumiejąc świata w klasycznym
sensie rozumienia, osiągamy sukcesy, uzyskując za pomocą
teorii kwantów i teorii względności rokowania, potwierdza-
ne przez obserwację i eksperyment”.

Nie możemy jednak być zbyt niecierpliwi. Obecnie wie-
my, że świat we wszystkich swoich elementach i wszystkich
aspektach nie jest przez nas zmysłowo postrzegany; dopusz-
czamy również, iż nie musi być dla nas zrozumiały, gdyż nie
wszystko co nas otacza poddaje się zdolnościom wyobraże-
niowym naszego mózgu – na obecnym etapie jego rozwoju.

Według ewolucjonistów nasz mózg rozwijał się nie po to,
by jak najlepiej rozumieć otaczającą rzeczywistość, ale po
to aby optymalizować nasze zachowania w zmiennych uwa-
runkowaniach środowiska. Nasze umysły w drodze natural-
nego rozwoju zostały tak biologicznie zaprogramowane, aby
racjonalizować każde działanie i czynić go korzystnym dla
nas w określonej chwili i w przyszłości.

Generalizując można dodać, iż mózg jest zaprogramowa-
ny według najprostszej formuły dychotomicznej: „tak” lub
„nie”. Oczywiście konsekwencją tego są ograniczenia rozu-
mienia tego, co wykracza poza obszary, w których widzimy,
czujemy, słyszymy czy też poprzez analogię wyobrażamy
sobie.

W poznaniu kierujemy się ponadto sposobem tworzenia
idei na podstawie tak obiektywnej jak i subiektywnej znajo-
mości faktów i wyuczonego ale w pewnym stopniu subiek-
tywnego systemu ocen i interpretacji. To „prywatne”, nie-
kiedy bogato rozbudowane podejście, stanowi poważny pro-
blem w poznawaniu, gdyż trudno jest lisowi i np. dżdżowni-
cy wypracować wspólną koherentną i niesprzeczną we-
wnętrznie ideę kury.

Zaproponowane uwagi i przemyślenia skierowane są
głównie do osób uczestniczących w procesie kształcenia
i mają zachęcić do patrzenia na rzeczywistość z odwagą
i uczciwością, ale równocześnie z poczuciem, że zawsze je-
steśmy ignorantami wobec pełnej prawdy.

Edward Śpiwła

UMIEJĘTNOŚCI PROMOCYJNE KTÓRYCH MOGLIBYŚMY NAUCZYĆ SIĘ OD NASZYCH DZIADKÓW I PRADZIADKÓW

Nasi dziadkowie i pradziadkowie, którym przyszło żyć
i pracować na zacofanej po okresie zaborów Lubelszczyź-
nie, radzili sobie w działalności promocyjnej całkiem dobrze.
W niektórych jej dziedzinach nawet znacznie lepiej, niż my
dzisiaj. Poniżej zostaną zaprezentowane aspekty działań pro-
mocyjnych z początku wieku oraz okresu międzywojenne-
go, które mogłyby stanowić dla nas wzór do naśladowania.

ORGANIZOWANIE WIELKICH IMPREZ TARGOWO-WYSTAWIENNICZYCH

Wobec słabego przemysłu na Lubelszczyźnie dość pręż-
nie rozwijało się rzemiosło i handel. To one spowodowały
funkcjonowanie licznych targów i jarmarków. Słynne na całą

Europę były międzynarodowe jarmarki lubelskie, o kilkuset-
letnich tradycjach (pierwszy przywilej na coroczny, szesna-
stodniowy jarmark wydał król Władysław Jagiełło¹). W po-
czątkach wieku jarmarków było jeszcze sześć. Największym,
czynnym do drugiej wojny światowej placem targowo-jar-
marchnym, był plac pomiędzy dzisiejszymi ulicami: Świę-
toduską i Lubartowską. Kawiarnia „Pod Arkadami” to po-
zostałość dawnych jatek.

Tradycje jarmarków dały początek wielkim imprezom
targowo-wystawienniczym. Pierwsza z nich to ciesząca się
ogromnym zainteresowaniem Wystawa Rolnicza, zorganizo-
wana w sierpniu 1860 roku. Ciekawostką jest fakt, że poza
prezentacją wyrobów, maszyn i płodów rolniczych, uwień-
czoną przyznaniem licznych nagród i wyróżnień, zorganizo-
wano wówczas konkurs oraczy.

¹ Kłopotarski J.: *Popierajmy handel i przemysł lubelski*, Księgarnia Franciszka Raczkowskiego, Nr 8, Lublin 1905.

Kolejną wielką imprezę targową, zwaną Wystawą Rolniczo-Przemysłową lub Wystawą Lubelską, zorganizowano z wielkim rozmachem i fantazją. Odbyła się ona w czerwcu 1901 roku, na wojskowych terenach przy ulicy Lipowej. Uczestniczyło w niej 878 wystawców. Wystawa miała na celu przyczynić się do przywrócenia Lubelszczyźnie dawnego znaczenia gospodarczego, a Lublinowi godnego miejsca wśród miast Królestwa Polskiego. Na obszernym placu wystawowym wybudowano aż 30 pawilonów. Zaprezentowano także produkcję rolniczą i rzemieślniczą z naszego regionu. Zwiedzający mieli możliwość poznania nowinek motoryzacyjnych, gdyż na ekspozycji targowej i na ulicach Lublina ukazały się pierwsze samochody. Z okazji Wystawy Lubelskiej wybito medale pamiątkowe, wydano nowy „Przewodnik po Lublinie” oraz serię widokówek, uwieczniających np. otwarcie imprezy, pracę komisji sędziowskich podczas konkursu koni, widok najpiękniejszego pawilonu wystawowego oraz fontanny, zbudowanej i uruchomionej na czas trwania imprezy.

Wystawa Rolniczo-Przemysłowa była w znacznej mierze przedsięwzięciem o charakterze patriotycznym. Zorganizowano na niej budzący duże zainteresowanie dział etnograficzny, w którym zaprezentowano materiały archeologiczne i krajoznawcze oraz bogatą kolekcję strojów ludowych ze wszystkich guberni Królestwa. Przygotowano także na tę okazję serię kart pocztowych z rysunkami przedstawiającymi różne typy ludności z okolic Lublina. Równocześnie z Wystawą Rolniczo-Przemysłową (taki termin dobrano celowo) w salach klasztoru dominikańskiego odbywała się Wystawa Przedmiotów Sztuki i Starożytności. Oficjalnie zorganizowano ją dla uzyskania dochodu na rzecz Lubelskiego Towarzystwa Dobroczynności. Faktycznie jednak Hieronim Łopaciński (lubelski uczoney i bibliofil), stojący na czele komitetu organizacyjnego, pragnął w dobie zaborów pobudzić świadomość tożsamości narodowej i poczucie patriotyzmu mieszkańców miasta oraz licznych przyjezdnych Polaków. Wystawę sztuki odwiedziło ponad 12 tysięcy osób.

Następna wielka lubelska impreza targowa to Wystawa Higieniczna z 1908 roku, na której zarejestrowano 247 wystawców. Miała ona celu przyczynienie się do poprawy złego stanu higienicznego miasta. Ekspozyty na wystawę pochodziły nie tylko z Lubelszczyzny, ale także spoza obrębu Królestwa Polskiego. Reklamowano wówczas uzdrowiska, urządzenia szpitalne, wyroby bieliźniarskie, maszyny młeczarskie, wyroby spożywcze, aptekarskie i perfumeryjne. Wydano drukowany katalog oraz jednodniową gazetę targową, w której poza branżowymi artykułami znalazł się dział humoru i satyry.

W okresie międzywojennym producenci z obszaru Lubelszczyzny mieli możliwość corocznego uczestniczenia w Międzynarodowych Targach Wschodnich we Lwowie. Początkowo targi te były nastawione na odbiorców rosyjskich, jednak z biegiem lat z coraz większym sukcesem obsługi-

wały rynek wewnętrzny. Zgodnie ze wskazaniami polityki społeczno-gospodarczej, z targów stopniowo wycofywano produkty luksusowe, w zamian skupiając się na inwestycjach rolniczych. Tendencją Targów Wschodnich stało się obsługiwanie rolników kresowych i małopolskich, a także odbiorców z Rumunii i krajów bałkańskich. Oferowano im potrzebne do produkcji rolniczej maszyny i narzędzia, zaznajamiano z nowoczesnymi metodami wytwórczości rolniczej, a z drugiej strony ułatwiano zbyt produktów poprzez bezpośrednie zetknięcie ich podczas targów z zagranicznymi odbiorcami. Takie podejście przyciągało kontrahentów zagranicznych, głównie z Austrii, Czechosłowacji, Francji, Belgii, Niemiec i krajów skandynawskich.

Należy podkreślić, że Lubelszczyzna oferowała całkiem niezłą bazę noclegową i gastronomiczną gościom przejeżdżającym bądź przybywającym na targi i wystawy. Jako że Lublin leżał na skrzyżowaniu ważnych szlaków handlowych, łączących Kraków z Wilnem i Wrocław z Lwowem, wiele było w nim karczem, zajazdów i hoteli. Konkurowały one między sobą m.in. poprzez przyjmowanie oryginalnych, wiele obiecujących nazw, np.: Wygoda, Hulanka, Piekielko, Zbójnia czy Paryż.

DBAŁOŚĆ O TO, ABY REKLAMA BYŁA ESTETYCZNA I NIE SZPECIŁA OTOCZENIA

Nasi dziadkowie i pradziadkowie przywiązywali znacznie większą wagę do estetyki otoczenia, niż my dzisiaj. Potrafili doszukiwać się piękna i tworzyć je nawet w codziennych drobiazgach. Tym większe wymagania mieli zatem wobec reklamy, która, jeśli nie trzyma się jej w ryzach, może szpecić otoczenie. Zarząd miasta Lublina sformułował przepisy normujące sprawy urządzeń reklamowych. Zakazano:

- przyklejania tablic i umieszczania napisów na ścianach budynków,
- umieszczania więcej szyldów niż jeden (na który należało mieć zezwolenie),
- umieszczania szyldów i reklam świetlnych na dachach domów,
- umieszczania szyldów nad górnym gzymsem domów,
- urządzania witryn sklepowych wystających poza ścianę domu,
- umieszczania afiszów i plakatów drukowanych w innych miejscach, niż przeznaczone na to szafki i słupy.

W wydawanych w okresie międzywojennym czasopiśmie „Przemysł Rzemiosło Sztuka” (od 1927 r. noszącym nazwę „Rzeczy Piękne”), poświęconym wytwórczości przemysłowej i rękodzielniczej oraz sztuce plastycznej, poruszano kwestię wyglądu miast w związku z coraz bardziej widocznymi działaniami reklamowymi. Formułowano „protesty przeciwko wybujałej reklamie”, wzywano do walki z „plagą reklamową”, szczególnie na terenie Starego Miasta.² Zapo-

² Zob. Mruczkowski Józef: *Reklama a oszpeccenie miasta*, „Przemysł Rzemiosło Sztuka” nr 2, Kraków 1927.

³ „Rzeczy Piękne” nr 7-8-9/1930.

wiadano, że „na miasto wyruszą zaangażowani przez inspektorat artystyczny kontrolerzy, których zadaniem będzie wyszukiwanie wszelkich urządzeń reklamowych bez zezwolenia oraz szpecących miasto”.³

Wspomniane czasopismo przeprowadzało cykliczny konkurs na najlepszą wystawę sklepową oraz na najlepszy plakat reklamowy. Ukazywało korelację pomiędzy reklamą a sztuką, nakłaniając do tworzenia tej pierwszej na „artystycznym poziomie”. Propagowało także prostotę w reklamie, gdyż „prostota przynosi korzyść reklamie”.⁴

W związku z konkursem na najlepszą wystawę sklepową, w „Głosie Lubelskim” nr 235 z 1937 roku poruszono kwestię racjonalnego oświetlenia witryn sklepowych. Poinformowano, że Lubelska Izba Handlowa i Przemysłowa poświęca baczność uwagę kwestiom naukowej organizacji pracy w dziedzinie handlu, którego poziom i metody pracy wymagają sukcesywnej racjonalizacji i usprawniania.

PRĘŻNA DZIAŁALNOŚĆ STOWARZYSZEŃ I ORGANIZACJI, ŁĄCZĄCYCH SFERĘ HANDLOWĄ, PRODUKCJI I NAUKI W NASZYM REGIONIE

Lubelszczyzna ma długoletnie tradycje w zakresie działalności stowarzyszeń kupieckich. Istnieją historyczne dowody na to, że Lublin walczył o prawa handlu już w latach 1453-1676. W roku 1676 powstała korporacja kupiecka – Jan III Sobieski nadał Lublinowi przywilej wyłączności handlu rozporządzeniem „Prawo i porządek kupców miasta Lublina”.

W czasach nam bliższych korporacja kupców zajęła się kwestiami kształcenia zawodowego. W roku 1860 w Lublinie starsi ze Zgromadzenia Kupców (Leopold Knoll i Ignacy Żaszczyński) złożyli podanie do radcy stanu – gubernatora cywilnego w Lublinie – w sprawie otwarcia Szkoły Niedzielno-Handlowej w Lublinie. Po sześciu latach zabiegów, powstała Lubelska Szkoła Handlowa, która istniała do 1905 roku. Przez wiele osób uważana była za placówkę, która dała początek Szkołom im. A. i J. Vetterów w Lublinie.

Okres 1921-1939 to czas intensywnej działalności Stowarzyszenia Kupców Polskich. Na początek zorganizowano kurs dekoracji wystaw sklepowych, na którym przeszkolono pod okiem profesorów Mieczysława Poznańskiego i Rudolfa Hornberga 32 osoby. Dla Stowarzyszenia Kupców Polskich była to inicjacja szeroko zakrojonej akcji kształcenia kupiectwa w całym województwie. Stowarzyszenie

skoncentrowało się na Szkole Handlowej im. A. i J. Vetterów. Właśnie tutaj powstał w roku 1922 Oddział Kupieckiego Instytutu Wiedzy Zawodowej pod dyrekcją Edwarda Janickiego.

Do najważniejszych osiągnięć Kupieckiego Instytutu Wiedzy należy zaliczyć:

- organizowanie kursów dla kupców i pracowników kupieckich, dokształcających w zakresie księgowości, kalkulacji, reklamy, spraw podatkowych, towaroznawstwa, zagadnień gospodarczych, prawnych oraz społecznych⁵;
- organizowanie wycieczek do zakładów produkcji, biur handlowych i przemysłowych w celu poznania dobrej organizacji pracy oraz warunków wytwarzania towarów, ich pakowania, przechowywania i konserwacji;
- udział w organizacji wystaw i pokazów branżowych,
- zorganizowanie biblioteki fachowej;
- prowadzenie poradnictwa zawodowego;
- akcje wydawnicze książek, broszur i innego rodzaju publikacji fachowych;
- prowadzenie odczytów na tematy gospodarcze.

Przy Szkole Handlowej im. A. i J. Vetterów znajdował się punkt konsultacyjny dla kupców, prowadzony przez Oddział Kupieckiego Instytutu Wiedzy Zawodowej. Można było zasięgnąć tam porad w zakresie: reklamy handlowej, urządzenia sklepu, podręczników, prowadzenia księgowości oraz wszelkich spraw związanych z doskonaleniem zawodowym pracowników handlu. W Szkole bardzo popularne były wykłady z zakresu techniki reklamy, wygłaszane przez prof. Mieczysława Poznańskiego.

8 grudnia 1921 roku w Lublinie odbył się Wielki Zjazd Kupiectwa Polskiego Województwa Lubelskiego, na którym poruszano m. in. kwestie: unarodowienia handlu i opanowywania rynku wewnętrznego przez tworzenie hurtowni branżowych, a także nierozzerwalnego związku, jaki istnieje pomiędzy nauką a handlem. Podczas ogólnego zebrania Stowarzyszenia Kupców Polskich miasta Lublina, w grudniu 1924 roku podjęto decyzję o utworzeniu biura cen, aby zapobiegać szerszej się drożyznie.⁶ W 1934 roku obchodzono w Lublinie 258 lat organizacji Polskiego Kupiectwa w Lublinie.⁷

Kolejne organizacje, skupiające handlowców, to: Oddział Handlowy przy Lubelskim Towarzystwie Rolniczym⁸ oraz Izba Przemysłowo-Handlowa w Lublinie. W 1931 przystąpiła ona do uaktualniania i sprawdzania rejestru firm handlowych i przemysłowych.⁹

*Magdalena Rzemieniak
Barbara Szymoniuk*

⁴ „Rzeczy Piękne” nr 6 (czerwiec) /1927.

⁶ Protokół z ogólnego zebrania Stowarzyszenia Kupców Polskich w Lublinie, Ziemia Lubelska, Nr 1 (01.01.1905).

⁷ Pierwsze organizacyjne zebranie Zgromadzenia kupców Polskich miasta Lublina odbyło się 26 maja 1817 r. Głos Lubelski, Nr 335, (07.12.1934).

⁸ Ustawa Oddziału Handlowego przy Lubelskim Towarzystwie Rolniczym, Druk A. Ozdoby, Lublin 1905, str. 53.

⁹ Sporządzono: zestawienia ilościowe firm handlowych i przemysłowych katastru branżowego, imienny wykaz przedsiębiorstw handlowych i przemysłowych miasta Lublina wg branż, dokładny wykaz dni jarmarcznych i targowych w okręgu Izby, przeprowadzono ankietę dotyczącą produkcji i stanu zatrudnienia w przemyśle cukrowniczym. W kolejnych latach propagowano celowość gospodarczą istnienia i specjalizacji Targów Wschodnich oraz reklamy ruchomej. Podano na podstawie Sprawozdania Izby Przemysłowo-Handlowej w Lublinie w latach 1931, 1935, 1936, 1937.

NOWY GMACH „OCHRONY ŚRODOWISKA”

Społeczność akademicka Politechniki Lubelskiej przeżyła 6 lipca 2001 r. doniosłe wydarzenie. W tym dniu został przekazany do zagospodarowania nowy gmach laboratoryjno-dydaktyczny na potrzeby kierunku inżynieria środowiska Wydziału Inżynierii Budowlanej i Sanitarnej. Budowę gmachu rozpoczęto w listopadzie 1995 r. Generalnym wykonawcą robót było Przedsiębiorstwo Budowlane „Zurbud” sp. z o.o. w Lublinie.

Budynek zaprojektowany przez zespół architektów pod kierownictwem głównego projektanta mgr inż. Józefa Kołodziejczyka, odpowiada pod względem technicznym wymaganiom dydaktycznym i celom laboratoryjnym. Jest funkcjonalny, przestronny i zachwyca stylem, szczególnie nowoczesną fasadą z aluminium i szkła refleksyjnego.

Gmach składa się z 7 kondygnacji, w tym 5 nadziemnych. Łączna kubatura wynosi 19106 m³, a powierzchnia użytkowa 3495 m². W budynku znajdują się pomieszczenia z przeznaczeniem m.in. na sale dydaktyczne, audytoria, bibliotekę z czytelniami, laboratoria, a także gabinety pracowników naukowych oraz zaplecze techniczne. Koszt budowy 1m² powierzchni użytkowej wynosi ok. 2500 zł.

Uroczystego otwarcia nowego gmachu dokonał rektor prof. Kazimierz Szabelski, który wraz z dziekanem Wydziału Inżynierii Budowlanej i Sanitarnej prof. Jerzym Gryczem oraz seniorem budowy prof. Lucjanem Pawłowskim przecięli wstęgę. Szczególnie dostojnymi gośćmi byli: JE Arcybiskup Józef Życiński, który opóźniając swój wyjazd na wa-

kacje przybył, aby poświęcić nowy budynek oraz rektor UMCS prof. Marian Harasimiuk. Obecni byli również przedstawiciele firm wykonawczych, inspektorzy nadzoru i oczywiście przedstawiciele społeczności akademickiej uczelni.

Prof. Kazimierz Szabelski złożył wszystkim osobom, dzięki którym powstał ten nowoczesny i bardzo potrzebny Politechnice budynek, serdeczne słowa podziękowania. Szczególny nacisk położył na zasługi władz uczelni poprzedniej kadencji inicjatorom tego przedsięwzięcia.

Andrzej Adamczuk

Od lewej: rektor PL prof. Kazimierz Szabelski, JE Arcybiskup ks. prof. Józef Życiński, rektor UMCS prof. Marian Harasimiuk.

SIEDZIBA REKTORATU POLITECHNIKI LUBELSKIEJ ZAGROŻONA

W wyniku skargi spadkobierców byłych właścicieli nieruchomości, w której znajduje się siedziba Rektoratu PL, Naczelny Sąd Administracyjny w Warszawie w dniu 15. 03. 2001 r. stwierdził nieważność decyzji w sprawie wywłaszczenia nieruchomości przy ul. Bernardyńskiej 13 dokonanej na rzecz Skarbu Państwa.

Uzyskany od Skarbu Państwa przez politechnikę na podstawie ustawy o szkolnictwie wyższym tytuł prawny w 1990 r. (wieczyste użytkowanie gruntu i własność budynku) w ten sposób został podważony.

Spadkobiercy byłych właścicieli wykazują swoje prawa do połowy nieruchomości. Wobec braku znanych spadkobierców do drugiej połowy nieruchomości potencjalnym spadkobiercą może być Skarb Państwa.

Z inicjatywy politechniki Prezydent Miasta Lublina pod-

jął działania zmierzające do ewentualnego nabycia przez Skarb Państwa prawa własności do pozostałej części w drodze spadkobrania.

Zawiadomiony przez rektora politechniki Minister Skarbu Państwa, po rozpoznaniu zgłoszonej problematyki reprivatyzacyjnej dotyczącej roszczeń do nieruchomości, w której znajduje się siedziba Rektoratu PL, zajmie stanowisko, od którego zależą będą dalsze działania Rektora politechniki.

Spadkobiercy byłych właścicieli wykazujący swoje prawa do połowy nieruchomości, domagają się czynszu dzierżawnego, który w skali roku stanowi kwotę 180 tys. zł +VAT oraz bieżących nakładów i remontów w całym budynku. Te wymagania uniemożliwiają politechnice dalsze korzystanie z obiektu w zakresie zgłoszonych roszczeń.

Wiesława Rudzińska

*A teraz ten wieczór sławny
Święciny jako zwyczaj dawny,
Niecąc ogień do świtania,
Nie bez pieśni, nie bez grania.*

Zgodnie z sobótkowym zwyczajem nie zabrakło podczas naszego spotkania integracyjnego ani wesołego śpiewania, ani skocznych melodii porwających do tańca nawet najbardziej zasiedziały piknikowiczów, ani tym bardziej ciepłego blasku ogniska. Aby

PIKNIK 2001

tradycji stało się zadość, nasze białogłowy pomyślały również o wiankach, które z dumą prezentowały w trakcie jednego z konkursów, a bardziej odważne nosiły na głowach przez większą część imprezy. Przykładem w tym względzie była prof. Ewa Bojar – inicjatorka i organizatorka pikniku. Pani profesor ustrojona pięknym wiankiem witała przybywających gości oraz częstowała ich piwem EB. W Komitecie powitalnym uczestniczyli także pozostali prorektorzy: prof. Andrzej Wac-Włodarczyk i dr inż. Adam Wasilewski. Rektor prof. Kazimierz Szabelski, patron „Pikniku 2001” z powodu wyjazdu do Krakowa przybył nieco później, ale tym gorętszymi brawami witany był przez uczestników spotkania.

Blisko 300 osób, w tym nasi darczyńcy, przedstawiciele KBN i mass mediów, przyjechali do Wierchowisk, aby rozkoszować się atmosferą beztrojskiej zabawy. Dla większości była to druga impreza o tym charakterze (pierwszy raz spotkaliśmy się 21 czerwca 2000 r., także w Wierchowiskach) i miejmy nadzieję, że nie ostatnia!

Organizatorzy zadbali o to, aby nikt tego wyjątkowego wieczoru i nocy się nie nudził. Propozycji było kilka. Można było usiąść pod parasolem i delektować się wspaniałymi potrawami dostarczonymi przez naszych hoj-

nych sponsorów. Wojskowa grochówka, bigos, sałatki, kielbaski, szaszłyki, krupniki kusily swoim intensywnym zapachem. Na deser zaś było dużo słodkości. Nie dało się jednak długo poświęcić tylko doznaniom kulinarnym, bowiem dochodząca z parkietu muzyka wabiła przebojami z lat współczesnych, dawnych i tych dawniejszych. Aż miło było popatrzeć na wirujący tłum, który niejednokrotnie zaskakiwał swoją pomysłowością taneczną. Bardzo popularne okazały się „wężyki” co jakiś czas migające pomiędzy parasolami. Jednak prawdziwą atrakcją wieczoru były konkursy, a zwłaszcza jeden – na najpiękniejszy wianek. Panie ustrojone w wianki, dumnie wkroczyły na scenę, dokonując ich prezentacji. Kapituła konkursu w składzie: Wojciech Klusek („Kurier Lubelski”), Zbigniew Miazga („Dziennik Wschodni”), prof. Włodzimierz Sitko (PL), prof. Jerzy Grycz (PL) oraz kpt. Krzysztof Kozior, jednogłośnie oświadczyła, że wszystkie są równie piękne, dlatego były same pierwsze miejsca. Tym sposobem wspaniała nagroda w postaci 5-kilogramowego tortu śmietanowego znalazła się w posiadaniu 7 laureatek i przy okazji pozostałych piknikowiczów. Duże zainteresowanie wzbudził także konkurs z balonikami, do którego nagrody ufundowali sponsorzy.

Po tych dość wyczerpujących czynnościach prawdziwym wytchnieniem był spacer po malowniczym plenerze pałacowo-parkowym lub przyłączenie się do grona osób siedzących przy ognisku. Taniec ułatwiający w mrok żółtawych iskerek, jednych nastrojał melancholijnie – milkli, zasłuchani w siebie, a może w otaczającą naturę, która cichymi pogłosami dawała znać o sobie. Innych pobudzał do jeszcze większego wysiłku, skoków przez płonący ogień. Nie było to zadanie łatwe, wymagało bowiem wiele kociej sprawności i odwagi. Panowie jednak (panie wołały być podporą duchową) wykazali się istic zbójnicką fantazją, dostarczając nam niesamowitych emocji.

Wokoło brzmiała melodia, płynęły słowa piosenek. Na tak wspaniałej zabawie czas mijał nam nazbyt szybko. Powoli zbliżaliśmy się do finału. Mniej ożywione rozmowy, dogasające ognisko, ostatni taniec. Nagle muzyka ucichła. Pary kołysały się jeszcze przez chwilę. Rozległy się wołania, że mało, mało... Mile zmęczeni podążaliśmy w stronę busów. „Do przyszłego roku” – brzmiały słowa pożegnania.

Iwona Czajkowska-Deneka

Spotkanie integracyjne „Piknik '2001” w Wierchowiskach jest już za nami, jednak wspaniałe wrażenia zostaną w naszej pamięci na długo. Dopisały zarówno humory uczestników, jak i pogoda. Przede wszystkim jednak nie zawiedli sponsorzy. O naszej wielkiej wdzięczności świadczą słowa, wygłoszone przez prof. Ewę Bojar, prorektora ds. nauki PL, w trakcie spotkania:

Szanowni Państwo

Serce jest bogactwem, którego się nie sprzedaje ani się nie kupuje, ale które się ofiarowuje.
Gustaw Flaubert

Jesteśmy szczęśliwi, że dzisiejszego wieczoru możemy doświadczyć Państwa przychylności i ofiarności. Nie jest to pierwsze przedsięwzięcie, które wspólnie realizujemy, dlatego tym serdeczniejsze słowa podziękowania kierujemy na Państwa ręce. Daliście się Państwo poznać jako mecenas kultury, potwierdzający swoją postawą, że bliskie są Państwu nasze lokalne sprawy i inicjatywy. Cieszymy się, iż dzięki Państwa życzliwości i pomocy możemy bawić się w Wierchowiskach podczas spotkania integracyjnego „Piknik '2001”. Świadomość, że możemy liczyć na Państwa współpracę dla dobra Politechniki Lubelskiej, ma dla nas duże znaczenie. Społeczność akademicka naszej uczelni ma dzisiaj okazję w pełni odczuć Państwa zaangażowanie i zrozumieć prawdziwe znaczenie słowa współpraca, jako proces, który wszyscy musimy ciągle od nowa kształtować.

W imieniu wszystkich osób biorących udział w spotkaniu integracyjnym serdecznie dziękuję. Miła jest świadomość, że w Państwa osobach Politechnika Lubelska ma przyjaciół, do których można się zwrócić w różnych sytuacjach. Mamy nadzieję, że życzliwość z Państwa strony towarzyszyć nam będzie w dalszych zamierzeniach.

Komitet Organizacyjny

prorektorzy:

Ewa Bojar
Andrzej Wac-Włodarczyk
Adam Wasilewski

prodziekani:

Stanisław Fic
Anna Rakowska
Mirosław Wendeker
Waldemar Wójcik

związki zawodowe:

Klaudiusz Lenik
Lucjan Cholewa

Andrzej Adamczuk
Marta Bijas
Iwona Czajkowska-Deneka
Mieczysław Hasiak

Tomasz Kiecana
Agnieszka Klijer-Weśniuk
Janina Księżka
Elżbieta Lewandowska
Ewa Łukasik
Anna Małyszek
Teresa Salasa
Renata Skrzypa
Urszula Sobczuk

Naszymi darczyńcami podczas „Pikniku 2001” byli:

Bonduelle Polska sp. z o.o.

Browary Lubelskie S.A.

Cafe „Tequila”

Coca-Cola Beverages Polska sp. z o.o.

Grupa Handlowa Żywiec SA

Kawa PRIMA

Komenda Lotniska nr 2 w Radomiu

„Mieszko” S.A.

Nałęczowianka sp. z o.o.

Piekarnia Grela z Chełma

„RAPID Żywiec Trade” sp. z o.o.

oraz

Jarek Piekniak

Mariusz Woźniak

Grzegorz Gudek

„WYŚCIG SZCZURÓW”

*Konkurencja jest łagodną formą wojny,
a jednocześnie zjawiskiem niezbędnym do sprawnego funkcjonowania społeczeństwa*

GENEZA POJĘCIA „WYŚCIG SZCZURÓW”

Na początku lat 60. w Stanach Zjednoczonych ogłoszono stres największym wrogiem ludzkości. Teza ta od razu zyskała powszechną akceptację. Konsekwencją tego było stwierdzenie, iż wolna konkurencja z jej wymogami ciągłych starań o klienta, pozycję na rynku i o „przetrwanie”, wpływa niekorzystnie na zdrowie i samopoczucie człowieka. W efekcie grupa psychologów wymyśliła wyrażenie „wyścig szczurów”. Wszelkie niedomagania typu bezsenności czy nieżyty żołądka tłumaczono szaleńczym tempem życia i napięciem, w jakim wszyscy żyjemy w nowoczesnym świecie.

KIEDYŚ BYŁO INACZEJ...

Początek lat 90, kiedy to następowały przemiany gospodarcze naszego kraju, sprzyjał menedżerom wkraczającym na drogę kariery. Bardzo młodym ludziom *powierzano* wtedy prestiżowe stanowiska. Często jedynym kryterium przyjęcia do pracy, były ukończone studia wyższe, a wielkim atutem było odbycie stypendium w USA lub w Europie Zachodniej.

Pod słowem *powierzano* dla każdego menedżera może kryć się co innego. Z doświadczeń mgr inż. Radosława Marciniaka – kanclerza WSPiA w Lublinie, z którym miałyśmy okazję rozmawiać, dowiadujemy się, iż *zawsze trzeba być we właściwym momencie, we właściwym miejscu, a także mieć trochę szczęścia. Oznacza to poświęcenie czasu, nierzadko rezygnację z wakacji, przyjemności, ale trzeba to lubić i chcieć. Nie ma pełnego zwrotu natychmiastowego.*

Do pewnego momentu dynamiczne przemiany gospodarcze stwarzały nieograniczone możliwości wykształconym menedżerom obejmowania wysokich stanowisk. *A teraz robi się coraz „ciasniej”, trudniej. Liczba doskonale wykształconych ludzi rośnie, a jednocześnie okazuje się, że nowych miejsc pracy wcale nie przybywa, wręcz ubywa. Przyczyną tego jest fakt, iż dziś owi kierownicy mają niewiele ponad trzydzieści lat i długą perspektywę rządzenia przed sobą – wyjaśnia kanclerz R. Marciniak.*

XXI wiek stawia przyszłym kierownikom znacznie wyższe wymagania. Niewystarczające stały się wyższe wykształcenie, znajomość języka obcego, czy też obsługa komputera, trzeba wykazać się praktycznymi umiejętnościami, kreatywnością, inicjatywą oraz zdolnościami szybkiego reagowania na zmieniające się potrzeby rynku.

PRZYCZYNY WYŚCIGU

Nie jest możliwe jednoznaczne wskazanie motywów „wyścigu szczurów” – jest ich wiele. Na podstawie prze-

prowadzonej przez nas ankiety wśród grupy przyszłych i obecnych menedżerów, aż 65% z nich za główną przyczynę „wyścigu” uznało presję wymuszaną przez rynek pracy. Rosnąca konkurencja stwarza konieczność ciągłego doskonalenia się i podnoszenia kwalifikacji. Wiele osób wierzy, że pełna wyrzeczeń droga menedżera prowadzi do lepszej, świetlanej przyszłości, a na jej końcu jest sukces. Rzeczywistość jednak pokazuje, że tylko najlepsi mogą go osiągnąć. Często określane są mianem liderów, wykazując się ponadprzeciętnym zaangażowaniem i intelektem, charyzmatyczną osobowością, umiejętnością współpracy z otoczeniem. Ale nawet „renesansowe” wykształcenie i doświadczenie zawodowe nie zostanie docenione, jeśli kwalifikacje i cechy osobiste menedżera nie będą zgodne z wymaganiami i misją firmy.

Zaraz za wymogami rynku, wg 25% ankierów, stoją indywidualne ambicje i chęć pokazania, że jest się lepszym od innych. Przedsiębiorczość, zaradność, energia, wytrwałość, potrzeba indywidualizmu, a jednocześnie racjonalizm zdają się być nowymi przykazaniami młodych „szczurów”. To oni dostrzegając potencjalne możliwości tkwiące w sobie próbują, często za wszelką cenę, osiągnąć upragniony dobrobyt.

Pozostali jako przyczynę rywalizacji upatrują potrzebę ciągłych zmian, „pogoń za nowością”. Głód coraz to nowych bodźców, chęć odnalezienia własnego miejsca zarówno w społeczeństwie, jak i w strukturach biznesu, staje się dodatkowym czynnikiem napędzającym „koło maszyny wyścigu szczurów”.

KONSEKWENCJE RYWALIZACJI

Istnieją zarówno pozytywne jak i negatywne skutki rywalizacji. Bardzo często rekompensatą poświęcenia jest odpowiednio wynagradzana praca na wysokim stanowisku, w dobrze prosperującej i renomowanej firmie. Jednak większość menedżerów XXI wieku stale winduje sobie poprzeczkę, stawiając przed sobą nowe wymagania, nie bacząc na zmęczenie, brak życia rodzinnego i wszechobecny stres (efekty uboczne rywalizacji).

Wcale nierzadko szybkie kariery równie szybko się kończą. Alan Loy McGinnis, amerykański psycholog, doradca największych światowych koncernów, przytacza wyniki badań prowadzonych od kilkudziesięciu lat wśród absolwentów uniwersytetów. Wynika z nich, iż im bardziej stroma linia kariery, tym ta kariera szybciej się kończy, natomiast trwałe kariery budowane są powoli i do końca aktywności zawodowej obrazuje je linia wzrostu.

Zjawisko „wyścigu szczurów” w konsekwencji ma wpływ na spadek liczby urodzin wynikający z ciągłego braku czasu na wychowywanie dzieci oraz z faktu, iż posiadanie dzieci wiąże się z kosztami. Młodzi kierownicy zmuszeni są do podporządkowania się schematowi: najpierw kariera, później rodzina. Dlatego też gromadzą majątek przeznaczając go na inwestycje „w siebie”. „Wyścig” powoduje, że cały czas analizują, czy jeszcze inwestować czy zacząć już czerpać korzyści.

Wyselekcjonowując najlepszych, ogranicza szanse przeciętnych, obierając im wolę walki. Jednak nie biorąc udziału w wyścigu sami stawiają się na przegranej pozycji – dodaje kanclerz Radosław Marciniak.

RADY DLA WYTRWAŁYCH

Polski menedżer poświęca niemalże cały swój czas pracy zawodowej, często zapominając o potrzebie relaksu, zmniejsza swą efektywność i odporność na stres. Pytany o hobby często odpowiada, że przed laty chodził po górach, grał w piłkę, żeglował, ale dziś nie ma na to czasu. Wśród kadry kierowniczej utrzymuje się stereotypowe przekonanie, że kariera zawodowa wymaga ekstremalnych poświęceń. Podnosząc kwalifikacje, menedżer rezygnuje najpierw z hobby, potem ze spotkań z przyjaciółmi, a w końcu nawet z życia rodzinnego.

Wyczerpujące współzawodnictwo i całodobowa dyspozycyjność nie sprzyja przyznawaniu się do bycia zestresowanym. Jednak nie da się bez końca żyć w nieustającym biegu. W końcu trzeba znaleźć czas na zregenerowanie sił, własny sposób relaksu. Najpopularniejszymi formami są: drinki, długi prysznic, sauna, drzemka, spotkanie z przyjaciółmi, czy nawet fizyczne zmęczenie – siłownia, jogging, squash.

Chcąc być „szczurem” mądrym, sprytnym i zdrowym:

- Wysypiaj się;
- Unikaj stresu;
- Nie odkładaj najtrudniejszych zadań na później;
- Poza pracą, staraj się myśleć o rzeczach przyjemnych;
- Wstawaj pół godziny wcześniej, by poćwiczyć;
- Nie zapominaj o śniadaniu – dostarczy Ci energii na cały dzień;
- Staraj się wyróżnić, szarość i nijakość nie wpływają na dobre samopoczucie;
- Ruch i świeże powietrze podniesie Twoją wydajność;
- Czytaj poezję – redukuje stres;
- W przerwach między spotkaniami – zjedz kostkę czekolady.

Znajomość własnej psychiki, mocnych i słabych stron jest nieodzowna, by w odpowiednim momencie zatrzymać się, zdać sobie sprawę, czy jesteśmy w stanie cokolwiek zmienić w swoim życiu, wykorzystując powyższe rady i bez konsekwencji zwolnić tempo.

A MOŻE „WYŚCIG SZCZURÓW” TO NORMALNE ZJAWISKO?

Możemy zaobserwować występowanie „wyścigu” nie tylko w środowisku biznesu, ale także w innych sferach życia. Przyjmuje on różne oblicza od rywalizacji o stypendia

naukowe wśród studentów, poprzez konkurowanie o finansowanie programów badawczych pomiędzy ludźmi nauki, aż do walki o najlepsze stopnie w szkołach. „Wyścig szczurów” stał się także normą w środowiskach dziennikarzy, polityków, lekarzy czy prawników. Od możliwości udziału w nim zostali odcięci jedynie najsłabiej wykształceni.

„Wyścig” z punktu widzenia socjologii jest samobójczy, nie określają go żadne normy. Prowadzi do negatywnych konsekwencji dla ścigających się, dlatego że w tego rodzaju wyścigu pada się zwykle ofiarą. Za metą nie czeka upragniony sukces. Nikt tak naprawdę nie wygrywa, natomiast przegrywa społeczeństwo. Ten, kto nawet dziś wygra, nie może być pewny, że owoce jego zwycięstwa będą długotrwałe. Jeśli ten wyścig nie ma zasad, to skąd można wiedzieć, co będzie jutro albo pojutrze...

Tak naprawdę zasady „wyścigu szczurów” każdy powinien określić sobie sam, podobnie zindywidualizowany jest punkt mety – konstatuje kanclerz WSPiA.

PODSUMOWANIE

Konkurencja jest obecna niemalże na każdym kroku: w miłości, w życiu rodzinnym, zawodowym. Każdy rywalizuje przecież o uczucia rodziców, przyjaźń znajomych, miłość współmałżonka. Tak naprawdę „wyścig szczurów” jest jedynym możliwym sposobem życia. Osiągnięcie sukcesu, godziwych zarobków, zadawalającej pozycji społecznej wiąże się z koniecznością podjęcia wyścigu. Duża liczba konkurentów sprawia, że nieustannie musimy „podnosić sobie poprzeczkę”. Często nie zauważamy nawet, że już staliśmy się uczestnikami „wyścigu”.

Dokonując wyboru ustroju kapitalistycznego, trzeba liczyć się z tym, iż nowe reguły wolnego rynku pociągają za sobą szereg konsekwencji, w tym także pojawienie się konkurencji. Jej przejawem jest „wyścig szczurów”, którego jednoznaczna krytyka jest objawem braku konsekwencji. Nie możliwe jest dokonanie ważnych przemian społecznych, gospodarczych bez jakichkolwiek poświęceń. Fenomen „wyścigu szczurów” nadal jest przedmiotem badań i dyskusji, budząc zainteresowanie w naszym kraju, uważany jest jednocześnie za zjawisko naturalne na Zachodzie, gdzie wszyscy się „ścigają”.

Dysharmonia pomiędzy machiną rynku, a wrażliwą osobowością człowieka, nie uodpornione na porażki, zmusza nas do znalezienia najbardziej optymalnej, dla każdego, postawy wobec życia. Mając na uwadze słowa J. W. Goethego, iż:

*Nikt z nas nie zbierze plonów
Nie zerwie pełnych, złotych grom,
Jeśli nie zasieje zagonów
Nie skropi kielków własną krwią.*

*Bo nie tak, jak nam się zdaje
Wygląda nasz mistyczny świat –
To, co wsiejemy pole życia daje,
Za ciernie – cierni, za kwiaty – kwiat.*

poszukujemy „złotego środka”.

Magdalena Miller,
Maria Bartkiewicz

W kręgu współpracy

Politechnika Lubelska i Towarzystwo Naukowe Organizacji i Kierownictwa Oddział w Lublinie od lat realizują wspólne przedsięwzięcia integrujące środowisko naukowców i biznesmenów. Najlepszym tego przykładem jest organizacja wykładów otwartych, jako jednej z form akcji edukacyjnej. Charakteryzuje je wysoki poziom merytoryczny oraz udział znakomitych specjalistów (w tym z naszej uczelni) z dziedziny zarządzania, ekonomii, prawa itp. Ich tematyka jest jak najbardziej aktualna i bardzo różnorodna np. „Metody i środki nietypowego finansowania przedsiębiorstwa warunkiem sukcesu firmy”, „Jak osiągnąć sukces w Ameryce”, „Charakterystyka zmian prawa gospodarczego na przykładzie kodeksu handlowego” itd. Dzięki tym wykładom, notabene cieszącym się dużą popularnością, udało się odpowiedzieć na wiele pytań dotyczących funkcjonowania przedsiębiorstw w warunkach transformacji systemowej. Jednak najbardziej cieszy fakt, że w przygotowania, nie tylko tych przedsięwzięć, chętnie włączają się młodzi ludzie – studenci i świeżo upieczeni absolwenci. Chcą zdobyć nowe doświadczenia, sprawdzić swoje umiejętności menedżerskie. Szczególna aktywność w tym względzie przejawiają człon-

kowe Koła Naukowego Menedżerów Politechniki Lubelskiej, którzy, dzięki życzliwości Towarzystwa, korzystają z jego wsparcia merytorycznego i finansowego przy organizacji sympozjów, konferencji, warsztatów. Wielu z nich jeszcze w trakcie studiów przystępuje do TNOiK-u, aby poprzez kontakt z lubelskimi przedsiębiorcami, m.in. znaleźć później dobrą pracę. Taką możliwość oferują im firmy takie jak: MPWiK, KOM-EKO czy Multivac.

Pisząc o dobrej współpracy uczelni z Towarzystwem należy podkreślić, iż w dużej mierze jest to efekt zaangażowania i pracy prof. Ewy Bojar, prorektora ds. nauki Politechniki Lubelskiej, jednocześnie od 1997 r. prezesa lubelskiego oddziału TNOiK (w bieżącym roku prof. Ewa Bojar rozpoczęła drugą kadencję jako prezes towarzystwa). Dzięki pełnieniu tych funkcji chciałaby jeszcze bardziej pogłębić procesy integracyjne między społecznością akademicką a środowiskiem praktyków. Szczególnie pani profesor zależy na spopularyzowaniu misji Towarzystwa wśród młodzieży. Z Jej inicjatywy powstał klub profesjonalnych menedżerów, nagradzanych za swoją skuteczność w działaniu certyfikatami i statuetkami delfina. Wśród pierwszych wyróżnionych był prof. Włodzimierz Sitko, były rektor PL, aktualnie kierownik Katedry Zarządzania i rektor WSPiA.

Konstatując, nie da się przecenić roli, jaką odgrywają politechnika i lubelski oddział Towarzystwa Naukowego Organizacji i Kierownictwa we wspólnych działaniach polegających na upowszechnianiu wiedzy na temat organizacji i zarządzania oraz promowaniu ludzi przedsiębiorczych, z pasją. Korzyści z tej współpracy są udziałem zarówno studentów, absolwentów i pracowników PL, jak i osób działających w gospodarce.

Iwona Czajkowska-Deneka

Towarzystwo Naukowe Organizacji i Kierownictwa Oddział w Lublinie

20-015 Lublin, ul. Wschodnia 6, tel. (0-81) 532-53-91, fax (0-81) 532-08-50, e-mail: tnoik@tnoik.lublin.pl

Organizacja założona w 1925 r.

Członek Europejskiej Rady Zarządzania CECIOS i Światowej Rady Zarządzania CIOS.

Celem Towarzystwa jest rozwijanie i upowszechnianie nauk o organizacji i kierowaniu oraz popularyzacja ich zasad, metod i osiągnięć, a także ich praktycznych zastosowań w życiu społeczno-gospodarczym, w szczególności:

- 1) prezentowanie na zewnątrz stanowiska i opinii w sprawach organizacji i kierowania,
- 2) zajmowanie stanowiska w innych sprawach publicznych,
- 3) podnoszenie wiedzy i umiejętności z zakresu organizacji i kierowania oraz zaspokajanie potrzeb innych członków towarzystwa,
- 4) integrowanie środowiska organizatorów.

Statut TNOiK

Kładziemy nacisk na język biznesowy

rozmowa z mgr **Bożeną Blaim**,
kierownikiem Studium Języków Obcych PL

Studium Języków Obcych jest integralną częścią uczelni, ale o jego codziennej pracy i sukcesach wiemy bardzo mało. A przecież spełnia ono równie ważną funkcję co instytuty i katedry.

– Studium, ze względu na swój charakter, prowadzi jedynie działalność dydaktyczną, w przeciwieństwie do innych jednostek organizacyjnych, które realizują także zadania w zakresie nauki. Pomimo tego, a może dzięki temu, skupiamy się na doskonaleniu dotychczasowych metod naszej pracy, poszerzając je o nowe obszary. W studium zatrudnionych jest obecnie 29 lektorów języka angielskiego, francuskiego, niemieckiego i rosyjskiego. W swojej pracy wykorzystują oni nowoczesne metody nauczania, mające na celu przygotowanie studentów przede wszystkim do praktycznego posługiwania się językiem obcym. Młodzież poznaje język obcy pod kątem różnic kulturowych, większość zajęć jest osadzonych w realiach danego kraju czy kontynentu.

Taki sposób prowadzenia lektoratów oraz pojawianie się coraz nowych trendów w nauczaniu języków obcych wymaga od nauczycieli specyficznej wiedzy i umiejętności. Czy to znaczy, że oni również się doskonalą?

– W dzisiejszych czasach jest to nawet konieczne. Na naszych oczach powstaje nowa cywilizacja, wymuszająca na nas gotowość do pewnych zmian. Przybywa nowych dziedzin, a co za tym idzie nowych słów, wyrażań. Jako nauczyciele języków obcych musimy być stale na bieżąco ze wszystkimi „nowinkami”, aby jak najlepiej przygotować studentów do pracy w nowej rzeczywistości. Nasi lektorzy systematycznie uczestniczą w szkoleniach metodycznych organizowanych m.in. przez British Council, Goethe Institute, Alliance Francaise oraz Wojewódzki Ośrodek Metodyczny w Lublinie. Bardzo dobrze układa się współpraca z Longmanem i Oxford University. Korzystamy z ich podręczników i szkoleń. Ponadto pracownicy Studium biorą udział w licznych konferencjach krajowych i zagranicznych. Angliści np. bardzo chętnie uczestniczą w konferencjach IATEFL – International Association for Teaching English as a Foreign Language.

Jaka jest Pani opinia na temat podejścia współczesnej młodzieży do nauki języków obcych?

– Coraz więcej młodych ludzi podejmuje naukę już nie tylko jednego, ale i kilku języków obcych. Zdają sobie bowiem sprawę z tego, że jest to obecnie wymóg konieczny, aby być konkurencyjnym na rynku pracy. Dobre wykształcenie – prawnicze, menedżerskie, techniczne itp. – już nie wystarcza bez znajomości języków obcych. Studenci oprócz tego, że uczą się języka na zajęciach obowiązkowych

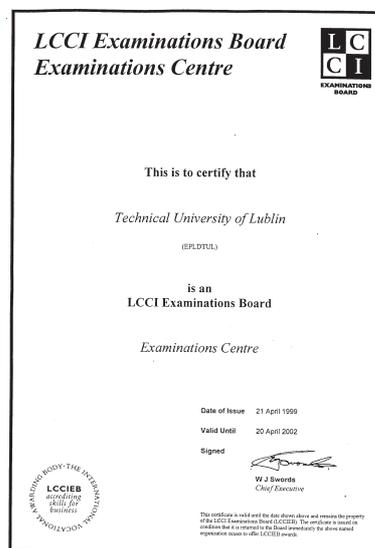
w szkole, to jeszcze pogłębiają wiedzę na różnego rodzaju kursach.

Jakie kursy językowe organizuje studium?

– Po pierwsze, kursy dla osób pragnących podwyższyć swoje kwalifikacje językowe, po drugie, dla osób przygotowujących się do egzaminów doktoranckich, a po trzecie kursy języka biznesowego. Te ostatnie cieszą się największą popularnością. Należą do nich kursy z języka angielskiego (LCCI), rosyjskiego (w ramach projektu ASPRIAŁ) oraz niemieckiego (Wirtschaftsdeutsch).

Co oznacza i czym jest LCCI?

– LCCI czyli London Chamber of Commerce and Industry (Londyńska Izba Handlu i Przemysłu). Jak twierdzi prezes LCCI Sir James Duncan „egzaminacje LCCI zostały stworzone przez ludzi biznesu dla świata biznesu”. Obecnie LCCI oferuje kandydatom z 80 krajów ponad 60 specjalizacji, w tym egzaminacje językowe, które są uznawane i wysoko cennie przez organizację English Speaking Union.

W 1999 r. Studium Języków Obcych PL uzyskało certyfikat do przeprowadzania egzaminów zawodowych z języka angielskiego na 4 poziomach. Kierowane są do studentów i pracowników nie tylko naszej uczelni, ale całego środowiska lubelskiego. Do chwili obecnej zorganizowane były przez studium 3 edycje egzaminów, w których uczestniczyło łącznie 97 osób. W dwóch pierwszych spośród 41 osób egzaminów zdało 39. Uważam ten wynik za nasz wielki sukces! Teraz z niecierpliwością czekamy do września na rezultaty 3 edycji.

Dlaczego kursy języka biznesowego cieszą się tak dużym zainteresowaniem ?

– Najogólniej mówiąc stanowią one międzynarodowy paszport ułatwiający zdobycie atrakcyjnego zatrudnienia. Przygotowują przyszłych przedstawicieli kręgów biznesu, dla których język obcy będzie niezbędnym środkiem komunikacji zawodowej, do pracy w środowisku międzynarodowym. Celem kursów jest wykształcenie praktycznych umiejętności rozwiązywania realnych zadań w języku obcym. W szczególności uczymy prowadzenia spotkań, negocjacji, prezentacji, posługiwania się dokumentacją, prowadzenia rozmów telefonicznych, zapoznajemy słuchaczy z etykietą zawodową i zagadnieniami z etyki. Nasze kursy zakładają opanowanie języka biznesu w zakresie podstawowych kompetencji językowych, tj. słuchania, mówienia, pisanie i czytania.

Czy studium, oprócz kursów, organizuje jeszcze inne formy nauczania Business English?

– Oczywiście, nasi pracownicy są organizatorami lub współorganizatorami konferencji i warsztatów, przeznaczonych dla osób uczących lub chcących zajmować się nauczaniem BE. W 1999 r. wspólnie z British Council zorganizowaliśmy seminarium poświęcone metodyce nauczania języka biznesu, natomiast z Longman Pearson Education zaprosiliśmy, z wykładem i prezentacją najnowszych materiałów do nauki BE, doświadczonych wykładowców „biznesowego” języka angielskiego (Tonya Trappe, David Cotton). Inicjatywy te spotkały się z wielką przychylnością nauczycieli i metodyków nauczania języka angielskiego z Lublina i okolic.

Z Pani wypowiedzi wynika, że wszystkie powyższe przedsięwzięcia organizowane są dzięki wspólnej pracy całego zespołu studium. W jaki sposób udało się Pani skupić pracowników wokół tych wszystkich zadań?

– Sądzę, iż jest to efekt dobrej atmosfery w studium, sprzyjającej pracy oraz dającej możliwość wykazania się swoimi umiejętnościami. Poza tym, mimo dużych ograni-

Tonya Trappe i Bożenna Blaim na Starówce w Lublinie.

czeń czasowych, staramy się jak najczęściej spotykać ze sobą i rozmawiać. Idealną okazją do tego jest, organizowane corocznie, spotkanie oplatkowe. Miło jest wtedy zobaczyć cały zespół razem, uśmiechnięty i odprężony.

Dziękuję za rozmowę.

rozmawiała *Iwona Czajkowska-Deneka*

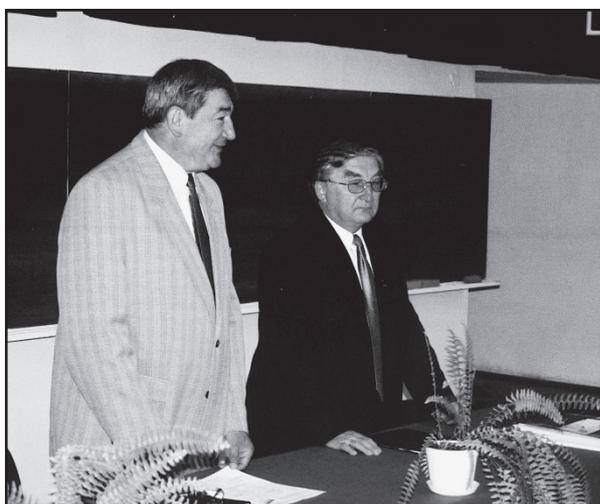
Spotkanie oplatkowe w Studium Języków Obcych, grudzień 2000 r.

III Sesja Naukowa „Fizyka w zastosowaniach”

W pierwszych dniach czerwca 2001 odbyła się III Sesja Naukowa „Fizyka w zastosowaniach”. Jej gospodarzem był Wydział Mechaniczny Politechniki Lubelskiej, a współorganizatorami Komisja Fizyki Stosowanej i Techniki PAN Oddział Lublin oraz Polskie Towarzystwo Fizyczne (Oddział w Lublinie).

Obradom sesji przewodniczyli:

- z ramienia Komisji Fizyki Stosowanej i Techniki PAN: prof. **Ryszard Walczak**, przewodniczący komisji oraz prof. **Andrzej Niewczas**, przewodniczący Sekcji Techniki
- z ramienia Polskiego Towarzystwa Fizycznego: prof. Stanisław Hałas, przewodniczący Oddziału Lubelskiego.

Prof. R. Walczak – PAN, prof. A. Niewczas – PL

W sesji uczestniczyło kilkadziesiąt osób reprezentujących uczelnie lubelskie – UMCS, Politechnikę Lubelską, Akademię Rolniczą, Akademię Medyczną oraz Akademię Górniczo-Hutniczą w Krakowie, Politechnikę Wrocławską i Politechnikę Białostocką.

W pierwszej części spotkania wręczono powołania nowym członkom Komisji Fizyki Stosowanej i Techniki PAN (Oddział w Lublinie). Powołania odebrali: prof. Zygmunt Drzymała (AGH Kraków), prof. Jan Dąbrowski (Politechnika Białostocka) oraz prof. Jerzy Lipski (PL).

W głównej części sesji wygłoszono pięć referatów naukowych prezentujących wyniki najnowszych badań w fizyce i technice, jak i osiągnięcia uzyskane na przestrzeni dziesięcioleci. Wyniki długoletnich badań przedstawił prof. Bogdan Adamczyk (UMCS) prezentując opracowany przez siebie echo-telefoniczny system korekcji mowy oceniany z perspektywy czterdziestu lat istnienia. Prof. Jan Ryszard Dąbrowski (Politechnika Białostocka) zaprezentował teoretyczne i praktyczne aspekty dotyczące rozwoju biomateriałów endoprotezoplastyki oraz ich praktycznych zastosowań przy wykonywaniu protez stawów człowieka. Wyniki badań do-

świadczalnych zostały w tym przypadku uzyskane między innymi jako efekt współpracy Katedry Inżynierii Materiałowej Politechniki Białostockiej kierowanej przez prof. J. Dąbrowskiego oraz Akademii Medycznej.

Dr Zdzisław Wroński (UMCS) zaprezentował referat na temat oddziaływań plazma – powierzchnia ciała stałego w aspekcie możliwości zastosowania w nowoczesnych technologiach, takich jak: elektronika, modyfikacje warstwy wierzchniej materiałów.

Podczas sesji referaty wygłosili również pracownicy Politechniki Lubelskiej. Dr Elżbieta Jartych, (Instytut Fizyki PL) omówiła zastosowanie spektroskopii efektu Mössbauera w badaniu materiałów otrzymywanych poprzez syntezę mechaniczną. Prof. Józef Kuczmaszewski (Katedra Podstaw Inżynierii Produkcji PL) zaprezentował wyniki swoich badań dotyczących właściwości energetycznych warstwy wierzchniej materiałów konstrukcyjnych.

W ocenie uczestników sesja pozwoliła na owocną wymianę informacji pomiędzy środowiskami fizyków oraz techników. Zaprezentowano najnowsze osiągnięcia naukowe, jak i tematykę obecnych badań obydwu środowisk wraz z wynikającymi z niej aktualnymi problemami. III Sesja Naukowa „Fizyka w zastosowaniach” zaowocowała nie tylko zdobyciem interesujących informacji, ale pozwoliła również na wzajemne poszukiwanie partnerów w realizacji obecnych i przyszłych badań naukowych.

Dariusz Mazurkiewicz

Powołanie do Komisji Fizyki Stosowanej i Techniki odbiera prof. J. Lipski (PL)

Narodowy Katalog Centralny NUKat

Do wypełnienia jednego z podstawowych zadań biblioteki czyli informacji o swoich zasobach potrzebne są dobrze zbudowane katalogi, które będą miały obok tradycyjnego alfabetycznego zestawienia także katalog przedmiotowy. Użytkownik biblioteki poszukując źródeł wcale nie musi znać autora poszukiwanego tematu czy tytułu książki, bądź czasopisma. Powinien tylko w przybliżeniu określić tematykę swych zainteresowań. Od momentu wejścia do bibliotek technologii komputerowej to właśnie katalogi przedmiotowe stały się tymi, których możliwości wyszukiwania informacji o zasobach uczyniły najważniejszymi. Jakkolwiek przyzwyczajenie do katalogu alfabetycznego sprawia, że jest on nadal najbardziej wykorzystywany, to jednak przyszłość przyniesie nam dominację informacji przedmiotowej.

Wprowadzenie komputeryzacji do bibliotek wyzwoliło w bibliotekarzach chęć stworzenia jednego katalogu centralnego obejmującego wszystkie biblioteki akademickie w Polsce. Pomysł wydawał się prawie nierealny, ale wizja takiego systemu, który pozwalałaby na precyzyjnej lokalizacji danego poszukiwanego dokumentu była na tyle kusząca, że doprowadziła do stworzenia wspólnego projektu bibliotek akademickich wchodzących w skład konsorcjum VTLS, do którego należy nasza biblioteka oraz bibliotek konsorcjum „Z Horyzontem” i Biblioteki Narodowej. Efektem tych prac jest gotowa koncepcja katalogu centralnego NUKat (Narodowy Uniwersalny Katalog). Określa ona strukturę bazy centralnej (rekordy biblioteczne różnych typów kontrolowane muszą być przez kartotekę haseł wzorcowych KHW), jej funkcje (informację o zbiorach i źródło gotowych rekordów) oraz metodę i reguły budowania bazy (współkatalogowanie). Przewiduje się, że po scaleniu istniejących w Polsce skomputeryzowanych katalogów zawierających spójne powiązane z Centralną Kartoteką Haseł Wzorcowych; rekordy bibliograficzne, baza NUKat może liczyć ok. 400 000 rekordów bibliograficznych i takąż ilość rekordów khw tylko w początkowym okresie.

Utworzenie takiego zasobu znacznie ułatwi dostęp do informacji katalogowej i procedurę wypożyczeń międzybibliotecznych, a także – oferując gotowe rekordy bibliograficzne i khw do skopiowania – uwolni siły i czas na rzecz przedsięwzięć w zakresie retrospektywnej konwersji. Projekt wskazuje na Centrum Kartotek i Haseł Wzorcowych Biblioteki Uniwersyteckiej w Warszawie jako jednostkę organizacyjną, która po odpowiedniej rozbudowie i poszerzeniu swojej dotychczasowej działalności wdroży i poprowadzi katalog centralny NUKat.

W projekcie katalogu centralnego może uczestniczyć każda biblioteka posiadająca dostęp do Internetu i warunki do komputeryzacji katalogów.

W katalogu centralnym znajdą się rozwiązania zapewniające internetowy dostęp do istniejących już lokalnych katalogów bibliotek współpracujących.

Koncepcja budowy katalogu centralnego NUKat wydała się na tyle interesująca, że zyskała akceptację Fundacji A.

W. Mellona i wsparcie finansowe w wysokości 705 000 USD na realizację projektu.

Katalog NUKat będzie budowany siłami bibliotek współpracujących. Przewiduje się dwie formy współpracy:

1. czynna – uczestniczenie we współkatalogowaniu z prawem wprowadzania i modyfikowania rekordów khw oraz rekordów bibliograficznych. Daje ona nieograniczone prawo kopiowania gotowych rekordów khw i bibliograficznych (powiązane z umieszczeniem w odpowiednich rekordach katalogu centralnego kodu lokalizacji) do swoich katalogów. W tej formie współpracy uczestniczyć będzie nasza Biblioteka.
2. bierna – wyłącznie pobieranie gotowych rekordów khw i bibliograficznych, powiązane z umieszczeniem w odpowiednich rekordach katalogu centralnego kodu lokalizacji. Ta forma może dotyczyć bibliotek, które nie są w stanie wskazać osób mogących tworzyć opracowania przedmiotowe swoich zasobów bibliotecznych.

Problem odpowiedniego wyszkolenia poszczególnych osób, które zajmować się będą współpracą w tworzeniu NUKat, stał się od pewnego czasu jednym z podstawowych zadań stojących zarówno przed poszczególnymi bibliotekami jak i projektodawcami systemu.

Przystąpienie biblioteki do współpracy z katalogiem NUKat jest dobrowolne. Odbywa się na podstawie umowy zawartej między jednostką prowadzącą katalog centralny a zainteresowaną biblioteką, lecz przekazanie hasła uprawniającego do wprowadzania danych do NUKat następuje dopiero po szkoleniach zakończonych odpowiednim egzaminem i uzyskaniem certyfikatu dla danej biblioteki.

Forma czynna uczestnictwa w budowaniu katalogu jest dla danej biblioteki bardzo korzystna, bowiem bez obciążeń finansowych może napełniać bazę swoimi zasobami, ale także kopiować dane innych bibliotek, zaś przy opracowaniu nowości nie będzie możliwe dublowanie opisów, co da znaczne oszczędności czasowe przy opracowywaniu książek.

Każdy użytkownik uzyskuje dostęp do pełnej informacji o stanie zasobów bibliotek akademickich w Polsce. System taki poszerzy nie tylko wzajemną wymianę dokumentów bibliotecznych, ale także pozwoli na selektywne pozyskiwanie niektórych, zwłaszcza droższych nabytków i podział obszarów zainteresowań tematycznych niektórych wydawnictw książkowych, jak to już ma miejsce przy zakupie czasopism.

Idea katalogu centralnego bibliotek akademickich w Polsce być może stanie się początkiem budowania takiego katalogu dla całego obszaru bibliotek wszystkich typów. Trzeba jednak powiedzieć, że biblioteki akademickie dokonały w ostatnim okresie ogromnego postępu w budowaniu własnych katalogów elektronicznych, ich skomputeryzowanie jest na najwyższym poziomie. Dlatego sieci innych bibliotek będą musiały dokonać wielkiego wysiłku, by zarówno merytorycznie jak technicznie być przygotowanym do współpracy.

Ryszard Bania

Konferencja Rektorów Akademickich Szkół Polskich

POSIEDZENIE KRASP W WARSZAWIE, 6-7.06.2001 R.

Oświadczenie z dnia 6. 06. 2001 r. w sprawie potrzeby wydawania i stworzenia warunków umożliwiających dalszy rozwój pisma „Forum Akademickie”

Prezydium Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich wyraża opinię, że miesięcznik „Forum Akademickie” jest pismem niezbędnym środowisku akademickiemu i naukowemu.

Prezydium docenia rolę, jaką w okresie trwającej reformy nauki i szkolnictwa wyższego odgrywało i odgrywa „Forum Akademickie”. Jako jedyne czasopismo ogólnopolskie poświęcone szkolnictwu wyższemu pełni ważne funkcje informacyjne i opiniotwórcze. Na uznanie zasługuje również wysoki poziom merytoryczny i edytorski pisma. „Forum...”, zwłaszcza w ostatnich latach, stało się czasopismem znanym i czytany w środowisku i przyczynia się do upowszechnienia istotnych informacji na temat zachodzących zmian oraz jest miejscem ważnych dyskusji merytorycznych.

Uważamy, że formą wsparcia „Forum Akademickiego” ze strony uczelni powinna być prenumerata tego pisma.

Sądzimy, że zarówno dotychczasowy dorobek redakcji, jak i potrzeby środowiska są argumentem za utrzymaniem pisma i umożliwieniem mu dalszego rozwoju. W związku z tym pismo powinno być odpowiednio dofinansowane przez Ministerstwo Edukacji Narodowej.

Przewodniczący KRASP
prof. dr hab. Jerzy Woźnicki

Uchwała z dnia 7. 06. 2001 r. w sprawie działalności Komitetu Badań Naukowych

Konferencja Rektorów Akademickich Szkół Polskich w X-lecie działalności Komitetu Badań Naukowych wyraża uznanie dla tych inicjatyw i przedsięwzięć Komitetu, które doprowadziły do znaczących i pozytywnych zmian w obszarze nauki i badań naukowych w Polsce. Przedsięwzięcia te, a w szczególności polityka indywidualnych grantów badawczych, wpłynęły mobilizująco na środowisko naukowe i akademickie, wyzwoliły nowe i cenne inicjatywy badawcze oraz przeobraziły stan polskiej nauki.

KRASP uważa jednak, że wyzwania stojące przed Polską w dziedzinie nauki i badań naukowych w nowym XXI wieku wymagają poważnej przebudowy KBN. Przeznaczanie w ostatnich 10 latach na naukę środków finansowych nie przekraczających 0.5% PKB jest świadectwem słabości Komitetu.

Zachodzi więc pilna potrzeba dokonania takich zmian w KBN i takiego jego usytuowania w strukturach Państwa, aby Komitet był zdolny do znaczącego zwiększenia środków finansowych na naukę pochodzących z budżetu państwa, a także aby wyzwolił się z finansowania tej działalności, która nie ma charakteru badań naukowych. Chodzi także o to, aby stworzyć w państwie takie mechanizmy prawno-finanso-

we, które pozwolą na znaczący udział sektora niepublicznego w finansowaniu nauki i badań naukowych.

KRASP uważa, że poważnym zadaniem Komitetu winno być stworzenie polityki naukowej państwa, odpowiadającej wyzwaniom XXI wieku, opartej na jasno zdefiniowanych priorytetach, związanych z gwarancją odpowiedniego ich finansowania. W polityce tej winien być uwzględniony fakt, że w szkolnictwie wyższym znajduje się ponad 70% potencjału naukowo-badawczego w Polsce. Nie może się zatem zdarzać tak, jak w roku 2001, w którym KBN przeznaczył na szkolnictwo wyższe 97% kwoty z roku 2000 (w tym na Uniwersytety 92%), podczas gdy na instytuty PAN i jednostki badawczo-rozwojowe odpowiednio 106.68% i 99.03% kwot z roku 2000.

Przewodniczący KRASP
prof. dr hab. Jerzy Woźnicki

Uchwała z dnia 7. 06. 2001 r. „Deklaracja Warszawska w sprawie wykorzystania technik informacyjnych dla zapewnienia powszechnego i równego dostępu do wyższego wykształcenia”

Konferencja Rektorów Akademickich Szkół Polskich, w uroczystym dniu obchodów 175-lecia tradycji Politechniki Warszawskiej, wyraża uznanie dla ogromnej roli, jaką uczelnia ta odegrała w rozwoju polskiej myśli technicznej.

Zgromadzenie Plenarne KRASP, zebrane w murach Politechniki Warszawskiej, pragnie zaapelować do władz Państwa o wspieranie działań na rzecz zapewnienia powszechnego i równego dostępu do wyższego wykształcenia.

Koniec XX wieku przyniósł ogromny postęp w zakresie technik informacyjnych. Zapoczątkowało to zmiany cywilizacyjne: systemy gospodarcze krajów wysoko rozwiniętych zmierzają do modelu gospodarki opartej na wiedzy, a relacje społeczne są coraz bliższe modelowi społeczeństwa informacyjnego. Nasz kraj musi wejść na tę drogę. Niezbędne są w tym celu konkretne działania Rządu i Parlamentu na rzecz szybszego postępu w upowszechnianiu technik informacyjnych w społeczeństwie.

Realną możliwość włączenia się naszego kraju w nurt przemian cywilizacyjnych stwarza szybkie podnoszenie poziomu wykształcenia całego społeczeństwa. W naszym kraju wymaga to aktywnego wyrównywania szans edukacyjnych. Szczególne możliwości w tym zakresie otwiera powszechny dostęp do Internetu oraz wykorzystanie w procesie dydaktycznym nowych technik umożliwiających kształcenie ustawiczne.

Uczelnie akademickie stają wobec wyzwań wynikających z konieczności rozbudowy infrastruktury informatycznej, tak aby studenci mogli bez ograniczeń korzystać z dostępu do baz wiedzy, a uczelnie mogły udostępniać w Internecie swoją ofertę edukacyjną wszystkim zainteresowanym.

Konferencja Rektorów Akademickich Szkół Polskich podkreśla znaczenie i potrzebę uruchamiania studiów „na odległość”, prowadzonych za pośrednictwem Internetu i telewizji cyfrowej, stwarzających za możliwości kształcenia się osobom, które nie są w stanie skorzystać z konwencjonalnych form studiów wyższych.

Rozwój tych form studiów i zaangażowanie się w ich prowadzenie uczelni akademickich stwarza warunki do rozwoju oferty studiów w formule uniwersytetu otwartego. Zapewnienie odpowiedniego poziomu i jakości kształcenia w takim

trybie wymaga zagwarantowania studentom kształconym „na odległość” dostępu do zasobów szkół wyższych oraz możliwości kontaktu z uczelniami – jej kadrą oraz innymi studentami.

Konferencja Rektorów Akademickich Szkół Polskich deklaruje gotowość uczestniczenia w przedsięwzięciach zmierzających do wykorzystania technik informacyjnych dla zapewnienia powszechnego i równego dostępu do wyższego wykształcenia.

Przewodniczący KRASP
prof. dr hab. Jerzy Woźnicki

Konferencja Rektorów Polskich Uczelni Technicznych

**POSIEDZENIE KRPUT W GLIWICACH, KATOWICACH I WIŚLE
10-12. 05. 2001 R.**

Przewodniczący KRASP prof. Jerzy Woźnicki w pierwszej części swojego wystąpienia przedstawił aktualny stan prac nad nowelizacją *Ustawy o szkolnictwie wyższym* zaznaczając, że KRASP poparł nowelizację mimo świadomości istnienia wielu jej braków. Przewodniczący KRASP wskazał na jej cztery główne punkty, szeroko je komentując. Omówił zatem aspekty dotyczące planowanych podwyżek w sektorze Szkolnictwa Wyższego, wskazał na fragment dotyczący umocowania prawnego KRASP i powołanie organu akredytacyjnego oraz przedstawił kwestię tzw. jednoetatowości.

W dalszej części dyskusji poruszono temat *matury 2002* wskazując na celowość zajęcia jednoznacznego stanowiska uczelni wyższych w tej sprawie szczególnie wobec absolutnego braku zrozumienia przez społeczeństwo autonomii uczelni – co podnosił Rektor Politechniki Wrocławskiej, prof. Andrzej Mulak (...).

Czas przeznaczony na główną część obrad rektorzy poświęcili w pierwszej kolejności na spotkanie z Ministrem Edukacji Narodowej, który obszernie i wyczerpująco omówił sytuację szkół wyższych w świetle zgłoszonego pod obrady komisji sejmowej projektu noweli ustawy o szkolnictwie wyższym. Minister zapewnił zebranych, że projekt został opatrzony klauzulą pilności. W dyskusji, która się wywiązała wskazywano na brak w projekcie noweli uregulowań dotyczących doktorantów oraz szeroko komentowano tzw. jednoetatowość pracowników uczelni publicznych.

Minister zwrócił się również do rektorów z prośbą o wsparcie go w działaniach zmierzających do jak najefektywniejszego wprowadzenia w życie systemu nowej matury. Przewodniczący KRASP zapewnił, że na najbliższym posiedzeniu KRASP zajmie stanowisko w tej sprawie.

Następnie przewodniczący poprosił o zabranie głosu przewodniczącemu KBN, prof. Andrzeja Wiszniewskiego, który przedstawił sytuację finansową KBN oraz szczegółowo wyjaśniał kwestie dotyczące finansowania oraz jego

struktury prowadzonych przez uczelnie badań. W swoim wystąpieniu przedstawił na przykładzie ostatniej dekady stan finansowania nauki polskiej wskazując na realne wzrosty nakładów.

W części poświęconej na omówienie struktury wydatków KBN w roku 2001 przewodniczący zapowiedział, że do 94% ograniczone zostaną wydatki na badania statutowe, a zwiększeniu o 28% wydatki na projekty badawcze.

Odpowiadając na zarzuty rektorów o realnie malejących dotacjach, przewodniczący KBN wskazał na fakt, iż kategoryzacja jednostek na tle JBR i PAN jest mało korzystna dla szkolnictwa wyższego. Przewodniczący wskazał również na niepokojącą perspektywę nieodzyskania wpłat, jakie Polska poniosła w związku z uczestnictwem w 5Pr, co spowodowane jest zbyt małą aktywnością w szkolnictwie wyższym. Prof. Wiszniewski zapewnił zebranych, że ma świadomość tego, iż obecne programy UE nie są dla polskiego szkolnictwa przyjazne i będzie zabiegał o ich modyfikację w bliskiej przyszłości. Polemizując z przewodniczącym KBN prof. Ryszard Tadeusiewicz wskazał na szczególnie bolesne dla środowiska nauki ograniczenia w obszarach teleinformatyki, czasopism, współpracy międzynarodowej oraz wskazał na niekorzystne dla polskiego środowiska naukowego założenie 5PR o potrzebie posiadania partnera przemysłowego, o co w Polsce trudno (...).

Kontynuując obrady w Wiśle, rektorzy wysłuchali informacji delegata KRPUT do Komisji Akredytacyjnej Uczelni Technicznych, prof. Piotra Wacha o bieżącym stanie prac tejsze i jej potrzebach finansowych. Podjęto na jego wniosek uchwałę w sprawie zatwierdzenia wysokości opłaty akredytacyjnej.

W dalszej części obrad prof. Tadeusiewicz przedstawił zebrany swoją opinię na temat powołania nowego kierunku studiów: informatyki stosowanej. Po dyskusji zdecydowano, że sprawą zajmie się nowo powołana komisja.

Jarosław Bułka

Wydział Mechaniczny

ROZWÓJ KADRY NAUKOWEJ

26 marca 2001 r. została zatwierdzona **habilitacja dr inż. Janusza Sikory** z Katedry Procesów Polimerowych.

Stopnie doktora nauk technicznych w dyscyplinie naukowej budowa i eksploatacja maszyn uzyskali:

- **mgr inż. Dariusz Rudnik** z Instytutu Transportu Samochodowego (tytuł rozprawy: *Studium eksperymentalne materiału tłoka kompozytowego do silnika spalinowego*, promotor dr hab. inż. Jerzy Sobczak, profesor Instytutu Odlewnictwa);
- **mgr inż. Andrzej Wojciechowski** z Instytutu Transportu Samochodowego (tytuł rozprawy: *Wpływ obecności fazy zbrojącej kompozytu na bazie stopu aluminium na wybrane właściwości użytkowe tarczy hamulcowej*, promotor dr hab. inż. Jerzy Sobczak, profesor Instytutu Odlewnictwa).

WYDARZENIA

Decyzją rektora z dniem 1 kwietnia 2001 r. w ramach Katedry Maszyn Przemysłu Spożywczego został utworzony Zakład Inżynierii Ekologicznej. Na kierownika zakładu powołano dr hab. inż. **Henryka Komstę**.

Nowa pracownia CAD/CAM/CAE w Katedrze Automatykacji.

Znaczącym wydarzeniem w zakresie rozwoju bazy naukowo-dydaktycznej Katedry Automatykacji było wyposażenie jednej z pracowni komputerowych przeznaczonej do wspomagania prac projektowych w 9 nowych stanowisk i oprogramowanie CAD/CAM/CAE I-DEAS. Zainstalowany pakiet wyposażony został w 50 specjalistycznych rozszerzeń do projektowania części i składania mechanizmów. Program ten współpracuje ze zautomatyzowanym gniazdem wytwórczym obejmującym frezarkę FLA-16 CNC, frezarkę grawerską oraz mobilny robot (manipulator 5-osiowy) przenoszący i pozycjonujący obrabiane elementy.

W skład pakietu oprogramowania I-DEAS, wchodzi m.in.:

CAD

Master Modeler – moduł główny, projektowanie 3D, zarządzanie danymi systemu;

Master Drafting – kreślenie 2D; automatyczne tworzenie dokumentacji technicznej z modeli 3D;

Surfacing Set – powierzchnie swobodne;

Assembly Set – złożenia, analiza złoża i kolizji elementów, animacja pracy, analiza tolerancji;

Sheet Metal Design – projektowanie elementów z cienkich blach, rozwinięcia i rozkroje;

VGX Moldbase – projektowanie form wtryskowych na bazie elementów standardowych;

Mechanism Design – analiza kinostatyczna mechanizmów.

CAE

Mechanism Simulation – analiza mechanizmów z uwzględnieniem dynamiki;

Simulat. Modeling Set – modelowanie MES;

Laminate Composites – modelowanie struktur warstwowych, laminatów;

Electronic System Cooling – wymiana ciepła w stanach nieustalonych i przepływy 3D;

Durability, Advanced Durability – analiza trwałości;

TMG Thermal, TMG Radiation – wymiana ciepła w stanach ustalonych i nieustalonych;

Moldflow Flow – symulacja wtrysku tworzyw sztucznych;

Moldflow Cool – analiza chłodzenia;

Moldflow Warp – analiza skurczu i pęcznienia się wypraski.

CAM

Manufacturing Set – wytwarzanie na CNC do 5 osi (frezowanie, toczenie, wiercenie), postprocesory na dowolne obrabiarki.

Nowe wyposażenie pracowni umożliwiło studentom pogłębianie wiedzy i umiejętności z zakresu projektowania bryłowego, symulacji wytrzymałościowych oraz programowania maszyn CNC. Szczególne zainteresowanie budzi wśród studentów możliwość praktycznego przetestowania własnych umiejętności w modelowym środowisku wytwórczym.

KONFERENCJE, SEMINARIA

„Badania symulacyjne w technice samochodowej”.

W dniach 21-23 maja br. w Kazimierzu Dolnym n/Wisłą odbyła się VIII Międzynarodowa Konferencja Naukowa nt.: *Badania symulacyjne w technice samochodowej*. Przewodniczącym Komitetu Naukowego był dr hab. inż. Piotr Tarkowski, prof. PL, Kierownik Katedry Pojazdów Samochodowych, natomiast Komitetowi Organizacyjnemu przewodniczył dr inż. Wit Klonowiecki.

Uroczystego otwarcia konferencji dokonali: prof. dr hab. inż. Andrzej Niewczas, dziekan Wydziału Mechanicznego, dr hab. inż. Piotr Tarkowski, prof. PL oraz współorganizatorzy z Komisji Naukowo-Problemovej Motoryzacji Krakowskiego Oddziału Polskiej Akademii Nauk – dr hab. inż. Andrzej Mruk, prof. PK i prof. dr hab. inż. Bolesław Stolarski.

W obradach wzięło udział ponad 70 uczestników z kraju i zagranicy, w tym przedstawiciele Polskiej Akademii Nauk, Komitetu Badań Naukowych, Przemysłowego Instytutu Motoryzacji oraz Instytutu Transportu Samochodowego. Ogółem zostało zgłoszonych 65 referatów, z których 62 zostały wydane w zeszycie 22 Teki Komisji Naukowo-Problemovej PAN O/Kraków (wydanie publikacji dofinansował Komitet Badań Naukowych).

IV Konferencja Naukowo-Techniczna pt. Technologiczne systemy informacyjne w inżynierii produkcji i kształceniu technicznym.

Instytut Technologicznych Systemów Informacyjnych był organizatorem IV Międzynarodowej Konferencji Naukowej w Kazimierzu Dolnym n. Wisłą (w dniach 21-22 czerwca 2001 r.).

Konferencja – odbywająca się cyklicznie co dwa lata – miała na celu prezentację nowych badań i wymianę doświadczeń ośrodków krajowych i zagranicznych w zakresie:

- technologicznych systemów informacyjnych w inżynierii produkcji;
- technologicznych systemów informacyjnych w kształceniu;
- projektowania i automatyzacji procesów produkcyjnych;
- systemów eksperckich i symulacji procesów produkcyjnych;

- współdziałania elementów maszyn i maszyn w systemach technologicznych;
- nowych materiałów i technologii ich otrzymywania.

Komitet Naukowy konferencji tworzyli profesorowie z Polski, Meksyku, Białorusi, Ukrainy i Rosji. Zgłoszono 62 artykuły naukowe, które zostały opublikowane w formie monografii.

Komputerowe techniki w procesie diagnozowania w kardiologii.

W Katedrze Automatykacji od 3 lat prowadzone są prace związane z zastosowaniem technologii informatycznych w medycynie. Część tych prac, wykonywana wspólnie z Katedrą i Kliniką Kardiologii Akademii Medycznej w Lubli-

nie, dotyczy komputerowego wspomaganie diagnozy choroby wieńcowej serca. Drugą grupę tworzą prace prowadzone wspólnie z Centrum Onkologii Ziemi Lubelskiej i dotyczą one obsługi komputerowej badań skринingowych.

Częściowe wyniki tych prac były prezentowane podczas seminarium naukowego zorganizowanego w ramach Studenckiego Obozu Naukowego „Technologie informatyczne w diagnostyce medycznej” w Górecku Kościelnym w dniach 28.04.–5.05.2001. Brali w nim udział studenci Koła Naukowego Kardiologicznego Akademii Medycznej w Lublinie i Koła Naukowego Automatykacji Politechniki Lubelskiej, studenci Śląskiej Akademii Medycznej jako przedstawiciele IFMSA (International Federation of Medical Student’s Associations), a także wykładowcy z Akademii Medycznej, UMCS i Politechniki Lubelskiej.

W ramach obozu przeprowadzono:

- bezpłatne badania mieszkańców gminy Aleksandrów;
- wykłady oświatowe dotyczące chorób cywilizacyjnych i zdrowego życia dla mieszkańców gminy i uczestników obozu;
- cykl wykładów dla uczestników obozu;
- ćwiczenia z diagnostyki medycznej w pracowni komputerowej.

Przerwy w obradach i ćwiczeniach komputerowych wypełniały imprezy artystyczne i czynna rekreacja. Młodzież doskonale bawiła się podczas zabaw przy ognisku i aktywnie wypoczywała uczestnicząc w rowerowych i pieszych wycieczkach po lasach Roztocza.

Cykl seminariów „Jakość i efektywność wytwarzania”

Co roku Katedra Automatykacji organizuje specjalistyczne seminaria z cyklu „Jakość i efektywność wytwarzania”. Ich głównym celem jest popularyzacja wiedzy z zakresu sterowania procesami, nadzorowania systemów wytwórczych, transferu technologii oraz zarządzania jakością. Podczas seminarium prezentowane są również najnowsze rozwiązania techniczne, oprogramowanie oraz opracowania pracowników Katedry Automatykacji związane z głównym tematem seminarium. Uczestnicy seminarium mają możliwość bliższego zapoznania się z interesującą ich problematyką podczas prezentacji i sesji naukowych, które uzupełniają program seminarium.

Ostatnie, szesnaste seminarium nosiło tytuł *Monitoring i nadzorowanie procesów* i odbyło się w czerwcu 2001. Głównym tematem był problem zastosowania systemów wizyjnych do monitoringu i nadzorowania procesów. Podczas seminarium zaprezentowano również program Unii Europejskiej IRC EAST POLAND wspomagający rozwój małych i średnich przedsiębiorstw.

Tematyka poprzednich seminariów obejmowała między innymi: problemy zarządzania i sterowania jakością procesów, problemy oceny zdolności procesów i środków technicznych, problemy diagnostyki maszyn, problemy transportu i magazynowania, szeregowanie zadań, sterowanie rozproszone oraz zastosowania sztucznej inteligencji. Materiały z ostatnich dwóch seminariów dostępne są na stronie internetowej Katedry Automatykacji pod adresem: <http://lctt.pol.lublin.pl.>, tam też pojawiają się zawiadomienia o kolejnych seminariach.

Program rozszerzony jest o prezentacje firm produkujących urządzenia sterujące. Wśród gości seminarium znaleźli się między innymi przedstawiciele firm: Rexroth, Omron, Festo, Danfoss, National Instruments, SKK, Prokom, OB-RUSN Toruń, WSK PZL Świdnik, Zelmer Rzeszów, Cukrownia Lublin, Ursus Lublin, Prefabet Długi Kąt, Zakłady Przetwórstwa Owocowo-Warzywnego Milejów, Telekomunikacja Polska i wielu innych. Seminarium cieszą się dużą popularnością wśród studentów Politechniki Lubelskiej.

Tomasz Kusz

WSPÓŁPRACA MIĘDZYNARODOWA

W dniach 2-6.07. grupa pracowników Katedry Silników Spalinowych w składzie: prof. Andrzej Niewczas, dr hab. inż. Mirosław Wendeker, prof. PL, dr Dariusz Piernikarski,

W trakcie spotkania w Fabryce Silników Okrętowych WARTSILA: ing. J.W. van Hoek – Software Teamleader, Engine Automation Technology, dr hab. inż. Mirosław Wendeker, prof. PL, prof. Rick Baert – Technical University Eindhoven, dr Elias Boletis – Vice President, Technology, prof. Andrzej Niewczas, mgr Jacek Hunicz

mgr Jacek Hunicz gościła w **Uniwersytecie Technicznym w Eindhoven** na zaproszenie prof. Ricka Baerta – kierownika Zakładu Silników Spalinowych.

Celem wizyty była wzajemna prezentacja ośrodków – uczelni i katedr, przedstawienie aktualnie realizowanych tematów badań oraz ustalenie przyszłych kierunków współpracy.

W ramach prezentacji Katedry Silników Spalinowych przedstawiono najważniejsze kierunki badań, obejmujące zagadnienia związane z elektronicznym sterowaniem pracą silników spalinowych, badania trwałościowe i niezawodnościowe silnika oraz wykorzystanie metod optoelektronicznych w badaniach procesu spalania.

Oprócz spotkań w uniwersytecie, przedstawiciele Politechniki Lubelskiej odbyli także szereg interesujących spotkań z przedstawicielami firm holenderskich zajmujących się motoryzacją. W planie znalazły się:

- Instytut TNO Automotive (Netherlands Organisation for Applied Scientific Research) w Delft,
- Ośrodek Badawczy PD&E Automotive Solutions w Eindhoven,
- Fabryka Silników Okrętowych WARTSILA w Zwolle,
- Centrum Rozwoju Silników DAF Trucks N.V. w Eindhoven.

Spotkania obejmowały prezentację, dyskusje szczegółowe na temat kierunków rozwoju i metod badań silników oraz prezentację zaplecza badawczego.

Podsumowując wizytę, można powiedzieć, że był to pierwszy i bardzo udany krok, zmierzający do nawiązania trwałej współpracy ze środowiskiem akademickim i przemysłowym Holandii. Okazało się, że istnieje wiele tematów naukowo-badawczych, których mogą być wspólnie realizowane. Ponadto, strona holenderska złożyła propozycję wymiany osobowej obejmującej krótkoterminowe wizyty studenckie i staże naukowo-badawcze pracowników akademickich.

Wyniki spotkań nabierają szczególnego znaczenia w świetle możliwości włączenia się do jednego z projektów VI Programu Ramowego Unii Europejskiej.

Dariusz Piernikarski

W międzynarodowym sympozjum „**Seventeenth Annual Meeting of The Polymer Processing Society**” w Montrealu w Kanadzie, organizowanym przez Polymer Processing Society, które odbyło się w dniach 21-24 maja br., prof. dr hab. inż. Robert Sikora oraz dr inż. Beata Kowalska zaprezentowali referat nt. *The influence of the cooling time of the injection moulded parts on pVT behaviour*.

W dniach 10-12.06.2001 r. **Katedra Maszyn Przemysłu Spożywczego** podejmowała – w ramach stałej współpracy naukowej – prof. Aleksandra Nekoza z Ukraińskiego Państwowego Uniwersytetu Technologii Spożywczej w Kijowie, który wygłosił odczyt pt.: *Zastosowanie homogenizatorów kawitacyjnych w przemyśle spożywczym*.

Katedra Pojazdów Samochodowych kontynuuje i rozwija współpracę naukowo-badawczą z Białoruską Państwową Akademią Politechniczną w Mińsku (Katedra Samochodów – prof. dr hab. inż. Oleg Rukteszel) oraz z Akademią Nauk Białorusi (Instytut Problemów Mechaniki Maszyn – prof. dr hab. inż. Michał Wysocki).

Współpraca dotyczy zagadnień konstrukcji i eksploatacji przekładni hydromechanicznych pojazdów samochodowych.

Tomasz Kusz

Przedstawiciele Politechniki Lubelskiej przed gmachem Technical University Eindhoven, od lewej: prof. Andrzej Niewczas, dr hab. inż. Mirosław Wendeker, prof. PL, mgr Jacek Hunicz, dr Dariusz Piernikarski

Wydział Elektryczny

ROZWÓJ KADRY NAUKOWEJ

Otwarte przewody doktorskie:

- **mgr inż. Artur Boguta**, temat rozprawy doktorskiej: *Wykorzystanie przetwornika piezoelektrycznego do badania reakcji dynamicznych ciał stałych przy obciążeniu udarowym*, promotor: dr hab. inż. Witold Pawelski, prof. PL.
- **mgr inż. Andrzej Kotyra**, temat rozprawy doktorskiej: *Zastosowanie transformaty falkowej do analizy sygnałów systemu monitorowania płomienia*, promotor dr hab. inż. Witold Pawelski, prof. PL

DYDAKTYKA

Ubiegły rok stał pod znakiem rozpoczęcia kształcenia na kierunku *informatyka* na Wydziale Elektrycznym PL. Przeprowadzana na przełomie czerwca i lipca rekrutacja potwierdziła ogromne zainteresowanie absolwentów szkół średnich tym kierunkiem. W wyniku ostrej rywalizacji, o jeden indeks ubiegało się 11 kandydatów, studia magisterskie na kierunku *informatyka* podjęło 90 studentów. Podobna sytuacja ma miejsce również obecnie, liczba chętnych znacznie przekracza ilość przygotowanych miejsc. Równolegle kończą się przygotowania do uruchomienia specjalności na kierunku *informatyka*, które będą obejmować trzy podstawowe bloki dyplomowania:

- informatyka – przygotowujący pod kierunkiem Katedry Informatyki PL,
- telekomunikacja i sieci komputerowe – przygotowujący pod kierunkiem Katedry Elektroniki,
- inżynieria komputerowa – przygotowujący przez Katedrę Automatyki i Metrologii oraz Katedrę Elektrotechniki Ogólnej.

W chwili obecnej na Wydziale Elektrycznym studenci mogą kształcić się na dwóch kierunkach: *elektrotechnika* i *informatyka*.

Na kierunku *elektrotechnika* prowadzone są studia dzienne magisterskie i inżynierskie oraz zaoczne inżynierskie i uzupełniające magisterskie na następujących specjalnościach:

- magisterskie
 - inżynierskie zastosowania informatyki (I)
 - przetwarzanie i użytkowanie energii elektrycznej (P)
 - elektroenergetyka (EE)
- inżynierskie dzienne
 - elektromagnetyczne urządzenia i technologie (EUT)
 - informatyka w elektrotechnice (IE)
- inżynierskie zaoczne
 - przetwarzanie i użytkowanie energii elektrycznej (Pz)
- magisterskie uzupełniające (EMUZ)
 - inżynierskie zastosowania informatyki (są to studia przeznaczone dla inżynierów elektryków i elektroników)

Absolwenci kierunku *elektrotechnika* mogą ubiegać się o tytuł inżyniera europejskiego nadawany przez Europejską Federację Stowarzyszeń Inżynierskich FEANI.

STUDIA DOKTORANCKIE

Wydział Elektryczny uzyskał prawo nadawania stopnia naukowego doktora i doktora habilitowanego oraz uruchomiono studia doktoranckie w zakresie elektrotechniki. W związku z tym powstała Rada Programowa studiów doktoranckich składająca się z przedstawicieli władz uczelni i Wydziału Elektrycznego, katedr Wydziału Elektrycznego, Instytutu Fizyki i Katedry Matematyki, która opracowała i wdrożyła plan studiów na Wydziale Elektrycznym Politechniki Lubelskiej. Kierownikiem Studiów Doktoranckich w zakresie elektrotechniki na Wydziale Elektrycznym został prof. dr hab. inż. T. Janowski.

W trakcie prowadzonych studiów powstała idea prezentacji przez doktorantów referatów stanowiących przegląd stanu zaawansowania prac nad przygotowaniem rozpraw doktorskich.

Dwudniowe I Seminarium Doktorantów odbyło się w Centrum Szkoleniowo-Wypoczynkowym „ENERGETYK” w Nałęczowie w dniach 29-30 czerwca 2001 r. Wzięli w nim udział studenci studiów doktoranckich i młodzi pracownicy naukowcy Politechniki Lubelskiej, Rada Programowa Studiów Doktoranckich, władze uczelni – prorektor ds. ogólnych dr hab. inż. A. Wac-Włodarczyk, prof. PL, dziekan Wydziału Elektrycznego – dr hab. inż. Z. Rutka, prof. PL, kierownicy katedr, opiekunowie naukowcy doktorantów oraz pracownicy naukowcy Politechniki Lubelskiej.

Seminarium stanowiło forum wymiany informacji o prowadzonych przez uczestników studiów doktoranckich pracach w zakresie elektrotechniki oraz osiągniętych przez nich rezultatach naukowych. W ramach obrad odbyło się piętnaście prezentacji doktoranckich (13 multimedialnych) w czterech sesjach naukowych. Jednocześnie spotkanie przyczyniło się do integracji środowiska doktorantów Politechniki Lubelskiej.

Obrady i rozmowy kularowe podczas I Seminarium Doktorantów

Zakres tematyczny seminarium poruszał istotne trudności teoretyczne, konstrukcyjne, analityczno-numeryczne i pomiarowe w realizacji prac naukowych jej uczestników.

Zamiarem organizatorów było, by w seminarium mogli wziąć udział wszyscy studenci studiów doktoranckich w zakresie elektrotechniki, prowadzonych na Wydziale Elektrycznym.

W ramach materiałów pokonferencyjnych opublikowane zostaną w formie zeszytu naukowego referaty przedstawione przez doktorantów i opiniowane przez Komitet Programowy seminarium.

Stopień zawansowania prac nad poszczególnymi tematami, jak również ich poziom merytoryczny, pozwala mieć nadzieję, że już w niedługim czasie zaowocują one licznymi, bardzo dobrymi rozprawami doktorskimi.

KONFERENCJE, SEMINARIA

W ostatnim okresie na Wydziale Elektrycznym PL odbyło się kilka znaczących konferencji i seminariów naukowych. Wśród nich wymienić należy:

VIII Konferencja Naukowo-Techniczna „Rynek Energii Elektrycznej: Liberalizacja - szanse i zagrożenia” (REE '2001)

Staraniem Katedry Elektrowni i Gospodarki Energetycznej, w dniach 26-27 kwietnia odbyła się w Kazimierzu Dolnym kolejna Konferencja Naukowo-Techniczna „Rynek Energii Elektrycznej: Liberalizacja - szanse i zagrożenia” (REE '2001). Jak co roku spotkała się z szerokim zainteresowaniem osób i instytucji związanych z tematyką konferencji. Na adres Komitetu Organizacyjnego wpłynęło ponad 30 streszczeń referatów zgłoszonych z inicjatywy uczestników konferencji.

IV Sympozjum Naukowo-Techniczne SM 2001

W dniach 9-11 maja 2001 roku miało miejsce IV Sympozjum Naukowo-Techniczne SM 2001 zorganizowane przez Koło Naukowe Napędu i Automatyki Politechniki Lubelskiej wraz z Katedrą Napędów Elektrycznych Politechniki Lubelskiej. Główny akcent sympozjum skierowany był na rozwijanie współpracy naukowo-technicznej pomiędzy ośrodkami badawczymi a przedsiębiorstwami przemysłowymi i wdrożeniowymi. Jego celem jest wymiana doświadczeń, prezentacja nowych rozwiązań z zakresu sterowania, automatyki i monitorowania elektrycznych systemów przemysłowych. Program sympozjum był w tym roku niezwykle bogaty. Obejmował oprócz części naukowej również seminarium szkoleniowe (Controller Area Network) oraz sesję specjalną „Wykorzystanie odnawialnych źródeł energii elektrycznej” Koła Naukowego Napędu i Automatyki i Sekcji Studenckiej SEP_Politechniki Lubelskiej.

IV Konferencja „Informatyk Zakładowy”

Katedra Informatyki z Polskim Towarzystwem Informatycznym i Wyższą Szkołą Przedsiębiorczości i Administracji w Lublinie zorganizowała w dniach 19-20.04.2001 w Kazimierzu Dolnym IV Konferencję „Informatyk Zakładowy”. Tematem konferencji była „Gospodarka Elektroniczna”. Podtytuł: „Biznes, technologia, ekonomia, prawo” wskazywał na główne tematy poruszane na konferencji. Program konferencji obejmował następujące punkty:

- modele gospodarki elektronicznej, ze szczególnym uwzględnieniem małych i średnich przedsiębiorstw,

- wykorzystanie w praktyce sieci rozległych,
- technologie informatyczne dla e-gospodarki,
- problemy wprowadzania gospodarki elektronicznej (dostawcy usług, architektury systemów, bazy danych, technologie związane z Internetem),
- ekonomiczne i prawne aspekty gospodarki elektronicznej.

W konferencji wzięło udział ponad 70 osób – po równo ze środowiska akademickiego jak i przemysłu. Swoją ofertę zaprezentowało dwóch największych dostawców Internetu w Lublinie: ProFuturo i LUBMAN. Referaty konferencyjne zostały opublikowane w czasopiśmie „Informatyka Stosowana”.

V Lubelskie Akademickie Forum Informatyczne

Staraniem Katedry Informatyki przy udziale Polskiego Towarzystwa Informatycznego oraz Lubelskiego Towarzystwa Naukowego w dniach 17-18 maja w Kazimierzu Dolnym odbyła się V konferencja naukowa „Lubelskie Akademickie Forum Informatyczne”. Program konferencji adresowany był do praktyków i teoretyków informatyki. Tematyka konferencji dotyczyła szeroko rozumianej teorii i zastosowań informatyki w badaniach naukowych, edukacji, organizacji i zarządzaniu, przemyśle. W V edycji obejmowała ona:

- problemy teoretyczne informatyki,
- dydaktyka informatyki,
- zastosowania informatyki w badaniach naukowych, organizacji i zarządzaniu, przemyśle,
- problemy informatyzacji społeczności akademickiej.

Celem konferencji była wymiana informacji i doświadczeń w zakresie informatyzacji społeczności w regionie środkowo-wschodnim. Konferencja od lat stanowi platformę integracji środowisk teoretyków i praktyków w zakresie zastosowań informatyki w różnych obszarach działalności.

WSPÓŁPRACA MIĘDZYNARODOWA

W Katedrze Elektrotechniki Ogólnej trwa realizacja programu współpracy międzynarodowej Leonardo. Celem projektu jest stworzenie modułu kształcenia zawodowego dla inżynierów oraz dla studentów, który byłby stosowany w czasie ich praktyk zawodowych. W pracach nad modulem biorą udział partnerzy z Polski, Niemiec i Holandii. Nowy moduł ma wpłynąć na podniesienie poziomu kształcenia studentów w dziedzinie elektrotechniki w związku z dynamicznym rozwojem rynku pracy oraz przyszłą integracją z Unią Europejską. Temat projektu obejmuje zagadnienie intensyfikacji rozwoju systemu szkolenia praktycznego w ramach zawodowych praktyk studenckich w sektorze elektrotechniki ze szczególnym uwzględnieniem zapotrzebowania na określone kwalifikacje zawodowe. W ramach programu gościliśmy na naszym wydziale przedstawicieli uczelni zagranicznych jak również nasi pracownicy mieli możliwość zapoznania się z metodami kształcenia na uczelniach Holandii i Niemiec.

Katedra Elektrochemii rozwija współpracę międzynarodową z czołowymi ośrodkami naukowymi w Europie. W ostatnim okresie wizytę na Wydziale Elektrycznym złożył Adam Pronia z CEA w Grenoble (Francja), natomiast wkrótce prof. Kosmulski wyjedzie do Finlandii na zaproszenie Abo Akademi.

Sławomir Przyłucki

Wydział Inżynierii Budowlanej i Sanitarnej

ROZWÓJ WYDZIAŁU

Raport Rady Głównej Szkolnictwa Wyższego z 1999 roku wykazał, iż efektywność kształcenia studentów na WIBiS plasuje się na 6 miejscu wśród ocenianych krajowych uczelni technicznych.

WIBiS posiada prawa do doktryzowania na obu kierunkach studiów, z którego korzystają pracownicy tegoż wydziału oraz inne zainteresowane osoby legitymujące się odpowiednim wykształceniem ku otwarciu przewodu doktorskiego.

Oddanie do użytku nowego budynku na potrzeby Instytutu Inżynierii Ochrony Środowiska (w lipcu 2001 roku) przyspieszy rozpoczęte prace organizacyjne, których celem będzie:

- utworzenie nowego kierunku studiów: architektura i ochrona zabytków,
- reaktywacja studiów podyplomowych na istniejących już kierunkach.

ROZWÓJ KADRY NAUKOWEJ

W 2001 roku na WIBiS – specjalność inżynieria środowiska, tytuł doktora otrzymali:

- **mgr inż. Bernard Południk** (data obrony: 07.05., promotor – dr hab. Rudolf Burek, tytuł pracy: *Radiometryczna metoda oceny efektywności klarowania i zagęszczania zawieszin*),
- **mgr Mariola Chomczyńska** (data obrony: 07.05., promotor – prof. dr hab. Lucjan Pawłowski, tytuł pracy: *Utylizacja zużytych jonitów do rekultywacji zdegradowanych utworów piaszczystych*).

Ponadto na WIBiS PL w Katedrze Technologii Chemicznej otwarto (17 maja) przewód doktorski mgr inż. Teresy Szymury (promotor – dr hab. Krystyna Pomorska, tytuł pracy: *Sole amonowe i fosforanowe w uzdatnianiu wody i usuwaniu kamienia kotłowego w recyrkulacyjnych obiegach chłodniczych*).

Obecnie na WIBiS PL otwarte są 4 przewody habilitacyjne (3 z zakresu budownictwa i 1 z zakresu ochrony środowiska) oraz 1 w trakcie przygotowań do otwarcia.

DYDAKTYKA

Nowy kierunek – inżynieria środowiska

Kierunek ten uruchomiono w miejsce już istniejącego kierunku ochrona środowiska w oparciu o istniejącą kadrę i zaplecze naukowo-dydaktyczne. Studia magisterskie na przekształconym kierunku trwają 5 lat (10 semestrów). Program kształcenia obejmuje 3600 godzin zajęć.

Przez pierwsze trzy lata realizowane jest minimum programowe. Wyjątek stanowią przedmioty: grafika inżynierska, materiałoznawstwo specjalistyczne, inżynieria elektryczna oraz prawne podstawy i kontrola w ochronie środo-

wiska. Będą one realizowane po czwartym roku. Po trzyletnim toku studiów istnieje możliwość ukończenia 4-letnich studiów inżynierskich bądź też kontynuowania edukacji na dwuletnich studiach magisterskich o wybranej specjalności.

Po czwartym roku przewidziano 4-tygodniową praktykę przeddyplomową. Oprócz wspomnianej już praktyki, tok studiów uzupełniono o 2-tygodniowe ćwiczenia terenowe z geodezji – zajęcia odbywać się będą po pierwszym roku studiów.

Specjalności na kierunku inżynieria środowiska:

1. na studiach dziennych magisterskich:
 - informatyka w inżynierii środowiska,
 - ochrona powierzchni ziemi i utylizacja odpadów,
 - technologia wody, ścieków i odpadów,
 - zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków.
2. na studiach dziennych inżynierskich:
 - ochrona powierzchni ziemi i utylizacji odpadów,
 - zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków
3. na studiach zaocznych
 - ochrona powierzchni ziemi i utylizacji odpadów,
 - technologia wody, ścieków i odpadów,
 - zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków.

CO NOWEGO W KATEDRACH?

W ostatnim kwartale 2001 roku w Instytucie Inżynierii Ochrony Środowiska wiele się wydarzyło.

W związku z przekształceniem kierunku *ochrona środowiska na inżynierię środowiska* przygotowano nowy program kształcenia. Jest to system modułowo-punktowy umożliwiający elastyczną edukację (wybór przez studentów przedmiotów oraz wybór kolejności ich realizacji). Planowany termin wdrożenia: październik 2001.

Innym ważnym wydarzeniem w instytucie jest wyjazd (13.05.) służbowy, w charakterze przedstawiciela w komisji Ochrony Środowiska w Brukseli, dr Marzeny Dudzińskiej. Planowany termin pobytu to 3 miesiące.

Warto również wspomnieć o planowanej wymianie studentów (magistrantów) pomiędzy Christian-Albrechts Universität w Kilonii a instytutem. Obecnie zgłosiło się 5 osób, chcących pogłębiać swoją wiedzę z zakresu inżynierii środowiska na WIBiS PL. Warunki studiowania ustala ze stro- na niemiecką dr inż. Jacek Czerwiński.

W drugim kwartale tego roku przyznane zostały pierwsze dyplomy inżynierskie na kierunku *ochrona środowiska* w systemie zaocznym.

Jednym z ważniejszych wydarzeń w życiu **Katedry Technologii Chemicznej** w mijającym kwartale 2001 roku była wizyta prof. Jamesa Bruce'a z Hendrix College z Washingtonu.

Odbyła się V Konferencja „Technologie Bezodpadowe i Zagospodarowanie Odpadów” w Lukęcinie, na której prof. Iwo Pollo był przewodniczącym komitetu naukowego.

„Rozkład tlenków azotu” to zakres badań dr Mariusza Wrońskiego, przeprowadzonych w zaprzyjaźnionym laboratorium Katalizy i Elektroniki Gazowej Uniwersytetu Moskiewskiego im. Łomonosowa w Moskwie.

Dyplomantka tejże katedry przeprowadza badania w zaprzyjaźnionym Uniwersytecie w Saga (Japonia). Tematyka doświadczeń dotyczy generowania piany w plazmach.

W ostatnim czasie obroniona została praca magisterska, której tematem było *Zastosowanie technik plazmowych w ochronie środowiska*.

W ramach dalszej współpracy naukowej **Katedry Ogrzewnictwa, Wentylacji i Automatykacji** z Instytutem Fizyki Budowli Fraunhofera w Holzkirchen oraz z Katedrą Fizyki Budowli Uniwersytetu w Stuttgart prof. Rudolf Burck wygłosił zamawiany wykład.

W drugim kwartale 2001 roku rynek wydawnictw naukowych wzbogacił się o 2 pozycje:

– skrypt autorstwa mgr inż. Grzegorza Dysia, dr inż. Piotra Surmacza i dr inż. Anny Życzyńskiej, zatytułowany *Ćwiczenia laboratoryjne z materiałoznawstwa instalacyjnego* – monografię autorstwa dr inż. Doroty Wójcickiej-Migasiuk, zatytułowaną *Zastosowanie metody potencjałów węzłowych do analizy i projektowania instalacji słonecznych ciepłej wody*.

„Badanie efektywności klarowania i zagęszczania zawieszin” i „pomiary zawartości części palnych w popiołach lotnych” będą tematyką planowanego cyklu seminariów z udziałem przedstawicieli przemysłu. Planowany termin wydarzenia: grudzień 2001/styczeń 2002.

Pod kierunkiem dr hab. inż. Jana Kukielki, prof. PL w dalszym ciągu prowadzone są prace nad grantem KBN dotyczące zastosowania betonów asfaltowo-cementowych (BAC) do podbudów i warstw wiążących nawierzchni drogowych. Planowany koniec prac: 2002 rok.

Należy zaznaczyć, iż KBD na WIBiS PL jest jedną z ważniejszych jednostek w Polsce w zakresie ulepszenia nawierzchni dróg metodami mechanistycznymi. Badania uwieńczone opracowaniem takiej metody, prowadził w tej katedrze dr Firlej.

Dr hab. inż. Jan Kukielka, prof. PL przewodniczył zespołowi opracowującemu strategię rozwoju transportu i dróg województwa lubelskiego, jednocześnie był współtwórcą tej strategii w zakresie dróg, kolei, lotnisk i przejść granicznych (na Bugu). Opracowane koncepcje są obecnie wdrażane.

Zdzisław Kozak, Ewa Haraszczuk, Tadeusz J. Chmielewski

KONFERENCJA „EKOLOGIA W PLANOWANIU PRZESTRZENNYM AGLOMERACJI MIEJSKICH”

Pod patronatem prof. Kazimierza Szabelskiego, rektora Politechniki Lubelskiej, 27 kwietnia 2001 r. w Dworku Ziemiańskim AR w Lublinie odbyła się konferencja naukowo-techniczna pt. *Ekologia w planowaniu przestrzennym aglomeracji miejskich*. Obradom przewodniczył prof. dr hab. inż.

Jerzy M. Grycz – dziekan Wydziału Inżynierii Budowlanej i Sanitarnej PL. W programie znalazły się następujące referaty:

- dr hab. Ewa Bojar, prof. PL – prorektora ds. nauki PL: *Ekonomiczne aspekty zarządzania zasobami przestrzeni zurbanizowanej*
- prof. dr hab. inż. arch. Teresa Zarębska – Wydział Architektury Politechniki Warszawskiej: *Problematyka obiektów zabytkowych w planowaniu przestrzennym miast*
- dr Tadeusz J. Chmielewski – Politechnika Lubelska: *Ochrona środowiska przyrodniczego w planowaniu przestrzennym miast Unii Europejskiej*
- prof. dr hab. Zdzisław Michalczyk – UMCS Lublin i prof. dr hab. Stanisław Radwan – AR Lublin: *Walory środowiska przyrodniczego Lublina*
- doc. dr inż. arch. Romuald Dylewski – Instytut Gospodarki Przestrzennej i Komunalnej w Lublinie: *Zastosowanie zasad kształtowania struktury przestrzennej miast Unii Europejskiej do warunków i potrzeb aglomeracji lubelskiej*
- dr inż. Zygmunt Dresler, mgr inż. arch. Krzysztof Moczyłowski, mgr inż. arch. Mirosław Rossa, mgr inż. arch. Piotr Pędzisz – Drexpol Holding S.A. w Lublinie: *Inicjatywy i działania przedsiębiorców, na rzecz poprawy struktury funkcjonalno – przestrzennej miasta Lublina*
- dr Tadeusz J. Chmielewski, dr inż. arch. Elżbieta Przesmycka, Ewa Buczek – Politechnika Lubelska: *Lublin między ul. Krochmalną i Nadbystrzycką – stan aktualny, potencjalne predyspozycje oraz koncepcja przyrodniczej i architektonicznej rewitalizacji*
- prof. dr hab. Lucjan Pawłowski – Politechnika Lubelska: *Możliwości wykorzystania funduszy przedakcesyjnych Unii Europejskiej w procesie odnowy miasta Lublina*.

W dyskusji podkreślano m.in., że środowisko przyrodnicze Lublina podlega wyraźnemu ubożeniu, zabudowywane są liczne obszary o ważnych funkcjach ekologicznych, a jednocześnie procesy urbanizacyjne prowadzą do coraz liczniejszych przykładów dysfunkcji struktury przestrzennej obszaru aglomeracji. Niezbędne jest pilne podjęcie prac studialno-projektowych nad przyrodniczą i funkcjonalno-przestrzenną odnową miasta Lublina, nad harmonizacją jego sfery ekologicznej i ekonomicznej, nad wzrostem efektywności rozwoju gospodarczego z jednoczesną poprawą jakości środowiska przyrodniczego miasta. W skali szczegółowej specjalna uwaga powinna być poświęcona ochronie, odnowie i harmonizującemu z przyrodą zagospodarowaniu takich rejonów jak: górki Czechowskie, dolina rzeki Czechówki od Woli Sławińskiej do ul. Wodopojnej, dolina Bystrzycy między ul. Nadbystrzycką i Krochmalną (otoczenie Politechniki Lubelskiej), kompleks: Dąbrowa – Zalew Zemborzycki – Stary Gaj i kilka innych. Niezbędne jest pilne formalne utworzenie „zielonego pierścienia Lublina”. Wysunięto propozycję zgłoszenia do Unii Europejskiej grantu pt.: *Przyrodnicza, ekonomiczna i funkcjonalna – przestrzenna odnowa miasta Lublina i jego otoczenia*, zaś do Komitetu Badań Naukowych grantu pt.: *Ochrona i zagospodarowanie śródmiejskich terenów cennych przyrodniczo (na przykładzie Górek Czechowskich w Lublinie)*. Wnioski z konferencji przekazano władzom miasta Lublina. Materiały pokonferencyjne mają być wydane w postaci książkowej.

Tadeusz J. Chmielewski

Perspektywy inżynierii ochrony środowiska

wywiad z prof. dr hab. Lucjanem Pawłowskim,
dyrektorem Instytutu Inżynierii Ochrony Środowiska PL

Jak Pan profesor, jako twórca Instytutu Inżynierii Ochrony Środowiska Politechniki Lubelskiej, widzi perspektywy rozwoju instytutu w aspekcie badawczym oraz naukowym?

– Instytut Inżynierii Ochrony Środowiska Politechniki Lubelskiej zalicza się do czołówki krajowej pod względem badawczym oraz dydaktycznym. Nie od dziś wiadomo, że dobrze wykształcony zespół naukowców to podstawa wybitnej placówki badawczej. Dlatego też instytut jest miejscem solidnej edukacji kadr naukowych. Dobre przygotowanie przyszłych pracowników osiąga się poprzez szybkie zdobycie znaczących stopni naukowych oraz odbycie stażów zagranicznych.

Widzę realne szanse swojego instytutu jako:

- placówki edukacyjnej, w której studenci zdobywać będą niezbędną w życiu zawodowym wiedzę, kwalifikację oraz doświadczenia. Proces kształcenia powinien przebiegać w kraju i za granicą (program obustronnej wymiany studenckiej, zawodowe praktyki zagraniczne, staże) nie tylko w oparciu o dobrą znajomość przedmiotu studiów, ale także języków obcych;
- „narzędzia” porozumienia z regionalnymi władzami nie tylko w zakresie inżynierii środowiska, ale również w szeroko pojętej ochronie środowiska człowieka (polepszenie stanu środowiska, walka z bezrobociem poprzez stwarzanie nowych miejsc pracy).

Wstąpienie Polski do Unii Europejskiej jest bardzo bliskie, w związku z tym ważna jest internacjonalizacja, tzn. otwarcie się na świat. Dotyczy to całego środowiska naukowo-badawczego, począwszy od studentów, a na pracownikach naukowo-dydaktycznych kończąc. W odniesieniu do studentów ważne jest zdobywanie doświadczeń, kontaktów zagranicznych poprzez ich wyjazdy na zaprzyjaźnione uczelnie. Chciałbym zaznaczyć, iż instytut jest jedyną prowadzącą taką działalność jednostką. Obecnie dotyczy to wąskiego (kilka osób) grona studentów. W przyszłości instytut planuje rozszerzenie tej działalności.

Jako przewodniczący Komitetu Ochrony Środowiska Polskiej Akademii Nauk, jak mógłby Pan scharakteryzować główne współczesne kierunki badawcze w inżynierii środowiska w Polsce i rolę instytutu w tej dziedzinie?

– Jest to pytanie, jakie zadałem sobie po wybraniu na przewodniczącego Komitetu Ochrony Środowiska PAN na wstępie.

Wyodrębniono 20 zespołów badawczych przy KOŚ PAN, których zadaniem jest opracowanie wytycznych dotyczących problematyki badań z zakresu inżynierii środowiska. Ogólny zarys tematyki to:

- charakterystyka badań w poszczególnych dziedzinach inżynierii środowiska (technologii wody i ścieków, ochrony powierzchni ziemi, zaopatrzenia w wodę, ochrony powietrza),

- miejsce polskich badań na rynku światowym
- perspektywy przeprowadzanych badań w przyszłości.

Bardzo ważny we współczesnych kierunkach badawczych powinien być całościowy sposób podejścia do badań, tzn. postrzeganie przedmiotu badań przez jak największą ilość wyznaczników, pomiędzy którymi należy poszukiwać powiązań ważnych dla egzystencji człowieka.

Ważną rolę we współczesnych kierunkach badawczych należy przypisać dydaktyce, ponieważ bez wykwalifikowanego zespołu nie osiąga się znaczących wyników prac badawczych.

Obecnie w instytucie ważnym kierunkiem badawczym jest zastosowanie metod chemicznych do neutralizacji (rozkładu, niszczenia, immobilizacji) szkodliwych substancji w środowisku metodami technicznymi i technologicznymi. Podstawą w pracach z zakresu inżynierii środowiska jest odpowiednio dobrany zespół współpracowników. Dlatego też w Instytucie Inżynierii Ochrony Środowiska zatrudnieni są wybitni specjaliści z różnych dziedzin wiedzy o środowisku, między innymi prof. dr hab. Witold Stępniewski (zagadnienia renaturalizacji środowiska), dr Tadeusz Jan Chmielewski (ekologia krajobrazu) i inni.

Chcę, aby każda ważna dziedzina inżynierii środowiska była w instytucie reprezentowana badawczo. Dlatego pragnę stworzyć zespół osiągający znaczące wyniki w skali kraju oraz za granicą.

Jak Pan, jako członek Komitetu ds. Ochrony Środowiska Unii Europejskiej, postrzega możliwości włączenia się Politechniki Lubelskiej do unijnych programów badawczych?

– Celem Komitetu ds. Ochrony Środowiska Unii Europejskiej jest opiniowanie i wpływanie na kierunki finansowania badań w skali europejskiej i ponad europejskiej.

Jako członek tego przewiduję ścisłą współpracę Instytutu Inżynierii Ochrony Środowiska z tą instytucją. Pierwsze kroki w tym względzie zostały już poczynione; dr Marzena Dudzińska odbywa obecnie staż w Brukseli. Przewiduje się także wysyłanie absolwentów instytutu na podobne staże.

Instytut jako placówka naukowo-dydaktyczna poprzez wysyłanie kadry naukowej na staże unijne wzbogaci się o doświadczenia sąsiadów a także o kontakty, które będą procentować w przyszłości.

Przygotowujemy także wnioski o dwa unijne granty badawcze związane z naukowymi podstawami zrównoważonego rozwoju miast oraz z programami renaturalizacji zdegradowanych ekosystemów. Instytut Inżynierii Ochrony Środowiska PL będzie mieć dzięki temu możliwość współuczestniczenia w najważniejszych trendach światowej nauki z zakresu ochrony środowiska.

Dziękuję za rozmowę.

Rozmawiała *Ewa Haraszczuk*

Wydział Zarządzania i Podstaw Techniki

ROZWÓJ KADRY NAUKOWEJ

Dr Anna Maria Manek, pracownik Katedry Ergonomii uzyskała stopień dr hab. nauk humanistycznych w zakresie psychologii pracy. Obrona pracy pt.: *Wartościowanie własnej sytuacji życiowej przez bezrobotnych* odbyła się w 2000 r. na Wydziale Nauk Społecznych Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego. Zatwierdzenie stopnia nastąpiło 26.02.2001 r.

Mgr Dariusz Chocyk, pracownik Zakładu Fizyki Doświadczalnej Instytutu Fizyki, w dniu 23.03.2001 obronił pracę doktorską pt.: *Niezwierniadlane rozpraszanie promieniowania rentgenowskiego w układach wielowarstwowych* na Wydziale Fizyki i Techniki Jądrowej Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie. Promotorem pracy był dr hab. Grzegorz Gładyszewski, prof. PL.

ZAKŁAD FIZYKI DOŚWIADCZALNEJ INSTYTUTU FIZYKI PL

Zakład Fizyki Doświadczalnej (ZFD) powstał w lipcu 1997, wraz z powołaniem Instytutu Fizyki na Wydziale Zarządzania i Podstaw Techniki. Kierownikiem zakładu, w którym pracuje 5 doktorów, 1 asystent, 1 wykładowca oraz 3 pracowników technicznych, został dr hab. Grzegorz Gładyszewski, prof. PL.

Badania prowadzone przez zakład są skupione wokół tematu *Fizyczne właściwości cienkich warstw i układów wielowarstwowych*. W ramach tego tematu realizowane są liczne zadania cząstkowe:

- wzrost metalicznych układów wielowarstwowych,
- badania struktury metalicznych układów wielowarstwowych otrzymanych metodą MBE (Molecular Beam Epitaxy) oraz metodą IAD (Ion Assisted Deposition),
- badania międzypowierzchni w metalicznych supersieciach,
- symulacje 2D i 3D metodą Monte Carlo rozpraszania promieniowania rentgenowskiego w układach wielowarstwowych,
- badania naprężeń w metalicznych supersieciach,
- wpływ mixingu jonowego na relaksację naprężeń w metalicznych układach wielowarstwowych.
- badania Mössbauerowskie stopów otrzymanych metodami elektrolitycznego osadzania oraz mechanicznej syntezy, a także cienkich warstw uzyskanych metodą osadzania elektrolitycznego.

Zakład Fizyki Doświadczalnej współpracuje z dwoma ośrodkami francuskimi: Uniwersytetem w Poitiers oraz Uniwersytetem Aix-Marseille III (Laboratorium TECSEN). Współpraca opiera się o umowy zawarte pomiędzy rektorami wspomnianych ośrodków a Politechniką Lubelską. Z Laboratorium TECSEN, w ramach programu „Polonium 2000 oraz 2001”, Zakład Fizyki Doświadczalnej realizuje wspólny projekt badawczy pt. *Naprężenia w metalicznych struktura-*

ch wielowarstwowych: zastosowanie metod doświadczalnych i symulacji numerycznych dyfrakcji promieni rentgenowskich w przypadku koherentnych struktur wielowarstwowych. Współpraca z uniwersytetem w Poitiers dotyczy głównie badania naprężeń w układach wielowarstwowych poddanych działaniu wiązki jonów (mixing jonowy).

W ramach programu „Polonium 2000” w roku 2000 zrealizowano dwie wizyty pracowników ZFD (D. Chocyk i A. Prószyński) w Laboratorium TECSEN oraz trzy wizyty pracowników Laboratorium TECSEN (O. Thomas, P. Gergaud i S. Labat) w zakładzie. We wrześniu i październiku 2000 r. kierownik zakładu prof. G. Gładyszewski przebywał w Laboratorium TECSEN w charakterze „professeur invite”. W roku 2001, w ramach programu „Polonium 2001” przewidziana jest dalsza wymiana pracowników. Współpraca z Uniw. w Poitiers zaowocowała w roku 2000 dwoma wizytami we Francji (G. Gładyszewski i D. Chocyk). Aktualnie jako „professeur invite” (czerwiec–lipiec 2001) przebywa tam kierownik zakładu prof. G. Gładyszewski.

Jerzy Montusiewicz

PROMOCJA Z PASJĄ

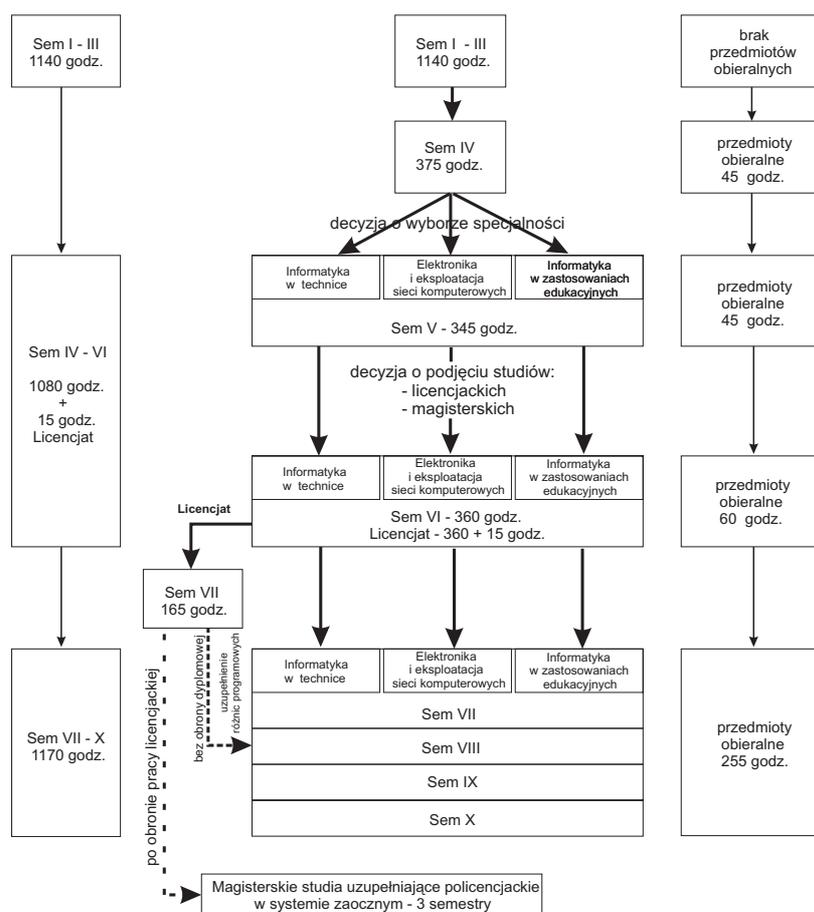
W minionym roku akademickim studenci IV roku kierunku *zarządzanie i marketing* zaimponowali prowadzącym zajęcia z Promocji Marketingowej wyjątkowo wysokim poziomem projektów wykonanych na zaliczenie przedmiotu. Wiele z tych prac było przeznaczonych do wdrożenia przez firmy i organizacje z naszego regionu.

Dydaktycy: dr inż. Barbara Szymoniuk, mgr inż. Magdalena Rzemieniak, dr hab. inż. Stanisław Skowron oraz mgr Piotr Lutek postanowili zatem, aby najlepsi z najlepszych zaprezentowali swoje prace przed szerszym audytorium podczas specjalnego wykładu z promocji.

Wykład ten odbył się 5 czerwca br. na Wydziale Zarządzania i Podstaw Techniki. Wśród przybyłych gości znaleźli się: prodziekan ds. nauki – prof. Marek Pawlak, Kanclerz Wyższej Szkoły Przedsiębiorczości i Administracji w Lublinie – mgr Radosław Marciniak, a także przedstawiciele:

SCHEMAT BLOKOWY ELASTYCZNEGO SYSTEMU KSZTAŁCENIA
NA KIERUNKU WYCHOWANIE TECHNICZNE

agencji reklamowej Vena Art, wydziałowego dziekanatu oraz studenci IV i V roku ZiM.

Uwagę uczestników spotkania przyciągały nie tylko same prace, ale również brawurowy sposób ich prezentacji z użyciem multimediów. Nudzić nie pozwoliła się zróżnicowana tematyka projektów. Zaprezentowano kolejno propozycje kampanii promocyjnych: dla Hospicjum im. Małego Księcia, instalacji przemysłowych, sympozjum naukowego „Wielcy Ludzie Reklamy”, piekarni „Sławiński” ze Świdnika, dla Gminy Urzędów, bielizny damskiej (ciekawostka – praca przygotowana przez mężczyzn) oraz hurtowni usług weselnych „Pasja”.

Dodatkową atrakcją była degustacja zorganizowana przez autorów projektu promocji wyrobów piekarniczych oraz poczęstunek zafundowany uczestnikom wykładu przez dziekanów WZiPT. Kwota przeznaczona przez dziekanów na nagrody dla studentów zgodnie z ich wolą została przekazana na potrzeby Hospicjum im. Małego Księcia w Lublinie.

Prezentację podsumowali: prodziekan ds. nauki prof. Marek Pawlak oraz Kanclerz WSPiA Radosław Marciniak, wyrażając swoje uznanie dla profesjonalizmu studentów oraz gratulując sukcesów prowadzącym zajęcia z Promocji. Podkreślali walory praktyczne ich wspólnej pracy. Goście dostrzegli widoczną we wszystkich prezentacjach PASJĘ oraz życzyli, by zawsze towarzyszyła ona studentom we wdrażaniu swoich pomysłów – z korzyścią dla naszego regionu.

ELASTYCZNY SYSTEM KSZTAŁCENIA NA KIERUNKU WYCHOWANIE TECHNICZNE

W dniu 11 lipca 2001 roku Rada Wydziału Zarządzania i Podstaw Techniki zatwierdziła elastyczny system studiów na kierunku *wychowanie techniczne*. Schemat blokowy tego systemu pokazano powyżej.

Zespołowi przygotowującemu elastyczny system studiów przewodniczył prodziekan ds. kształcenia dr hab. inż. Tadeusz Baum, prof. PL

KONFERENCJE, WARSZTATY, SEMINARIA

Konferencja Instytutu Fizyki Politechniki Lubelskiej

Instytut Fizyki Politechniki Lubelskiej wraz z Wydziałem Fizyki i Matematyki Stosowanej Politechniki Gdańskiej oraz Polskim Towarzystwem Wzrostu Kryształu i Regionalnym Centrum Badań Spektrometrycznych przygotowują w dniach 10-12 września 2001 r. 6 Międzynarodową Konferencję pt. *Intermolecular Interactions in Matter*. Tym razem miejscem naukowych dysput będzie Jelitkowo nad Bałtykiem. *JeM*

X Mikrokomputerowe Warsztaty Politechniki Lubelskiej

W dniach 14-17 maja 2001 r. w Kazimierzu Dolnym odbyły się jubileuszowe X Mikrokomputerowe Warsztaty Politechniki Lubelskiej, zorganizowane przez Zakład Systemów

mów Informatycznych (ZSI) Katedry Zarządzania PL i IV Wydział Nauk Technicznych Lubelskiego Towarzystwa Naukowego.

Warsztaty stanowiły kontynuację corocznych wiosennych spotkań środowiska informatycznego regionu. Celem warsztatów było zrealizowanie celów statutowych PL polegających na aktywizacji regionu środkowowschodniego w zakresie zastosowań nowoczesnych technologii informatycznych w nauce, dydaktyce i w życiu gospodarczym.

X Warsztaty Mikrokomputerowe, w których uczestniczyło łącznie 340 osób, odbywały się w Domu Pracy Twórczej Politechniki Lubelskiej i Liceum Ogólnokształcącym w Kazimierzu Dolnym. W ramach X Warsztatów odbyły się następujące naukowe sesje tematyczne:

- 1.1. Problemowa metoda nauczania arkusza kalkulacyjnego.
- 2.1. Problemy dydaktyki informatyki – IV Informatyczne Seminarium Nauczycielskie.
- 2.2. Informatyka w zreformowanej szkole.
- 3.1. Metodyka informatyki – konferencja metodyczna.
- 3.2. Metodyka budowy i eksploatacja serwisów WWW.
- 3.3. Podstawowe modele pojęciowe systemów operacyjnych i technik obiektowych.
- 3.4. Nowoczesne techniki komputerowe.
- 4.1. Zastosowania informatyki – konferencja studencka.

Do sesji pt. *Problemowa metoda nauczania arkusza kalkulacyjnego* wydrukowano materiały konferencyjne (Smołka J., Skrzypta R., Wit B.: *Arkusze kalkulacyjne w zastosowaniach praktycznych*. Zeszyt naukowy Informatyki Stosowanej, numer specjalny S3/01, Katedra Informatyki Politechniki Lubelskiej, Lublin, 2001) zawierające 14 rozdziałów, w których zawarto wyniki trzy letnich badań prowadzonych w ZSI Politechniki Lubelskiej w zakresie stosowania arkuszy kalkulacyjnych w następujących obszarach: nauce jako przedmiot i podmiot badań; w biznesie jako narzędzie pracy oraz w przekazywaniu wiedzy dla różnego rodzaju użytkowników. Prezentowane prace zawierały oryginalne metody rozwiązań nawiązujące do profesjonalnych rozwiązań informatyki szczególnie przydatne przy tworzeniu złożonych aplikacji arkuszowych.

IV Informatyczne Seminarium Nauczycielskie przeznaczone dla nauczycieli informatyki wszystkich szczebli nauczania, ze względu na uczestnictwo 70 osobowej grupy, zostały zorganizowane w sali widowiskowej Liceum Ogólnokształcącym w Kazimierzu Dolnym. Podczas sesji zostały wygłoszone trzy obszernie wystąpienia panelowe:

- Krzysztof Świącicki (MEN): *E – Polska*,
- Jan Smółka (ZSI PL): *INTEL – nauczanie ku przyszłości*,
- Ryszard Perkowski (Kuratorium Oświaty): *Lokalne Akademie Informatyczne*

oraz kilka referatów szczegółowych.

Ze względu na dużą liczbę uczestników obrady były organizowane w różnych miejscach i salach: w kinie „Wisła” w Kazimierzu Dolnym odbyła się **konferencja metodyczna** (współorganizatorami tej konferencji obok ZSI PL były: Wojewódzki Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Lublinie oraz Kuratorium Oświaty w Lublinie). Tematem wiodącym była podstawa programowa nauczania informatyki na wszystkich szczeblach nauczania. W domu Pracy Twórczej obradowały sekcje 3.2; 3.3 oraz 3.4.

W ostatnim dniu warsztatów odbyła się konferencja studencka zorganizowana przez **Koło Zastosowań Informatyki PL** na której wygłoszono 14 referatów.

W sumie w ramach X Mikrokomputerowych Warsztatów Politechniki Lubelskiej wygłoszono 37 referatów, które dotyczyły czterech zagadnień:

- informatyki w zarządzaniu,
- nowoczesnych technologii w informatyce,
- dydaktyki informatyki,
- wybranych zagadnień informatyki współczesnej.

Wygłoszone referaty i wnioski pokonferencyjne zostaną opublikowane w kolejnym „Zeszycie Naukowym” nr S4/01 Informatyki Stosowanej.

X Mikrokomputerowe Warsztaty PL i współorganizowane konferencje przyczynią się do integracji środowiska informatycznego oraz wypracowanie działań i inicjatyw na rzecz szybszego wprowadzenia informatyki we wszystkich sferach życia regionu.

Bogdan Wit

Seminarium Zakładu Fizyki Doświadczalnej Instytutu Fizyki Politechniki Lubelskiej

W dniach 26-27 czerwca 2000 r. w Kazimierzu Dolnym w Domu Pracy Twórczej Politechniki Lubelskiej odbyło się seminarium na temat „Powierzchnia, Międzypowierzchnia i Struktury Cienkowarstwowe”. Naukowcy reprezentujący AGH Kraków, IFM Poznań, UMCS Lublin oraz IF PL wygłoszili 11 referatów.

JeM

Seminarium „Wielcy Ludzie Reklamy”

Koło Naukowe Marketingu działające przy Politechnice Lubelskiej było organizatorem sympozjum pt. *Wielcy ludzie reklamy*, które odbyło się dnia 23 marca br. na Wydziale Mechanicznym PL.

W sympozjum wzięły udział osoby reprezentujące znane agencje reklamowe (m.in. Leo Burnett, IAA, Testardo) oraz pisma specjalistyczne o tematyce marketingowej (np. Brief).

Sympozjum adresowane było do studentów wydziałów ekonomicznych, do kadry naukowej lubelskich uczelni, środowisk biznesu, przedstawicieli władz miasta oraz osób zajmujących się polityką.

W przyszłości KNM planuje organizację kolejnych spotkań integrujących w ramach cyklu „Przyjazny marketing”. Przewidywanym tematem kolejnego sympozjum będzie skuteczność narzędzi promocyjnych w ramach promotion-mixu.

Zakres tematyczny sympozjum obejmował następujące zagadnienia:

- metody i skuteczność oddziaływania na klienta w internecie,
- historia branży reklamowej,
- historia i działalność Festiwalu Filmów Reklamowych Crackfilm,
- triki w reklamie,
- nowoczesne strategie komunikacji – planowanie kanałów komunikacji,
- wpływ kreacji na skuteczność oddziaływania reklamy,
- produkcja w reklamie,
- czy istnieje polska szkoła w kreacji reklamowej.

Dni Kultury Studenckiej – Juwenalia 2001

Największym przedsięwzięciem organizowanym przez Samorząd Studentów Politechniki Lubelskiej były bez wątpienia obchody Dni Kultury Studenckiej – Juwenalia 2001. Do grona organizatorów, obok Politechniki Lubelskiej i Akademii Medycznej, w tym roku dołączyły również Wyższa Szkoła Przedsiębiorczości i Administracji oraz Wyższa Szkoła Dziennikarstwa.

Dni Kultury Studenckiej odbyły się w dniach 9-13 maja. Program ich obchodów był bardzo bogaty, każdy mógł znaleźć coś dla siebie. W ramach Juwenaliów odbyło się prawie pięćdziesiąt różnych imprez, na których można było dobrze się bawić, jak również dowiedzieć się wielu interesujących rzeczy. Były to m.in. występy zespołów artystycznych Politechniki i Akademii Medycznej, warsztaty dotyczące aktywnych metod poszukiwania pracy, panele dyskusyjne – „Wiedza i intelekt”, „Kobiety i polityka”, „Szuka motywacji i autoprezentacji”, „Dwa światy Pokemonów”, zjazd poetycki „Zderzenie czołowe”, mecz szachow-

wy i turniej bilardowy, wystawy fotograficzne i rysunkowe, regaty żeglarskie, wybory najsilniejszego człowieka Juwenaliów, pokazy – fryzur, makijażu, liczne dyskoteki oraz rozgrywki sportowe.

Podczas Dni Kultury Studenckiej wystąpili również znani i cenieni artyści: Kabaret Hi-Fi oraz zespoły Dżem, Sztworny Pal Azji, Oddział Zamknięty, Ziyó i Kult. Całą zabawę zakończył efektowny pokaz sztucznych ogni.

Juwenalia 2001 cieszyły się ogromną popularnością. Według szacunków łączny udział w nich wzięło około 40 tysięcy osób. Była to bez wątpienia największa tego typu impreza w Lublinie. Był to jednocześnie, zapowiadany w poprzednich latach przez organizatorów, kolejny krok uczyniony w kierunku integracji środowisk akademickich Lublina. Mamy nadzieję, że w niedalekiej przyszłości zorganizowana zostanie impreza będąca wynikiem współpracy wszystkich lubelskich uczelni.

Jacek Wolski

Kazik nieco inaczej

W artykule *Kazik na Politechnice* autorstwa Radosława Dąbrowskiego zamieszczonego w Biuletynie Informacyjnym Politechniki Lubelskiej nr 1(5)/2001, s. 46 wkraǳo się kilka błędów, które postaram się sprostować.

Idea powstania klubu studenckiego na Politechnice Lubelskiej pojawiła się od końca lat siedemdziesiątych, ale jej realizacja nastąpiła dopiero po pojawieniu się w październiku 1980 roku grupy inicjatywnej, która powołała komitet założycielski Niezależnego Zrzeszenia Studentów. Wielkim rzecznikiem organizacji klubu był Krzysztof Zięba - jeden z trzech pierwszych przewodniczących NZS PL. Władze NZS załatwiły lokal, który pełnił wtedy funkcję magazynu zniszczonego sprzętu – obecna sala nr 15 w budynku *Oxford*. W tamtych czasach istniały obowiązkowe praktyki studenckie, które polegały na miesięcznej pracy fizycznej w zakładzie pracy. Do NZS-u zgłosiło się dwóch studentów, chyba po 1 roku studiów, o tym samym imieniu Kazik (jednym z nich Kazik Mordel, drugi niestety wyleciał mi z pamięci – nic więc dziwnego, że nazywaliśmy ich wtedy Kaziki). „Kaziki” uzyskali za poręczeniem władz NZS-u zgodę od ówczesnego prorektora ds. studentów (obecnego rektora – prof. Kazimierza Szabelskiego) na pracę przy budowie klubu w ramach praktyki robotniczej. Tak więc w wakacje roku szkolnego 1980-1981 pojawił się klub, postawiono barek, scenę oraz obraz na ścianie za nią – i właściwie to powstał cały jego wystrój.

Skąd się wzięła nazwa klubu? Tak naprawdę to powstała sama. Utarło się wtedy powiedzenie – idę do „Kazików” – co w naszym żargonie oznaczało nic innego, jak pójście do pomieszczenia przyszłego klubu. Na krzesłach i drzwiach „Kaziki” malowali K-2 jako swój znak wykonawcy. Z bie-

giem czasu wszyscy się do tego przyzwyczaili. „Kaziki” tworzyli również pierwszy zarząd klubu. Oczywiście w budowie klubu uczestniczyli również i inni studenci. Przy nadaniu oficjalnej nazwy nie byłem. Bardzo prawdopodobne, że przy przekształceniu nieoficjalnej nazwy na KAZIK miało wpływ imię prof. Szabelskiego – który miał swój wkład w powstaniu Klubu. Tego jednak dokładnie nie wiem.

W lokalu Klubu KAZIK w początkowym okresie nie było żadnej kafejki. Ogłoszenie stanu wojennego przerwało działalność klubu. Kiedy studenci powrócili na uczelnię odbywały się tam zebrania między innymi Koła PTTK przy Politechnice Lubelskiej, Akademickiego Koła Ochrony Przyrody, organizowano bale karnawałowe, grano na gitarach (tych klasycznych) i śpiewano piosenki. Później można było oglądać filmy wideo. W tym lokalu Klub KAZIK działał do wakacji 1988 roku. 1 sierpnia Politechnika Lubelska przejęła od UMCS kierunek wychowanie techniczne i powołano do życia Wydział Zarządzania i Podstaw Techniki. Pomieszczenie klubu zostało zamienione na salę dydaktyczną Zakładu Metod i Technik Nauczania (obecnie Katedra Technik i Metod Nauczania), sam klub przeniesiono, chyba początkowo do akademika, a później do jednego z pomieszczeń stołówki.

Należy również pamiętać, że w latach dziewięćdziesiątych na Politechnice Lubelskiej reaktywowano NZS. Stan wojenny zdelegalizował działający aktywnie pierwszy NZS, ale nie spowodował przerwania działalności ich członków (Waldek Łoboda za działalność w „podziemiu” internowany został pierwszej nocy stanu wojennego, zaś Arek Bąbel kilka tygodni później).

Romuald Zaorski

Od spektaklu do spektaklu

Jedna z wiodących grup tańca współczesnego w Polsce w marcu już po raz szósty zaprezentowała swoją pracę na IX Międzynarodowych Prezentacjach Współczesnych Form Tanecznych w Kaliszu. Tym razem w bardzo silnej obsadzie międzynarodowej nasz zespół, jako jedyny polski teatr tańca, został nagrodzony przez jury – było to wyróżnienie dla tancerza.

W kwietniu tego roku GTWPL wzięła udział w Festiwalu Tańca Współczesnego w Kielcach. Publiczność kielecka bardzo gorąco przyjęła zaprezentowane dwa spektakle. Było to dla naszych tancerzy szczególnie miłe, gdyż prezentacja nasza zaplanowana została w wieczorze ze znakomitym polskim mimem Ireneuszem Krosnym, znanym mistrzem nastroju komediowego. Nie jest łatwo przekonać rozbawioną publiczność do refleksyjnych przedstawień – naszym wykonawcom to się udało.

Maj to miesiąc kolejnego sukcesu artystycznego naszej grupy. W ramach projektu Polsko-Fińskiego w Helsinkach zespół po wieczorze fińskiej K@C Kekalainen@Company pokazał podczas polskiego wieczoru trzy spektakle. Po prezentacjach odbyło się spotkanie artystów z widzami. Publicz-

ność z wielkim aplauzem zareagowała na nasze choreografie. Wśród gości specjalnych na widowni nie zabrakło Polaków oraz pracowników Ambasady Polskiej w Helsinkach. Obok gratulacji pojawiło się duże zaskoczenie faktem, że w uczelni technicznej, jaką jest nasza Politechnika, istnieją formy aktywności kulturalnej dalece współczesne i na tak wysokim poziomie. Publiczność interesowała się stylem pracy, motywacją uczestniczenia w takim zespole. Nie wierzą, że tancerze nie mają wykształcenia baletowego. Krytycy uznali nasz zespół za bardzo dobry, ciekawy i wielce indywidualny.

Na przełomie czerwca i lipca nasi tancerze uczestniczyli w VIII Międzynarodowej Konferencji Tańca Współczesnego i Festiwalu Sztuki w Bytomiu. Obok udziału w warsztatach GTWPL zaprezentowała spektakl nagrodzony w Kaliszu oraz poprowadziła master class.

Obecnie trwają prace nad nowym pierwszym pełno wymiarowym spektaklem oraz organizacją kolejnej już piątej edycji Międzynarodowych Lubelskich Spotkań Teatrów Tańca.

Hanna Strzemiecka

Tańcząc idziemy przez życie

„GAMZA” TAŃCZY DLA ABSOLWENTÓW POLITECHNIKI SPRZED LAT

Podczas założycielskiego spotkania Towarzystwa Absolwentów i Przyjaciół Politechniki Lubelskiej, „Gamza” – najstarszy zespół artystyczny uczelni – postanowiła swoim występem uświetnić tę uroczystość. Przygotowany repertuar też nie był przypadkowy. W gronie tańczących studentów znalazło się m.in. 4 ubiegłorocznych absolwentów PL, którzy po ukończonych studiach i rozpoczęciu pracy zawodowej nie pożegnali się ze swoim hobby.

Brawa, gratulacje, wspólne tańczenie to telegraficzny skrót kolejnej prezentacji Formacji „GAMZA”.

TAŃCZĄCA SESJA

Maj i czerwiec to dla studentów tańczących w Formacji Tańca Towarzyskiego Politechniki Lubelskiej „GAMZA” gorący okres nie tylko z racji egzaminów i zbliżającej się sesji. Zdarzają się sytuacje gdzie jednego dnia odbywają się dwa pokazy taneczne uświetniające różnego rodzaju wydarzenia. „Gamza” jest często zapraszana na imprezy sportowe i spotkania biznesowe oraz okolicznościowe uroczystości. Z tego faktu cieszą się zarówno organizatorzy, jak i studenci, którzy swój taniec traktują serio i do każdego pokazu przygotowują się bardzo starannie.

3 czerwca 2001 „Gamza” na zaproszenie Studia Tańca „AXEL” gościnnie prezentowała swoje formacyjne choreografie.

Rozmowa z **Barbarą Pisarską-Gubernat** z Wrocławia, sędzią główną Ogólnopolskiego Turnieju Tańca Towarzyskiego o Puchar Dyrektora Zespołu Szkół Kolejowych w Lublinie.

B. P.-G.: Jestem zdziwiona, że na uczelni technicznej jest tak duże zainteresowanie tańcem towarzyskim. Panuje opinia, że studentom nie chce wychodzić się z akademików, a tu widzę dwie grupy formacyjne.

P. M.: **Jak ocenia Pani ich umiejętności?**

B. P.-G.: Bardzo wysoko. Przecież oni cieszą się z tego, co robią. Widać na ich twarzach zadowolenie z wykonywanego tańca. To musi przynosić satysfakcję.

P. M.: **Tak trzymać?**

B. P.-G.: Oczywiście. Nie wszystko musi od razu kojarzyć się z wyczynem. W całej Polsce powstają kluby hobbyistów tańca towarzyskiego. Organizowane są turnieje, na których nie widzimy sportowej rywalizacji. Panuje natomiast atmosfera przyjaźni, wspólnych rozmów i ogólnego relaksu. W obecnych czasach jest to bardzo potrzebne nie tylko dla studentów.

P. M.: **Dziękuję za rozmowę.**

Za nami kolejny rok akademicki. A już niebawem „Gala Taneczna – Politechnika Lubelska’ 2001”, gdzie o Puchar J.M. Rektora Politechniki Lubelskiej rywalizować będą m.in. studenci tańczący w „Gamzie”.

Ale o tym w kolejnym biuletynie.

Piotr Robert Mochol

Tourne po Włoszech

Jeszcze nie przebrzmiały owacje po wspaniałym *Requiem* W.A. Mozarta, które wykonaliśmy w Archikatedrze Lubelskiej wspólnie z Chórem Towarzystwa Muzycznego i orkiestrą Filharmonii Lubelskiej 10 kwietnia 2001 r. a już we wtorek, 17 kwietnia, Akademicki Chór Politechniki Lubelskiej wyruszył w tourne po Włoszech. Już od samego początku wszystkim dopisywały świetne humory, które zwiastowały już, że czeka nas podróż niezwykła. Naszym pierwszym punktem docelowym było niewielkie Grado – śliczna miejscowość wypoczynkowa położona na wysepce nieopodal Wenecji. Ponad 30 hoteli, przepiękne stare miasto z urokliwymi uliczkami, mnóstwo zieleni i długa, piaszczysta plaża od strony Adriatyku to tylko niektóre z zalet tego miasteczka. To właśnie tu co roku odbywa się „Isola del sole” – Międzynarodowy Konkurs Chóralny. Oficjalne otwarcie konkursu odbyło się w czwartek, 19 kwietnia i wtedy właśnie zorientowaliśmy się, że naszym głównym rywalem jest chiński chór uniwersytetu w Nankai. Od tej pory wszyscy mówiliśmy o Chińczykach – byli po prostu idealni, śpiewali czysto i perfekcyjnie. Tego samego dnia daliśmy koncert w miejscowej katedrze pochodzącej z IV wieku. Urok tego miejsca i wspaniała publiczność sprawiły, że śpiewaliśmy jak natchnieni. Cudownego klimatu i emocji, jakie nam wówczas towarzyszyły z pewnością długo nie zapomnimy.

Kolejny dzień – piątek – był chyba najbardziej pracowity ze wszystkich podczas pobytu w Grado. Przed południem spotkanie z jury, później dwugodzinna próba i występ konkursowy, na który składały się: *Miserere* Andrzeja Koszewskiego, *Salve regina* Urmasa Sisaska, *Ahi, dispietata morte* Luca Marenzio i *Kukuleczka*. Zróżnicowanie naszego repertuaru bardzo spodobało się wszystkim zgromadzonym w Palazzo dei Congressi. A wieczorem – jak zawsze wszyscy spotykamy się u Emany.

W sobotę chór brał udział w warsztatach chóralnych z dyrygentem węgierskim. Odkrył on przed nami nowy sposób interpretacji utworu *Crucifixus* Antonio Lottiego. Aż do wieczora mieliśmy czas dla siebie. Część z nas wykorzystywała go na wspólne muzykowanie z członkami niemieckiego

chóru, którzy byli zakwaterowani w tym samym hotelu: na balkonach „Argentyny” zabrzmiały spontanicznie wykonane fragmenty *Requiem* W. A. Mozarta (miejmy nadzieję, że twórca nie przewrócił się w grobie). O godzinie 18-ej rozpoczęła się koncert finałowy „Isola del sole”, a po nim ogłoszenie wyników. Choć nadrzędnym celem jak zawsze była dla nas radość i satysfakcja ze śpiewania, nie kryliśmy szczęścia, gdy okazało się, że zdobyliśmy Złoty Puchar w swojej kategorii, a nasza Maestra – Elżbieta Krzemińska została uhonorowana również złotem za najlepszą dyrygenturę na konkursie. Ostatnią noc w Grado świętowaliśmy tradycyjnie... u Emany.

Następnego dnia wyruszyliśmy do Florencji, po drodze zahaczając o Pizę. Po cichej nocy na kempingu cały poniedziałek spędziliśmy na zwiedzaniu tego jednego z najpiękniejszych miast we Włoszech. Druga noc we Florencji nie przebiegała już tak spokojnie. Chóralne „wygi” postanowiły zorganizować biednym, nowym, niedoświadczonym chórzystom chrzciny czyli, zgodnie z tradycją chóru, „obcianie ogonów”. Młodzi adepci sztuki śpiewaczej wykazali się w przygotowanym programie słowno-muzycznym profesjonalizmem, inwencją i ogromnym poczuciem humoru. Każdy ze „starych” członków zespołu był przedstawiony w humorystycznej karykaturze. Cała impreza udała się świetnie, tańczyliśmy niczym zespół taneczny do białego rana. Jedyne minusem był fakt, że bardzo wcześnie wyjeżdżaliśmy już do Rzymu – niewyspani, ale bez ogonów.

Zwiedzanie Wiecznego Miasta było jedną, wielką goniwą: no bo jak w ciągu kilku godzin zobaczyć wszystkie najważniejsze miejsca? Zapewniam, że z naszymi przewodnikami – Anią i Marcinem – jest to możliwe: Forum Romanum, Koloseum, Panteon i wiele innych zabytków obejrzeliliśmy w jedno popołudnie. Na nocleg dotarliśmy wprawdzie nieco późno, ale szum morza, tym razem tyrreńskiego, za oknami i leniwa atmosfera miasteczka wynagrodziły nam całe zmęczenie.

Środa, 25 kwietnia, Watykan. Najpiękniejszy dzień całej podróży. Już sam fakt, że śpiewaliśmy dla Ojca Świętego był

niesamowitym wyróżnieniem i przeżyciem – słyszeliśmy jak nasze *Alleluja* niesie się po całym Placu św. Piotra. Jakże byliśmy jednak zaskoczeni, gdy okazało się, że będziemy mieć możliwość zrobienia pamiątkowych zdjęć z Janem Pawłem II. Naładowani pozytywną energią, pod przewodnictwem naszego „anioła stróża” księdza Waldemara (wieloletniego duszpasterza Politechniki), dzięki któremu pobyt w Stolicy Apostolskiej był tak udany, zwiedziliśmy Bazylikę Świętego Piotra i część Rzymu. Późnym popołudniem wyruszyliśmy z powrotem do Polski, nocując po drodze w Padwie.

Ten krótki opis naszej podróży nie oddaje na pewno pełni wrażeń, jakie każdy chórzysta przywiózł ze sobą do Lublina. Dzięki wyjazdowi zespół stał się naprawdę jedną, wielką rodziną. Połączyły nas już nie tylko podobne zainteresowania i miłość do muzyki, ale też wspólne przeżycia, doświadczenia i przede wszystkim przyjaźń. Chyba między innymi dzięki temu *Carmina burana* Carla Orffa, którą śpiewaliśmy 10 czerwca, na zakończenie sezonu artystycznego w sali Filharmonii Lubelskiej, zabrzmiała tak niesamowicie.

Olga Pliszczyńska

Akademicki Związek Sportowy

JESZCZE KILKA SŁÓW O JUWENALIACH

W poprzednim roku akademickim KU AZS PL organizował wiele imprez sportowych. Jedną z najbardziej udanych, a jednocześnie największą były Dni Kultury Studenckiej zwane również JUWENALIA-mi. Jak co roku, w ciągu trzech dni rozegrane zostały turnieje dla naszych studentów. Turniej siatkówki mieszanej, piłki nożnej, koszykówki, szachów oraz cykliczny mecz koszykówki pracownicy kontra studenci. W przerwach, jak zwykle, prezentowały się sekcje sztuk walki. Organizowane były również turnieje w ciągu całego roku akademickiego, które gromadziły studentów pragnących odrobiny ruchu i współzawodnictwa. Na zwycięzców czekały skromne upominki oraz dyplomy. Szczególną uwagę należy zwrócić na mecz koszykówki zorganizowany przez KU AZS PL oraz mgr Nieleszczuka. Była to impreza pożegnana najlepszemu koszykarzowi tej sekcji Waldemara Polka, kończącego studia. Mecz zgromadził wielką widownię, ponieważ na parkiecie pojawiło się wiele gwiazd tej dyscypliny z naszego regionu. Byli to koszykarze występujący obecnie w klubach Lech Basket Ligi oraz goście z zagranicy, jak również koledzy W. Polka, który również występuje w najsilniejszej lidze naszego kraju. Kibice zgromadzeni w hali PL obejrzyli wiele efektownych akcji kończących się „wsadami”. W przerwie meczu, czas ułamała nam Formacja Tańca Towarzyskiego PL „GAMZA”, która jeszcze bardziej rozgrzała kibiców. Wynik był mało istotny, ale warto wspomnieć, że goście okazali się minimalnie lepsi od ambitnie walczącego zespołu Politechniki Lubelskiej.

Zarząd KU AZS PL zaprasza wszystkich chętnych do działalności w klubie i sekcjach. Siedziba organizacji mieści się w budynku hali PL przy ul. Nadbystrzyckiej 36B.

Michał Błaziak

GRZEGORZ SPOŚÓB – MEDALISTA Z POLITECHNIKI

Grzegorz Sposób studia na Politechnice Lubelskiej rozpoczął w roku akademickim 1997/98, przenosząc się z Politechniki Rzeszowskiej. Równolegle ze studiami rozpoczął treningi w środowiskowej sekcji lekkiej atletyki AZS Lublin pod kierunkiem szkoleniowca AZS Dariusza Szymczuka (pracownika PL). Od 1998 r. Grzegorz jest uczestnikiem

Mistrzostw Szkół Wyższych, zdobywając w barwach Politechniki Lubelskiej, złote medale w skoku wzwyż i trójskoku.

Od 2000 r. należy już do ścisłej czołówki polskich skoczków wzwyż, zdobywając brązowe medale podczas Halowych Mistrzostw Polski w Spale i Mistrzostw Polski Seniorów w Krakowie. Sezon zakończył wynikiem 225 cm. Jest reprezentantem Polski w zawodach Pucharu Europy, w których zajął II miejsce. Zwycięża również w prestiżowych zawodach o Memoriał Janusza Kusocińskiego.

W sezonie 2001 podejmuje intensywny trening, którego efektem jest złoty medal podczas Halowych Mistrzostw Polski w Spale i osiągnięcie bardzo wartościowego rezultatu 227 cm, będącego jego życiowym rekordem.

Sezon letni rozpoczął od startu w Mistrzostwach Polski Szkół Wyższych we Wrocławiu, gdzie zdobył po raz kolejny dla Politechniki Lubelskiej, złoty medal, osiągając wynik 225 cm. Kolejne starty to udział w Super Pucharze Europy w Bremie, gdzie zajął II miejsce, w Międzynarodowym Memoriale im. Janusza Kusocińskiego (I miejsce), w Mistrzostwach Polski Seniorów w Bydgoszczy (złoty medal za wynik 222 cm).

Obecnie Grzegorz przygotowuje się do Mistrzostw Świata w Edmonton i Uniwersjady w Pekinie.

Od czasów sukcesów sportowych studenta UMCS, repre-

zentanta AZS w trójskoku – Andrzeja Sontaga, to właśnie Grzegorz Sposób jest reprezentantem na lekkoatletyczne imprezy światowego formatu. Trenując intensywnie potrafi jednocześnie pogodzić naukę na studiach (IV rok), w czym jest duża zasługa władz uczelni.

Honorat Wiśniewski

Sportowcy na medal

KRÓTKA INFORMACJA O KLUBIE

W 1986 roku na Politechnice Lubelskiej powstał *Studenci Klub Kick-Boxing działający przy RU ZSP PL*, który od roku 1991 funkcjonował jako koło sportowe działające w Politechnice Lubelskiej. Natomiast od 23.04.1998 roku istnieje nowe stowarzyszenie: *Sportowy Klub Kick-Boxing Politechniki Lubelskiej*.

Kick-Boxing bazuje na technikach nożnych wywodzących się z Taekwondo i Karate, które zostały wzbogacone o techniki ręczne z boksu. Technik bokserskich w klubie nauczał utytułowany lubelski bokser z lat 50-tych Henryk Kukier. Połączenia technik nożnych z bokserskim dokonał współtwórca klubu (student PL wydziału elektrycznego w latach 1982-1987), instruktor, egzaminator i sędzia kick-boxingu Tadeusz Poljański. Pełni on również funkcję prezesa klubu oraz działa w Polskim Związku Kick-Boxingu.

Lubelscy kickbokserzy są znani w całej Polsce. Pierwsze srebrne medale dla klubu zdobył w roku 1990 Tomasz Olesiejuk. W swojej karierze sportowej zgromadził 3 srebrne i jeden brązowy medal. Tomek walczył w każdej formule tj. semi-, light-, i full-contact.

Semi-contact – walka odbywa się na planszy o wymiarach 8x8 m i jest to podobna do szermierki tylko, że walczy się lekkimi i szybkimi ciosami rękami i nogami. Ciosy można zadawać tylko w dozwolone miejsca. Zawodnicy walczą w ochraniaczach i są podzieleni na 8 kategorii wagowych. Walka trwa dwie rundy po 2 minuty, jest przerywana po każdej udanej akcji i wówczas za celne trafienia przyznawane są punkty. Wygrywa zawodnik, który zdobędzie więcej punktów.

Light-contact – walka podobnie jak w semi- odbywa się na planszy ale nie jest przerywana po każdej udanej akcji. Po zakończeniu każdej rundy oceniana jest przez sędziów. Wygrywa zawodnik, który w ogólnej ocenie sędziów okaże się lepszy.

Full-contact – walka odbywa się na ringu w 10 kategoriach wagowych. Ciosy zadawane są z pełną siłą w dozwolone miejsca trafień (powyżej pasa przód i bok tułowia oraz w głowę). Walkę można wygrać poprzez nokaut lub na punkty.

Najwięcej medali dla klubu zdobył Jacek Puchacz (obecnie absolwent PL), który w swoim dorobku ma 2 srebrne i 4 brązowe z Mistrzostw Polski w wersji light- i full-contact oraz brązowy medal z Mistrzostw Europy Kick-Boxing Light-Contact, które odbyły się w listopadzie 1998 roku w Leverkusen. Jacek za tak dobre wyniki otrzymuje stypendium sportowe.

Dla klubu szczególnie udany był rok 1998. Zawodnicy zdobyli 5 medali na Mistrzostwach Polski Kick-Boxing. W wersji light-contact: srebrny medal – Marek Soboń, a brązowe medale – Michał Gieroba i Jacek Puchacz, który zdobył również brązowy medal i Puchar Polski w wersji full-contact. W tej formule brązowy medal zdobył też Grzegorz Adamczyk.

W roku 1999 został powtórzony sukces i zawodnicy na Mistrzostwach Polski Kick-Boxing Light-Contact Seniorów i Ko-

biet zdobyli 4 medale: 2 srebrne medale – Jacek Puchacz, a brązowe medale – Grzegorz Adamczyk i Monika Grzesiak.

W roku 2000 Jacek Puchacz (kategoria + 91kg) powiększył swój dorobek o srebrny medal w wersji full-contact, natomiast brązowe medale zdobyli Marcin Szymajda i Adam Pietroniuk w wersji semi-contact, a Adam Mazur w wersji light-contact. Zawodnicy naszego klubu brali również udział w Pucharze Polski Kick-boxing Full-Contact, który odbył się w dniu 15 listopada br. w Koszalinie. Startowało tam trzech zawodników: Jacek Puchacz, Marek Soboń i student PL Artur Flis. J. Puchacz zajął drugie miejsce, a pozostali trzecie miejsca w swoich kategoriach wagowych.

W roku 2001 zawodnicy zdobyli 8 medali (1 złoty, 1 srebrny i 6 brązowych) na Mistrzostwach Polski Kick-Boxing. W wersji Semi-Contact brązowy medal zdobył Adam Pietroniuk w kat. wagowej +94 kg. Pierwszy w historii klubu złoty medal zdobył Grzegorz Adamczyk, srebrny zdobył Marek Soboń, a brązowe medale zdobyli: Artur Flis, Monika Grzesiak, Adam Pietroniuk i Jacek Puchacz (wszystkie w wersji light-contact). W tym roku brązowy medal zdobył również Robert Sigłowy na Mistrzostwach Polski Młodzieżowców w wersji light-contact.

W dniach 16-17 czerwca w Lublinie nasz klub zorganizował Mistrzostwo Polski Kick-Boxing w wersji light-contact Seniorów i Kobiet, na których drużynowo zajęliśmy II miejsce.

Brązowe medale dla klubu zdobywali również: Marcin Szymajda (1994 r.) oraz Artur Flis (1995r. s-c MPJK oraz 1995 l-c – obecnie student PL). W klubie wyszkoliło się 8 instruktorów kick-boxingu oraz 4 sędziów. Klub zorganizował trzy turnieje strefowe (1990, 1991 i 1995 r.), Mistrzostwa Polski Juniorów i Kobiet Kick-Boxing Semi-Contact (1991r.) oraz Mistrzostwa Strefy Wschodniej Kick-Boxing Light-Contact (1996 i 1999 r.).

Treningi prowadzimy w SP nr 21, ul. Zuchów 1. Bliższe informacje: tel. 0-603 704507, 0-603 685010.

PIERWSZY ZŁOTY MEDAL ZAWODNIKA SPORTOWEGO KLUBU KICK-BOXING POLITECHNIKI LUBELSKIEJ

Sportowy Klub Kick-Boxing Politechniki Lubelskiej w dniach 16-17 czerwca w hali sportowo-widowiskowej MOSiR przy Al. Zygmunta 4 zorganizował po raz pierwszy w Lublinie Mistrzostwa Polski Kick-Boxing Light-Contact Seniorów i Kobiet.

Były to XIII Mistrzostwa Polski. Chociaż liczba dla niektórych może być pechowa to dla klubu okazała się bardzo szczęśliwa. O dużym szczęściu może powiedzieć pierwszy Mistrz Polski z naszego klubu Grzegorz Adamczyk, który zdobył złoty medal w kategorii wagowej do 94 kg. Pikanterii dodaje fakt, że przełamał złą passę, pokonując w walce finałowej przed czasem w pierwszej rundzie aktualnego Mistrza Świata – Michała Wszelaka z klubu „DRAGON” TORUŃ. Grzesiek do tej pory na Mistrzostwach Polski w pierwszych walkach trafiał na medalistów z Mistrzostw

Świata oraz Europy i zawsze musiał przegrać. Natomiast przed własną publicznością w pierwszej rundzie po wymianie ciosów dwukrotnie powalił mistrza tak, że lekarz nie dopuścił go do kontynuowania pojedynku, a sędziowie orzekli wygraną przez rsc, tzn. niezdolność przeciwnika do walki.

Nasz klub na mistrzostwach reprezentowało 8 zawodników i jedna zawodniczka. Mieliśmy jedną z najliczniejszych drużyn, w której byli sami medaliści z poprzednich mistrzostw. Najliczniejszą drużyną miał Fighter Wrocław i klub ten zdobył puchar dla najlepszej drużyny. Natomiast nasz klub w klasyfikacji drużynowej zajął drugie miejsce, a trzecie miejsce zajął Dragon Toruń i Krak-Sport z Krakowa (na mistrzostwach byli reprezentanci z 24 klubów z całej Polski – w tym AZS UMCS Lublin).

Do tego sukcesu przyczynił się Wicemistrz Polski Marek Soboń zdobywca srebrnego medalu w kategorii wagowej do 74 kg (w finale uległ Wicemistrzowi Europy – Rafałowi Petertil z Wrocławia) oraz zdobywcy brązowych medali: Mo-

nika Grzesiak (do 60 kg), Jacek Puchacz (ponad 94 kg), Adam Pietroniuk (do 94 kg) i student PL Artur Flis (do 57 kg). Artur Flis był bardzo bliski zdobycia złotego medalu, ale ostatnich sekundach trzeciej rundy walki o finał sfaulował przeciwnika za co otrzymał punkt ujemny i przegrał mimo lekkiej przewagi. Natomiast walki finałowej nie było ze względu na nokaut w drugim półfinale. Zawodnik znokautowany wygrał walkę przez dyskwalifikację przeciwnika za zbyt silne uderzenie (nieodzwolone w wersji light-contact), ale nie może walczyć przez co najmniej 4 tygodnie.

Nie powiódł się Robertowi Sigłowemu (do 63 kg), Adamowi Mazurowi (do 79 kg) i Marcinowi Szymajdzie (do 84 kg), którzy dobrze walczyli, ale medali nie zdobyli.

Impreza była bardzo dobrze zorganizowana mimo małych środków finansowych. Otwarcia walk finałowych i zamknięcia mistrzostw dokonał prorektor ds. kształcenia PL dr inż. Adam Wasilewski. Dokonał on również, na przemian ze Zbigniewem Bagińskim – członkiem Zarządu Urzędu Miejskiego w Lublinie, aktu dekoracji medalistów.

Walki finałowe były przeplatane pokazami tańca w wykonaniu zespołu z Bronowic pod kierownictwem pani Ireny Wodeckiej. W przerwie pomiędzy walkami odbył się pokaz aikido oraz pokaz tańca break-dence, który znalazł naśladowców w małych dzieciach.

Do sześciu medali zdobytych na tych mistrzostwach należy jeszcze dorzucić brązowy medal zdobyty przez Adama

Pietroniuka w kategorii ponad 94 kg na Mistrzostwach Polski w wersji Semi-Contact, które odbyły się 29 kwietnia br. w Piasecznie i brązowy medal Roberta Sigłowego (do 63 kg) na Mistrzostwach Polski Młodzieżowców (do lat 20), które odbyły się w dniach 19-20 maja br. w Krakowie.

Należy jeszcze nadmienić, że nasz klub wygrał drużynowo dwa turnieje eliminacyjne do Mistrzostw Polski. Po tych eliminacjach Adam Mazur, Marcin Szymajda, Adam Pietroniuk i Jacek Puchacz zdobyli tytuł Mistrza Polski Wschodniej w wersji light-contact. Natomiast Marek Soboń i Adam Pietroniuk (w innej kategorii wagowej) zdobyli tytuł Wicemistrza.

Po przerwie wakacyjnej odbędą się Mistrzostwa Świata w Maribor, na które pojedzie przynajmniej jeden zawodnik z naszego klubu. Dorobek medalowy będziemy mogli również powiększyć na Mistrzostwach Polski w wersji full-contact, która należy również do naszej specjalności.

Dla studentów Politechniki Lubelskiej planujemy również zajęcia z kick-boxingu w hali sportowej Politechniki. Informacje te można będzie uzyskać pod numerem telefonu 0-603 704 507.

Tadeusz Poljański

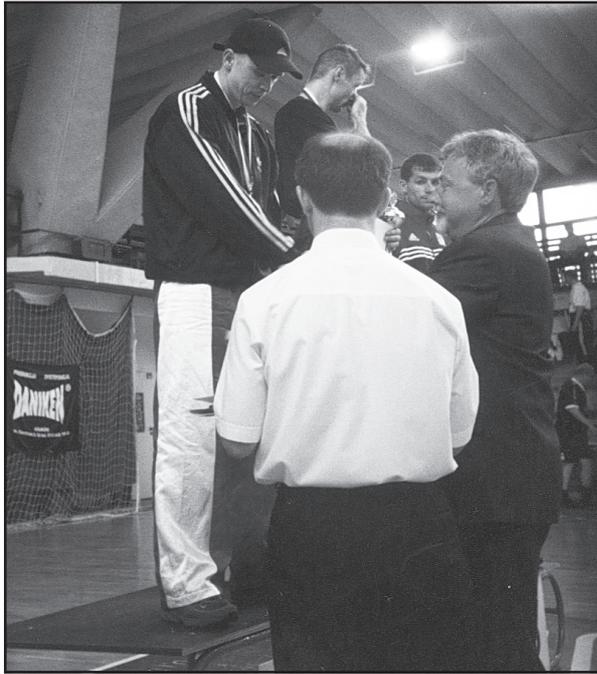
OSIĄGNIĘCIA SPORTOWEGO KLUBU KICK-BOXING POLITECHNIKI LUBELSKIEJ W ROKU AKADEMICKIM 2000/2001

2000 R.

1. Na Mistrzostwach Polski Kick-Boxing w wersji Full-Contact – **srebrny medal i tytuł wicemistrza Polski** zdobył **Jacek Puchacz** w kategorii wagowej ponad 91 kg (28-29 października 2000 r., Kalisz).
2. Na zawodach odbywających się pod nazwą Puchar Polski w Kick-boxingu Full-Contact (11-12 listopada 2000 r., Koszalin)
 - **II miejsce** zajął **Jacek Puchacz** w kategorii wagowej ponad 91 kg,
 - **III miejsce** zajął **Artur Flis** w kategorii wagowej do 57 kg i **Marek Soboń** w kategorii wagowej do 71 kg.
3. Na I turnieju eliminacyjnym do Mistrzostw Polski Kick-Boxing w wersji Semi-Contact, (2 grudnia 2000 r., Siemiatycze)
 - **I miejsce** zajął **Adam Pietroniuk** w kategorii wagowej do 94 kg
 - **II miejsce** zajął **Marcin Szymajda** w kategorii wagowej do 84 kg.

2001 R.

4. Na II turnieju eliminacyjnym do Mistrzostw Polski Kick-Boxing w wersji Semi-Contact (13 stycznia 2001 r., Piaseczno)
 - **II miejsce** zajął **Adam Pietroniuk** w kategorii wagowej do 94 kg i **Sylwester Protas** w kategorii wagowej do 84 kg.
 - **III miejsce** zajął **Marcin Szymajda** w kategorii wagowej do 84 kg.

5. Na Mistrzostwa Polski Kick-Boxing w wersji Semi-Contact zakwalifikował się Adam Pietroniuk

6. Na I turnieju eliminacyjnym do Mistrzostw Polski Kick-Boxing w wersji Light-Contact (7 kwietnia 2001 r., Piotrów Trybunalski)

- **I miejsce** zajął **Adam Mazur** w kategorii wagowej do 79 kg, oraz **Jacek Puchacz** w kategorii wagowej ponad 94 kg,
- **II miejsce** zajął **Marcin Szymajda** w kategorii wagowej do 84 kg oraz **Adam Pietroniuk** w kategorii wagowej ponad 94 kg,
- **III miejsce** zajął **Marek Soboń** w kategorii wagowej do 74 kg,

Klub zdobył Puchar dla najlepszej drużyny na I turnieju Kick-Boxingu Light-Contact w strefie wschodniej.

7. Na Mistrzostwach Polski Kick-Boxing w wersji Semi-Contact

- **brązowy medal** zdobył **Adam Pietroniuk** kategorii wagowej ponad 94 kg (29 kwietnia 2001 r., Piaseczno)

8. Na II turnieju eliminacyjnym do Mistrzostw Polski Kick-Boxing w wersji Light-Contact (12 maja 2001 r, Siemiatycze)

- **I miejsce** zajął **Adam Mazur** w kategorii wagowej do 79 kg, **Adam Pietroniuk** w kategorii wagowej do 94 kg oraz **Jacek Puchacz** w kategorii wagowej ponad 94 kg,
- **II miejsce** zajął **Marcin Szymajda** w kategorii wagowej do 84 kg oraz **Marek Soboń** w kategorii wagowej do 74 kg.

9. W klasyfikacji po dwóch turniejach Mistrz Polski Wschodniej w Kick-Boxingu w wersji Light-Contact i **złote medale** zdobyli:

- **Adam Mazur** w kategorii wagowej do 79 kg, **Marcin Szymajda** w kategorii wagowej do 84 kg, **Adam Pietroniuk** w kategorii wagowej do 94 kg, **Jacek Puchacz** w kategorii wagowej ponad 94 kg;
- wicemistrzem Polski Wschodniej i **srebrny medal** zdobył **Marek Soboń** w kategorii wagowej do 74 kg i **Adam Pietroniuk** w kategorii wagowej ponad 94 kg.

10. Na mistrzostwa zakwalifikowali się mistrzowie i wicemistrzowie Polski Wschodniej wyżej wymienieni oraz

Artur Flis (do 57 kg), **Robert Sigłowy** (do 63 kg), **Grzegorz Adamczyk** (do 94 kg) i **Monika Grzesiak** (do 60 kg).
11. Na Mistrzostwach Polski Kick-Boxing w wersji Light-Contact

- **brązowy medal** zdobył **Robert Sigłowy** w kategorii wagowej do 63 kg (młodzieżowiec) miejsce 5-8 zajął **Nikodem Pikor** w kategorii wagowej do 69 kg (junior) (19-20 maja 2001 r., Kraków).

13. Nasz klub zorganizował Mistrzostwa Polski Kick-Boxing w wersji Light-Contact Seniorów i Kobiet w Lublinie w dniach 16-17 czerwca 2001 r. w Hali sportowo-widowskiej MOSiR przy Al. Zygmuntońskich 4

- **złoty medal** i tytuł **mistrza Polski** zdobył **Grzegorz Adamczyk** (pierwszy w historii klubu) w kategorii wagowej do 94 kg (w finale pokonał Mistrza Świata – Michała Wszelaka z klubu „Dragon Toruń”)
- **srebrny medal** i tytuł **wicemistrza Polski** zdobył **Marek Soboń** w kategorii wagowej do 74 kg.
- **brązowy medal** zdobyła **Monika Grzesiak** w kategorii wagowej do 60 kg
- **brązowy medal** zdobył **Artur Flis** w kategorii wagowej do 57 kg
- **brązowy medal** zdobył **Adam Pietroniuk** w kategorii wagowej do 94 kg
- **brązowy medal** zdobył **Jacek Puchacz** w kategorii wagowej ponad 94 kg

Aktu dekoracji medalistów dokonywał prorektor ds. nauczania Politechniki Lubelskiej dr inż. Adam Wasilewski.

Grzegorz Adamczyk otrzymał Puchar Rektora Politechniki Lubelskiej dla Pierwszego Mistrza Polski ze Sportowego Klubu Kick-Boxing Politechniki Lubelskiej.

II miejsce w punktacji drużynowej zajął nasz klub na Mistrzostwach Polski Kick-Boxing w wersji Light-Contact Seniorów i Kobiet przegrywając jedynie z klubem Fighter Wrocław prowadzonym przez trenera kadry narodowej Tomasza Skrzypka (na MP zakwalifikowanych było 33 kluby).

Mistrzostwa Polski zostały ocenione jako dobrze zorganizowane.

NOWOŚCI WYDAWNICZE

III – VII 2001

WYDAWNICTWA DYDAKTYCZNE

Kujan K.: *Techniki, miernictwo i elementy systemów pomiarowych w budowie maszyn*

Sikora R. (red.): *Maszyny i urządzenia do przetwórstwa tworzyw wielkocząsteczkowych*

Zaleski K.: *Laboratorium obróbki ubytkowej*

Dyś G., Surmacz P., Życzyńska A.: *Ćwiczenia laboratoryjne z materiałoznawstwa instalacyjnego*

Pawlak M.: *Zarządzanie projektami*

WYDAWNICTWA INFORMACYJNE

Informator. Prezentacja firm. Uczelnia

Informator dla kandydatów na studia na rok akademicki 2001/2002

NIE TAK CAŁKIEM SERIO

Powycieczkowa refleksja

Nocnym pociągiem do Wilna
Jechała panienka niewinna.
Oczka modre, pąsowe usteczka,
Biuścik kształtny, krótka sukieneczka.
Jechała na małą wycieczkę
Odpocząc i zwiedzić troszeczkę.
Od rana więc pilnie zwiedzała
Wszystko co mama kazała:
I Bramę Ostrą, i wzgórze gdzie ruina
Zamczyska Gedymina,
W kościołach piękne ozdoby
I na Rossie groby.
Lecz kiedy tak wędrowała,
Gdzie gotyk i gdzie rokoko,
Młodemu Wileńczykowi
Wpadła głęboko w oko.
I ten to młodzian bogaty,
Co akcent posiadał śpiewny,
Nocne jej Wilno pokazał
I szeptał jak do królowny:
Zostań tu ze mną kochana,
Zostań a ja cię ozłocę,
Dnie nam upłyną cudownie,
A jeszcze cudowniej noce.
I kusił ją mercedesem,
I brylantami i willą,
Cóż kiedy zostać się bała
Z Litwinem, w willi, nad Wilią.

Nocnym pociągiem wracała
Z Wilna kobieta dojrzała,
I oka nie zmrużyła
Myśląc czy dobrze zrobiła...

Tak czasem chwila w podróży
Harmonię życiową nam burzy...

Piotr Kacejko

NOWOŚCI WYDAWNICZE

MONOGRAFIE NAUKOWE

Chmielewski T.: *System planowania przestrzennego harmonizującego przyrodę i gospodarkę*

Warmiński J.: *Drgania regularne i chaotyczne układów parametryczno-samowzbudnych z idealnymi i nieidealnymi źródłami energii*

Plaśka S.: *Wprowadzenie do statystycznego sterowania procesami technologicznymi*

Pater Z.: *Walcowanie poprzeczno-klinowe odkuwek osiowo-symetrycznych*

TEKSTY NAPISALI

LUB OPRACOWALI DO DRUKU:

Andrzej Adamczuk, Dyrektor Administracyjny PL
Ryszard Baria, dyrektor Biblioteki Głównej PL
Maria Bartkiewicz, Kół Naukowe Menedżerów PL
Michał Błaziak, prezes KU AZS PL
Jarosław Bulka, sekretarz KRPUT
Halina Cap, sam. referent, Biuro Rektora i Organizacji Uczelni
Tadeusz Chmielewski, adiunkt w Instytucie Inżynierii Ochrony Środowiska, WIBiS
Iwona Czajkowska-Deneka, rzecznik prasowy
Ewa Haraszczuk, absolwentka Instytutu Inżynierii Ochrony Środowiska
Piotr Kacejko, prof. nadzw. w Katedrze Sieci Elektrycznych i Zabezpieczeń, WE
Zdzisław Kozak, prof. nadzw. w Instytucie Inżynierii Ochrony Środowiska, WIBiS
Mieczysław Król, prof. nadzw. w Katedrze Konstrukcji Budowlanych, WIBiS
Józef Kuczmazewski, kierownik Katedry Podstaw Inżynierii Produkcji, WM
Jan Kukiella, kierownik Katedry Budownictwa Drogowego, WIBiS
Tomasz Kusz, kierownik działy Wydziału Mechanicznego
Jacek Kuterek, Biuro Współpracy z Zagranicą i Badań Naukowych PL
Dariusz Mazurkiewicz, adiunkt w Katedrze Podstaw Inżynierii Produkcji, WM
Magdalena Miller, Kół Naukowe Menedżerów PL
Piotr Mochoł, kierownik artystyczny Formacji Tarca Towarzystwa PL „GAMZA”
Jerzy Montusiewicz, adiunkt w Katedrze Podstaw Techniki, WZIPT
Jan Olchowik, dziekan Wydziału Zarządzania i Podstaw Techniki
Dariusz Piemikarski, adiunkt w Katedrze Stalników Spaliny, WM
Olga Pliszczńska, Akademicki Chór PL
Tadeusz Poljariski, Prezes Sportowego Klubu Kick-Boxing PL
Sławomir Przyłucki, adiunkt w Katedrze Elektroniki, WE
Wiesława Ruczińska, radca prawny
Magdalena Rzemieniak, asystent w Katedrze Zarządzania, WZIPT
Jolanta Sadowska, specjalista w Katedrze Mechaniki Stosowanej, WM
Tomasz Sadowski, adiunkt w Katedrze Mechaniki Stosowanej, WM
Teresa Staniak, kierownik Wydawnictwa PL
Hanna Strzemiecka, kierownik artystyczny Grupy Tarca Współczesnego PL
Barbara Szymoniuk, adiunkt w Katedrze Zarządzania, WZIPT
Edward Śpiewła, dyrektor Instytutu Fizyki, WZIPT
Andrzej Wac-Włodarczyk, prorektor ds. ogólnych
Adam Wasilewski, prorektor ds. kształcenia
Honorat Wiśniewski, trener koordynator sekcji LA AZS Lublin
Bogdan Wit, adiunkt w Katedrze Zarządzania, WZIPT
Jacek Wojski, Samorząd Studentów PL
Anna Wysocka, asystent w Instytucie Inżynierii Ochrony Środowiska, WIBiS
Romuald Zaorski, Absolwent Instytutu Technologii i Eksploatacji Maszyn, Rocznik 1982

„Biuletyn Informacyjny Politechniki Lubelskiej”

wydaje Politechnika Lubelska za zgodą rektora
Adres redakcji: Politechnika Lubelska,
ul. Bernardyńska 13, 20-950 Lublin
tel. 538-11-08, fax 532-26-12
e-mail: bipol@rekt.pol.lublin.pl

Rada Programowa

mgr Marta Bijas, dr hab. inż. Piotr Kacejko, prof. PL,
dr hab. inż. Józef Kuczmazewski, prof. PL (przewodniczący),
mgr inż. Magdalena Rzemieniak, dr inż. Adam Wasilewski

Zespół redakcyjny

mgr Iwona Czajkowska-Deneka (redaktor naczelny),
mgr Anna Polnik, Teresa Staniak

Stali współpracownicy

dr Marzenna Dudzińska, mgr Tomasz Kusz,
mgr Roman Małyszczek,
dr inż. Jerzy Montusiewicz, dr inż. Sławomir Przyłucki,
mgr Krystyna Wojciechowska

Zdjęcia: Mariusz Dudziak, „Foto Heliks”, ul. Zielona 5, Lublin,
Studencka Agencja Fotograficzna, archiwum.
Projekt okładki: mgr Danuta Hrywniak

Łamanie: „ARTEM”, <http://www.artem.pl>. Druk: „Marlex”

Nakład: 400 egz.

Numer zamknięto 31.07.2001 r.

Redakcja nie zwraca tekstów nie zamówionych oraz zastrzega sobie
prawo ich skracania i redagowania.

Juwennalia
2001

GMB
pro sound

**Nowy budynek
ochrony
środowiska**